

KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG

HỘI KIẾN TRÚC SƯ THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH

SỐ 185 – THÁNG 10.2021

GIẢI PHÁP
TÌM GIẢI PHÁP
KIẾN TRÚC
THỜI COVID

KHÔNG GIAN ĐẸP
BỘ SƯU TẬP
ZU

PHONG THỦY
ĐÓNG VÀ MỞ
SAO CHO
HÀI HÒA

CÚ NIÊM PHONG
SỐNG ĐỘNG

35.800đ

<https://tieulun.hopto.org>

CHƯƠNG TRÌNH HOẠT ĐỘNG PHÁT TRIỂN NGHỀ NGHIỆP LIÊN TỤC LĨNH VỰC KIẾN TRÚC NĂM 2021

THỜI GIAN	CÁC NỘI DUNG CHÍNH
Tháng 3.2021	Vấn đề cây xanh đô thị thành phố Hồ Chí Minh
Tháng 4.2021	Thiên nhiên và con người trong định hướng kiến trúc Việt Nam
Tháng 5.2021	1. Tổ chức văn phòng hành nghề kiến trúc sư chuyên nghiệp 2. Khởi nghiệp kiến trúc cho văn phòng kiến trúc sư vừa và nhỏ
Tháng 6.2021	- Thiết kế công trình Xanh - Tổng hợp Kiến trúc Xanh
Tháng 6.2021	Soạn thảo, đàm phán Hợp đồng về tư vấn các vấn đề cần lưu ý, các vướng mắc
Tháng 7.2021	Phương pháp sáng tạo trong thiết kế kiến trúc
Tháng 7.2021	Kiến trúc đô thị Sài Gòn - thành phố Hồ Chí Minh dưới góc nhìn văn hóa, lịch sử
Tháng 8.2021	Xu hướng thiết kế đô thị hiện nay
Tháng 8.2021	Xu hướng kiến trúc đương đại
Tháng 9.2021	Bảo tồn di sản kiến trúc
Tháng 10.2021	Các nội dung quy hoạch và phát triển thành phố Hồ Chí Minh
Tháng 10.2021	1. Xu hướng kiến trúc cảnh quan đương đại 2. Giải pháp kiến trúc cảnh quan vườn trên mái và vườn đứng
Tháng 11.2021	Đánh giá, phân tích các thuận lợi và khó khăn sau 1 năm Luật Kiến trúc và Nghị định 85 được ban hành, Kiến nghị - Đề xuất

Ghi chú: Các chương trình hoạt động phát triển nghề nghiệp liên tục của kiến trúc sư hành nghề có thể thay đổi hoặc bổ sung tùy theo yêu cầu thực tế và đều được đăng tải trên trang thông tin điện tử chính thức của:

- Hội Kiến trúc sư thành phố Hồ Chí Minh: www.hoiktstphcm.com

- Tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống: www.ktds.vn

KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG

CƠ QUAN CỦA HỘI KIẾN TRÚC SƯ
THÀNH PHỐ HỒ CHÍ MINH,
PHÁT HÀNH MỘT KỶ MỖI THÁNG

TRỤ SỞ

88/1B MAC ĐÌNH CHI, QUẬN 1, TP. HỒ CHÍ MINH

TỔNG BIÊN TẬP

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI

HỘI ĐỒNG BIÊN TẬP

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI

KTS KHUƠNG VĂN MUỘI

KTS NGUYỄN TRƯỜNG LƯU

NHÀ BÁO PHẠM HỮU HUNG

NHÀ BÁO NGUYỄN VINH PHƯƠNG

THƯ KÝ TÒA SOẠN

NGUYỄN VINH PHƯƠNG

PHỤ TRÁCH MỸ THUẬT & THIẾT KẾ

NGUYỄN THU VÂN

PHỤ TRÁCH HÌNH ẢNH

ĐÌNH QUANG TUẤN

LIÊN HỆ BÀI VỞ, BAN ĐỌC, ĐẶT BÁO

ĐT: 028.3822 9314, 0902 636 588

88/1B MAC ĐÌNH CHI, Q.1, TP. HỒ CHÍ MINH

EMAIL: BANDOC.KTDS@GMAIL.COM

LIÊN HỆ QUẢNG CÁO

CÔNG TY TNHH KHÔNG GIAN SỐNG MEDIA

(LIFE SPACE MEDIA)

88/1B MAC ĐÌNH CHI, Q.1, TP. HỒ CHÍ MINH

MOBILE: 0902 636 588

WWW.KHONGGIANSONGMEDIA.COM

GIẤY PHÉP XUẤT BẢN SỐ 23/GP-BTTTT

CẤP NGÀY 5.1.2012

CỦA CỤC BÁO CHÍ - BỘ THÔNG TIN VÀ TRUYỀN THÔNG

IN TẠI CÔNG TY TNHH MTV LÊ QUANG LỘC

Ảnh CTV

ĐI TÌM KHÔNG KHÍ SẠCH!

Nếu như không khí ô nhiễm đối với cuộc sống chúng ta đã nguy hiểm thì không khí mang mầm bệnh, dịch lại càng nguy hiểm hơn.

Không may, trong mùa dịch bệnh này, nhiều người trong chúng ta lại phải sống, phải tiếp xúc với những không gian kiến trúc có khả năng mang mầm bệnh nguy hiểm. Đó là các chung cư có những người bị mắc bệnh do Covid 19, những không gian công cộng có người mắc bệnh này lưu trú hoặc đã từng qua lại...

Liệu có thể tạo ra được một môi trường sống có được không khí sạch hay chí ít có thể làm sạch phần nào không khí ô nhiễm, không mang mầm bệnh... Chúng tôi hy vọng, độc giả có thể tìm được phần nào giải pháp trong số báo tháng 10.2021 này.

Bên cạnh đó, dù phải làm việc trong môi trường giãn cách, nhưng chúng tôi vẫn cố gắng theo kịp những vấn đề thời sự liên quan đến kiến trúc như việc "niệm phong" Khải Hoàn Môn, như cuộc triển lãm quốc tế dành cho những nhà thiết kế trẻ hàng đầu... để gửi đến độc giả.

Trân trọng,
Tổng biên tập

PGS.TS.KTS NGUYỄN KHÔI

BẠN ĐỌC CÓ THỂ ĐỌC
TẠP CHÍ KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG PHIÊN BẢN ĐIỆN TỬ TỪ:

- www.ktds.vn
- <https://www.facebook.com/kientrucvadoisong>
- ashui.com

KIẾN TRÚC & ĐỜI SỐNG

THỜI SỰ KIẾN TRÚC

04

HY HƯNG - ĐÌNH QUANG TUẤN

Xây dựng TP.HCM có chất lượng sống tốt, môi trường làm việc hấp dẫn, có tính đa dạng văn hóa, bảo tồn di sản và cảnh quan sông nước

NHÀ Ở

08

NGÔ LY KHA - QUANG TRẦN

Ngô Homestay mái nhà làng biển

16

THU VÂN - DŨNG HUỖNH, QUANG TRẦN

LÂM's home

22

ĐÌNH QUANG TUẤN - TRIỆU CHIẾN

biệt thự đảo ecopark

PHONG THỦY

37

BÀI THS. KTS HÀ ANH TUẤN ÁNH KHÁNH PHƯƠNG

Đóng và mở sao cho hài hòa

KHÔNG GIAN ĐẸP

46

ĐÌNH QUANG TUẤN

Zu series

CÂU CHUYỆN KIẾN TRÚC

56

DUY DŨNG

Không gian sống an toàn

KHÔNG GIAN NGHỆ THUẬT

64

NGUYỄN ĐÌNH

Họa sư Trương Lộ - Gửi tình vào sơn thủy

NHÀ THIẾT KẾ

70

NGUYỄN NGHI

Nhà thiết kế Trang Nguyễn lọt vào danh sách thể hệ tài năng thiết kế trẻ mới

Kế hoạch tổ chức các chuyên đề hội thảo kiến trúc tích lũy điểm CPD trong tháng 10.2021 của Hội Kiến trúc sư TP. Hồ Chí Minh

Mấy tháng gần đây, do tình hình dịch Covid 19 bùng phát mạnh mẽ tại thành phố và một số tỉnh thành phía Nam đã làm gián đoạn công tác tổ chức các hoạt động phát triển nghề nghiệp liên tục (CPD) dành cho các KTS hành nghề đang có nhu cầu tích lũy điểm CPD để gia hạn chứng chỉ hành nghề kiến trúc.

HIỆN TẠI DỊCH BỆNH ĐÃ DẪN ĐƯỢC KIỂM SOÁT nên Hội Kiến trúc sư thành phố sẽ tiếp tục tổ chức những buổi Hội thảo tích điểm CPD cuối cùng trong năm 2021 để các KTS còn thiếu điểm sẽ tích đủ điểm trong năm 2021 vì theo hướng dẫn của Sở Quy hoạch - Kiến trúc các KTS muốn gia hạn chứng chỉ hành nghề trong năm 2021 cần tối thiểu 6 điểm CPD (2 điểm của năm 2020 và ND 85 ban hành tháng 7.2020 và 4 điểm của năm 2021).

Kế hoạch tổ chức các chuyên đề hội thảo kiến trúc tích lũy điểm CPD sẽ được Hội thực hiện trong tháng 10.2021 với nội dung như sau:

1. Thời gian tổ chức: 9.10.2021; 16.10.2021 và 23.10.2021

2. Nội dung chuyên đề và điểm CPD tích lũy: Ngày 9.10.2021:

Chuyên đề 9.2021: GIỚI THIỆU VỀ THIẾT KẾ ĐÔ THỊ (0.9 điểm CPD)

Diễn giả: TS. KTS Vũ Thị Hồng Hạnh, Phó trưởng khoa Kiến trúc, trường Đại học Kiến Trúc TP.HCM

Chuyên đề 10.2021: CÁC VẤN ĐỀ CƠ BẢN TRONG CÔNG TÁC BẢO QUẢN VÀ TRÙNG TU DI TÍCH KIẾN TRÚC TẠI TP.HCM (0.9 điểm CPD)

Diễn giả: TS. KTS Trần Anh Tuấn, nguyên Phó tổng giám đốc công ty Tư vấn Di tích Trung Ương - Bộ Văn hóa Thể thao và Du lịch; Giảng viên Khoa Kiến trúc, Đại học Văn Lang

Ngày 16.10.2021:

Chuyên đề 11.2021: XU HƯỚNG CHIẾU SÁNG TRONG CÔNG TRÌNH KIẾN TRÚC (0.9 điểm CPD)

Diễn giả: - ThS. Lê Công Tuấn Kiệt, Giám đốc Thiết kế chiếu sáng, công ty CP Điện Quang

- ThS. Phạm Lê Minh, Giám đốc điều hành Khối IoT, công ty CP Điện Quang

Chuyên đề 12.2021: ÁNH SÁNG, CON NGƯỜI & KHÔNG GIAN TRONG CÁC DỰ ÁN THIẾT KẾ CHIẾU SÁNG TẠI VIỆT NAM (0.9 điểm CPD)

Diễn giả: TS. KTS Trần Văn Thành, Giám đốc công ty ASA Lighting Design Studios

Ngày 23.10.2021:

Hội thảo sẽ được thông báo sau về chủ đề và diễn giả

3. Hình thức tổ chức: Hội thảo trực tuyến (Zoom meeting)

4. Điều kiện đăng ký tham dự:

a. Đối với người đăng ký tham gia theo nhóm

- Đại diện các nhóm hoặc các tỉnh tham gia theo nhóm tổng hợp danh sách đăng ký theo mẫu thông tin để làm giấy chứng nhận CPD và gửi về văn phòng Hội Kiến trúc sư TP.HCM trước khi Hội thảo diễn ra 3 ngày. Đại diện chịu trách nhiệm về tính xác thực thông tin KTS trên giấy chứng nhận và KTS khi tham dự hội thảo qua Zoom.

- Hoàn tất thủ tục thanh toán phí hội thảo và nhận tài liệu nội dung chuyên đề, đường link để kết nối với HT. (vui lòng xem trước tài liệu vì hội thảo sẽ dành thời gian tập trung vào phần thảo luận giữa người tham gia hội thảo và diễn giả)

- Kết nối Zoom với BTC trước khi hội thảo diễn ra (BTC sẽ gửi file hướng dẫn cài đặt đến đại diện các nhóm hoặc các tỉnh tham gia theo nhóm)

- Chia sẻ thường xuyên hình ảnh các cá nhân từ camera máy tính cho BTC trong suốt quá trình diễn ra hội thảo

- Tham dự đủ thời lượng chương trình theo ghi nhận của Zoom vì BTC sẽ căn cứ vào danh sách thống kê số lượng người tham dự và vắng mặt của Zoom để cấp điểm CPD cho các KTS đã đăng ký

- Trong quá trình tham dự đề nghị thực hiện đúng theo quy định tổ chức của buổi hội thảo trực tuyến

b. Đối với người đăng ký tham gia cá nhân: đăng ký thông qua đường link: <https://forms.gle/QdV4fgdeSQnnH247A>

- Các KTS đã đăng ký tham gia qua link vui lòng thanh toán phí tham dự trong vòng 48h sau khi đăng ký. Văn phòng Hội sẽ khóa link đăng ký vào lúc 12h ngày 6.10.2021

Mọi thông tin chi tiết liên hệ:

Email: vanphonghoiktstp@gmail.com; ĐT: 0903249418

Cầu Thủ Thiêm 1 nối từ thành phố Hồ Chí Minh sang thành phố Thủ Đức

Xây dựng TP.HCM có chất lượng sống tốt, môi trường làm việc hấp dẫn, có tính đa dạng văn hóa, bảo tồn di sản và cảnh quan sông nước

Đó là một trong những nội dung trọng tâm được nhắc đến trong Quyết định 1528/QĐ-TTg phê duyệt “Nhiệm vụ điều chỉnh Quy hoạch chung TP.HCM đến năm 2040, tầm nhìn đến năm 2060” mà Phó Thủ tướng Lê Văn Thành đã ký ngày 14.9. Ngay sau đó, ngày 16.9, quyết định 1538/QĐ-TTg phê duyệt “Nhiệm vụ quy hoạch chung thành phố Thủ Đức thuộc TP.HCM đến năm 2040” cũng được công bố. Đây là những sự kiện quan trọng liên quan đến định hướng phát triển TP.HCM trong ít nhất là 40 năm tới.

BÀI **HY HUNG** ẢNH **ĐINH QUANG TUẤN**

Quyết định 1528/QĐ-TTg nêu rõ, việc xây dựng tầm nhìn mới theo ý tưởng: “TP.HCM là thành phố đổi mới, sáng tạo, phát triển năng động, tiên phong trong vùng đô thị lớn; trở thành trung tâm kinh tế tri thức, kinh tế biển và giao thương quốc tế của Việt Nam, trung tâm tài chính và dịch vụ của khu vực Đông Nam Á và châu Á - Thái Bình Dương; có chất lượng sống tốt và môi trường làm việc hấp dẫn, có tính đa dạng văn hóa, bảo tồn di sản và cảnh quan sông nước, có hạ tầng đô thị bền vững và thích ứng với biến đổi khí hậu”.

Nội dung điều chỉnh Định hướng phát triển không gian đô thị là điều chỉnh mô hình phát triển, cấu trúc không gian toàn TP.HCM đảm bảo gắn kết chặt chẽ với mô hình phát triển và cấu trúc không gian vùng, kết nối các đô thị trọng điểm trong vùng TP.HCM; đặc biệt lưu ý mối quan hệ giữa TP.HCM với thành phố Thủ Đức, giữa khu Cảng hàng không quốc tế Long Thành và hệ thống cảng biển để hỗ trợ cho sự phát triển bền vững của TP.HCM; đảm bảo phù hợp với phương án phát triển của các quy hoạch ngành quốc gia có liên quan đến phạm vi không gian thành phố; phù hợp với đặc thù của điều kiện địa hình, địa chất thủy văn và năng lực của hệ thống hạ tầng kỹ thuật và hạ tầng xã

hội tại từng khu vực phát triển; phát triển bền vững về môi trường sinh thái, bảo vệ những cấu trúc sinh thái tự nhiên, bảo tồn đa dạng sinh học, đảm bảo tính chống chịu và khả năng phục hồi trước những tác động biến đổi; gắn với lộ trình chuyển đổi các huyện thành quận theo định hướng tổ chức đơn vị hành chính của thành phố.

Việc định hướng phát triển không gian cho khu vực đô thị trung tâm hướng tới gia tăng giá trị, sức hấp dẫn, đặc trưng và bản sắc riêng cho thành phố, tạo điều kiện thu hút đầu tư cải tạo, chỉnh trang, tái thiết và phát triển đô thị. Không gian cho khu vực đô thị trung tâm cần khai thác các trục cảnh quan sông rạch của thành phố gắn với phát triển kinh tế dịch vụ, xây dựng hạ tầng xanh đa chức năng như giao thông thủy, điều tiết nước, không gian mở công cộng, và tạo dựng bản sắc cảnh quan sông nước đặc trưng; tạo điều kiện cho công tác thu hút đầu tư bảo tồn và phát huy những giá trị văn hóa lịch sử, xây dựng hệ thống không gian mở, cây xanh, các quảng trường chức năng... gắn với các dự án phát triển hệ thống cơ sở hạ tầng, giao thông công cộng.

Dự báo quy mô dân số toàn TP.HCM đến năm 2040 khoảng 13 - 14 triệu người, quy mô đất phát triển đô thị khoảng 100.000 - 110.000 ha.

Về tổ chức thực hiện, Quyết định 1528/QĐ-TTg nêu Cơ quan tư vấn lập quy hoạch được “lựa chọn theo quy định” và thời gian lập đồ án 15 tháng.

Trao đổi với KT&ĐS, KTS Khương Văn Mười, nguyên Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM cho biết, nhiệm vụ điều chỉnh quy hoạch bao gồm những nội dung trọng tâm, là mục tiêu chung và có tính pháp lý của đồ án. Nhiệm vụ thiết kế cũng định hướng được chiến lược phát triển của thành phố. Nhiệm vụ này được xây dựng dựa trên thực trạng kinh tế xã hội trong nước, của khu vực và cả thế giới, đề xuất từ quận huyện ban ngành, tổng kết qua nhiều khâu lên UBND thành phố là cấp trình duyệt, Bộ Xây dựng thẩm định và Chính phủ ra quyết định.

Về nội dung cụ thể, KTS Khương Văn Mười nhấn mạnh đến yếu tố cảnh quan sông nước đặc trưng trong nhiệm vụ điều chỉnh quy hoạch chung lần này. KTS Khương Văn Mười phát biểu, nếu trước đây có thể coi Sài Gòn- TP.HCM là thành phố nằm một bên sông Sài Gòn thì với việc phát triển đô thị hiện nay, sông Sài Gòn đã nằm giữa thành phố, liên kết một bên là thành phố cũ và một bên là đô thị mới. Việc khai thác trục cảnh quan sông rạch, tạo dựng bản sắc cảnh quan sông nước đặc trưng... là những nội dung chính xác và cần thiết.

Cầu Sài Gòn nối từ thành phố Thủ Đức sang thành phố Hồ Chí Minh

Quyết định 1538/QĐ-TTg nêu rõ một trong những tính chất đô thị của thành phố Thủ Đức là trung tâm đổi mới sáng tạo dựa trên nền tảng kinh tế tri thức, khoa học - công nghệ và hợp tác phát triển; tập trung vào các lĩnh vực giáo dục đào tạo bậc cao, nghiên cứu và sản xuất công nghệ cao, tài chính và thương mại- dịch vụ; có vai trò là hạt nhân trong đổi mới sáng tạo, phát triển hạ tầng số của thành phố và vùng TP.HCM. Quyết định này cũng quy định cơ quan tư vấn lập quy hoạch được “lựa chọn theo quy định” với thời gian lập đồ án không quá 12 tháng.

TP.HCM đã tổ chức cuộc thi “Ý tưởng quy hoạch phát triển khu đô thị sáng tạo, tương tác cao phía Đông TP.HCM” hồi cuối năm 2019 và chọn được đồ án giải nhất thuộc về liên danh Sasaki Associates Inc (Hoa Kỳ) - Encity Urban Solutions PTE.LTD (Singapore).

Theo KTS Khương Văn Mười, do đã có cuộc thi nên đồ án điều chỉnh quy hoạch chung thành phố Thủ Đức có thể giao cho tư vấn nước ngoài thực hiện và thời gian 12 tháng là khả thi. Với đồ án điều chỉnh quy hoạch chung, TP.HCM nên giao Sở Quy hoạch Kiến trúc chủ trì, có thể mời chuyên gia trong và ngoài nước cùng các đơn vị tư vấn nhiều kinh nghiệm tham gia và thời gian 15 tháng là phù hợp. Dự kiến, khoảng cuối năm 2022 sẽ có điều chỉnh quy hoạch chung TP.HCM đến năm 2040, tầm nhìn đến năm 2060. Đây là điều chỉnh quy hoạch chung TP.HCM lần 3 sau khi chính thức công bố Quy hoạch chung 1993 và điều chỉnh lần 1 năm 1998, điều chỉnh lần 2 năm 2010.

Theo báo Tuổi trẻ ngày 1.10, thành phố Hồ Chí Minh đã công bố quyết định của Thủ tướng phê duyệt nhiệm vụ điều chỉnh quy hoạch chung thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2040, tầm nhìn năm 2060 vào chiều 30.9. Tại buổi công bố, Phó chủ tịch UBND thành phố Hồ Chí Minh Lê Hòa Bình đã chỉ đạo việc xây dựng đồ án quy hoạch chung của thành phố lần này phải đồng bộ với quy hoạch kinh tế xã hội, quy hoạch sử dụng đất và các quy hoạch chuyên ngành đồng thời phải thể hiện rõ thành phố Hồ Chí Minh là trung tâm kinh tế thương mại khu vực phía Nam, là nơi giao lưu kinh tế của tất cả các tỉnh thành trong vùng. Cùng ngày, sở Quy hoạch Kiến trúc thành phố Hồ Chí Minh đã phát động cuộc thi bình chọn “Ý tưởng quy hoạch chung thành phố Hồ Chí Minh đến năm 2040, tầm nhìn 2060”. Cuộc thi dự kiến công bố kết quả ngày 05.1.2022. Các bài tốt sẽ được Sở Quy hoạch Kiến trúc đưa vào đồ án điều chỉnh quy hoạch chung của TP.

TƯ LIỆU QUY HOẠCH VÀ CÁC LẦN ĐIỀU CHỈNH QUY HOẠCH CHUNG TP.HCM

Năm 1993- Trích quyết định 20-TTg ngày 16.1.1993 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt Quy hoạch tổng thể xây dựng TP.HCM:

Quan điểm và phương hướng chỉ đạo quy hoạch xây dựng thành phố:

Về kinh tế, TP.HCM là trung tâm công nghiệp lớn nhất của cả nước, là trung tâm khoa học - kỹ thuật, trung tâm giao dịch thương mại- tài chính và dịch vụ, là đầu mối giao thông thuận lợi để giao lưu ở khu vực phía Nam, giao lưu trong nước và quốc tế.

Quy hoạch tổng thể và các giải pháp kiến trúc của thành phố cần thể hiện được tinh dân tộc, tinh nhân dân, tinh hiện đại và tinh hiệu quả; kết hợp được các yếu tố về văn hóa, xã hội, yêu cầu tổ chức lao động và tổ chức đời sống, sinh hoạt nghỉ ngơi giải trí của nhân dân, đảm bảo tốt điều kiện môi sinh, môi trường trong và ngoài thành phố, đồng thời đáp ứng yêu cầu về quốc phòng và an ninh.

Về quy mô dân số: cần chủ động và thực hiện các biện pháp không chế để đến năm 2010 tổng số dân của thành phố không qua 5 triệu người.

Năm 1998- Trích quyết định 123/1998/QĐ-TTg ngày 10.7.1998 của Thủ tướng Chính phủ về việc phê duyệt điều chỉnh Quy hoạch chung TP.HCM đến năm 2020:

Điều chỉnh Quy hoạch chung TP.HCM đến năm 2020 nhằm xác định vị trí, vai trò đặc biệt của thành phố trong mối quan hệ với vùng trọng điểm phía Nam, với cả nước và quốc tế; đáp ứng mục tiêu phát triển kinh tế - xã hội, đẩy mạnh công nghiệp hóa, hiện đại hóa; kết hợp tốt giữa xây dựng, phát triển với bảo đảm an ninh, quốc phòng, giữa cải tạo với xây dựng mới, để khắc phục những bất hợp lý trong cấu trúc của thành phố do lịch sử để lại, nhằm xây dựng TP.HCM trở thành một đô thị hiện đại, vừa có bản sắc dân tộc, là một trung tâm kinh tế, một trung tâm giao dịch quốc tế và du lịch của cả nước, có vị trí chính trị quan trọng của nước ta ở phía Nam, với các nước trong khu vực và quốc tế.

Đến năm 2020 và lâu dài, quy mô dân số thành phố khoảng 10 triệu người, trong đó khu vực nội thành không chế khoảng 6 triệu người.

Về kiến trúc và cảnh quan đô thị: Việc cải tạo các khu vực nội thành cũ phải bảo đảm giữ gìn, tôn tạo các di sản văn hóa, lịch sử, các công trình kiến trúc có giá trị, cải tạo và nâng cấp cơ sở hạ tầng, di chuyển nhà ở trên và ven kênh rạch để bố trí nơi ở mới cho nhân dân có điều kiện cải thiện nơi ở, tăng thêm diện tích cây xanh, các công trình phục vụ công cộng; ... Các khu phát triển mới phải được xây dựng theo hướng hiện đại, văn minh, bền vững; chú trọng phát triển hệ thống cây xanh, công viên, mặt nước; tổ chức các khu đô thị mới theo hướng có cơ sở hạ tầng hiện đại, đồng bộ, tăng tỷ lệ trung bình tầng cao, triệt để khai thác không gian và trên không, mật độ xây dựng thấp, ưu tiên đất cho không gian thông thoáng; xây dựng các khu sản xuất, các trung tâm thương mại, dịch vụ, đào tạo và nghiên cứu khoa học, các khu nghỉ ngơi giải trí, đáp ứng nhu cầu vật chất và tinh thần ngày càng cao của nhân dân.

Năm 2010 - Trích Quyết định 24/QĐ-TTg ngày 6.1.2010 về Phê duyệt điều chỉnh Quy hoạch chung TP.HCM đến năm 2025:

Tính chất: Là đô thị đặc biệt, trung tâm lớn về kinh tế, văn hóa, giáo dục đào tạo, khoa học công nghệ, có vị trí chính trị quan trọng của cả nước; đầu mối giao lưu quốc tế; trung tâm công nghiệp, dịch vụ đa lĩnh vực của khu vực và Đông Nam Á.

Quan điểm: Phát huy vai trò đặc biệt của thành phố trong mối quan hệ với Vùng TP.HCM, Vùng Kinh tế trọng điểm phía Nam, với cả nước và quốc tế; Phát triển hài hòa, đồng bộ giữa xây dựng mới và cải tạo chỉnh trang đô thị; giữa phát triển không gian đô thị và hệ thống hạ tầng kỹ thuật, hạ tầng xã hội, bảo vệ môi trường; Phát triển thành phố hiện đại, có bản sắc; phát huy thế mạnh đặc thù sông nước, đồng thời tạo sức hấp dẫn của đô thị; nâng cao chất lượng cuộc sống của người dân.

Mục tiêu phát triển: Xây dựng TP.HCM phát triển bền vững, hài hòa giữa phát triển kinh tế với bảo tồn di tích lịch sử, văn hóa và bảo vệ môi trường, bảo đảm an ninh, quốc phòng theo hướng liên kết vùng để trở thành một thành phố văn minh, hiện đại, đóng góp ngày càng lớn vào sự phát triển của khu vực phía Nam và cả nước; từng bước trở thành một trung tâm công nghiệp, dịch vụ, khoa học công nghệ của khu vực và Đông Nam Á.

Dự báo dân số đến năm 2025 khoảng 10 triệu người, khách vãng lai và tạm trú (dưới 6 tháng) khoảng 2,5 triệu người. Dân số nội thành khoảng 7,0 đến 7,4 triệu người. Dân số ngoại thành khoảng 2,6 đến 3,0 triệu người (trong đó dân số nông thôn khoảng 0,5 triệu người).

Lời tòa soạn: Thành phố Hồ Chí Minh đang trải qua đợt bùng phát dịch Covid 19 thứ tư bắt đầu từ 27.4. Giữa tâm dịch, các kiến trúc sư thành phố đã bị ảnh hưởng thế nào từ đại dịch, họ đang làm gì trong những ngày giãn cách, họ có đóng góp gì về chuyên môn cho thành phố và chuẩn bị gì cho tương lai sau dịch? KT&ĐS đã ghi nhanh ý kiến của KTS Nguyễn Trường Lưu, Chủ tịch Hội Kiến trúc sư TP.HCM xung quanh những vấn đề trên.

HUNG LONG ghi, ảnh MINH HOA

Chia sẻ khó khăn, cùng nhau vượt qua đại dịch

ĐỢT DỊCH LẦN THỨ 4 LÀ ĐỢT NẶNG NHẤT, DÀI NHẤT, GIÃN CÁCH ĐẾN NAY ĐÃ HƠN 100 NGÀY VÀ GÂY ẢNH HƯỞNG LỚN ĐẾN TÍNH MẠNG, sức khỏe, công việc, tài sản của nhân dân TP.HCM trong đó có các kiến trúc sư.

Đáng tiếc là thực tế đã không tránh khỏi những tổn thất lớn. Nhiều kiến trúc sư và người thân của mình ở thành phố đã dính bệnh Covid và một số trường hợp đã tử vong.

Giới kiến trúc thành phố cũng vừa đau buồn chia tay hai bậc lão thành là KTS Huỳnh Kim Trương sinh năm 1920 mất do tuổi cao sức yếu và KTS Cổ Văn Hậu sinh năm 1934 mất vì bệnh Covid 19.

Thay mặt Ban chấp hành Hội Kiến trúc sư thành phố, tôi xin chia buồn với anh chị em kiến trúc sư và gia đình có những mất mát về người trong đợt dịch này.

Trong thời gian giãn cách, anh chị em kiến trúc sư đã có hình thức chia sẻ thông tin, thăm hỏi nhau theo nhóm, diễn đàn.

Các kiến trúc sư bị bệnh trải qua quá trình chữa bệnh đã tổng kết truyền lại những câu chuyện, kinh nghiệm để mọi người bình tĩnh, chuẩn bị ứng phó. Có những hướng dẫn tỉ mỉ như nên chuẩn bị tinh thần ra sao, nên chuẩn bị thuốc gì, khi xét nghiệm bị dương tính thì nên làm thế nào trong những ngày đầu và diễn biến tiếp theo... Nhiều anh chị em tán thành, ủng hộ những hoạt động chia sẻ này.

Với những hoạt động chuyên môn cụ thể trong suốt mùa dịch vừa qua, trước hết có thể kể, một số kiến trúc sư đã tham gia thiết kế, tư vấn triển khai dây chuyển thi công, lắp đặt các bệnh viện dã chiến.

Trước đó, từ giữa năm 2020, Hội Kiến trúc sư TP.HCM cũng có những hoạt động được đánh giá tốt là tổ chức thi Thiết kế ý tưởng kiến trúc bệnh viện dã chiến; cử người tham gia Hội thảo “Giải pháp thiết kế kiến trúc bệnh viện hiện đại” và cuộc thi Thiết kế Ý tưởng kiến trúc Bệnh viện dã chiến của Hội kiến trúc sư Việt Nam.

Về hoạt động nghiên cứu, trong cao điểm dịch vừa qua, nhiều ổ dịch trong các

không gian lúc đầu chỉ có 1 ca F0 và được cách ly ngay nhưng sau đó dịch vẫn lan tràn trong khu vực đấy. Các kiến trúc sư phát hiện ra rằng trong các không gian nhà ở như một số chung cư, nhà hẻm có nguồn gây nhiễm qua giếng trời, thang máy, hệ thống thông hơi, hành lang... Vấn đề đặt ra là chúng ta đã xác định phải sống chung với dịch Covid 19 và cũng không loại trừ khả năng trong tương lai còn có thể phát sinh những loại dịch khác nữa. Như vậy về lâu dài, chúng ta phải có những thay đổi về thiết kế đối với các loại hình không gian ở để có thể thích ứng với dịch bệnh. Hội Kiến trúc sư thành phố đã đặt hàng các kiến trúc sư nghiên cứu vấn đề này để sau khi bình thường hóa, hết giãn cách, chúng ta sẽ tổ chức các hội thảo đưa ra các giải pháp tốt nhất.

Về việc hành nghề, do đặc thù nghề nghiệp, đại dịch đã tác động đến các kiến trúc sư không chỉ là ba tháng giãn cách vừa qua mà là từ gần hai năm nay. Từ khi bắt đầu đại dịch, ngân sách tiêu dùng của cả thế giới đều bị cắt giảm và tập trung cho các nhu cầu thiết yếu như chữa bệnh, ăn mặc. Kiến trúc là nghề dịch vụ mà lại là dịch vụ cao cấp. Khi đã đủ các nhu cầu cơ

Bài viết hướng dẫn cách phòng chống lây lan Covid trong căn hộ chung cư của kiến trúc sư Trần Khánh Trung

bán, thiết yếu người ta mới nghĩ đến đầu tư cho nhà ở, không gian sống. Tóm lại là ngân sách chi phí cho hoạt động tư vấn kiến trúc đã bị cắt giảm từ khi có đại dịch. Do đó, nhiều văn phòng, cơ sở hoạt động tư vấn kiến trúc đã cắt giảm mạnh các hoạt động từ gần hai năm nay.

Sau khi đại dịch bùng phát mạnh, tôi cũng thay mặt Hội Kiến trúc sư thành

phố hỏi thăm nhiều công ty tư vấn thì được biết một số ít công ty vẫn gắng duy trì hoạt động online. Nhưng rồi các chủ đầu tư cũng thông báo ngưng, không còn công việc và bây giờ gần như 100% các công ty tư vấn, kiến trúc đã ngừng hoạt động. Đây là một thiệt thòi và tổn thất rất lớn cho công việc của các kiến trúc sư. Chúng ta phải thẳng thắn nhìn nhận với nhau thực tế này.

Sau đại dịch ta sẽ phục hồi thế nào? Nếu đẩy lùi đại dịch, đến cuối 2021 và vào năm 2022 mọi việc dần được khôi phục bình thường thì ta cũng phải ý thức rõ ràng rằng nghề kiến trúc chưa thể bắt nhịp ngay so với các ngành kinh tế khác. Khi kinh tế phục hồi sau đại dịch thì vẫn có nhiều nhu cầu thiết yếu cần đáp ứng ngay lập tức, ta làm dịch vụ phải chấp nhận có một độ trễ nhất định.

Mỗi kiến trúc sư nên căn cứ hoàn cảnh cụ thể trong cuộc sống để cố gắng bắt nhịp bình thường theo đà phục hồi của xã hội.

Ảnh trên và dưới: Giai đoạn giãn cách, các kiến trúc sư vẫn nghiên cứu, làm việc online

CHIA BUÓN

Hội Kiến trúc sư thành phố Hồ Chí Minh vô cùng thương tiếc báo tin:

Kiến trúc sư lão thành HUYỀN KIM TRUONG sinh năm 1920 đã từ trần ngày 13.9.2021, hưởng thọ 101 tuổi.

Kiến trúc sư lão thành CỐ VĂN HẬU sinh năm 1934 đã từ trần ngày 16.9.2021, hưởng thọ 88 tuổi.

Hội Kiến trúc sư thành phố Hồ Chí Minh, Tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống chân thành chia buồn với gia đình kiến trúc sư HUYỀN KIM TRUONG và gia đình kiến trúc sư CỐ VĂN HẬU.

NGÔ HOMESTAY MÁI NHÀ LÀNG BIỂN

MỘT KHÔNG GIAN Ở KẾT HỢP VỚI KINH DOANH LƯU TRÚ. MỘT SỰ CHUYỂN MÌNH GIỮA CÁI CŨ VÀ CÁI MỚI. MỘT NƠI DU KHÁCH KHÔNG CHỈ TÌM ĐẾN ĐỂ NGHỈ CHÂN MÀ CÒN ĐƯỢC TRẢI NGHIỆM VĂN HÓA VÀ NHỮNG GIÁ TRỊ TINH THẦN CỦA CƯ DÂN BẢN ĐỊA.

Bài **NGÔ LY KHA** Ảnh **QUANG TRẦN**

Địa điểm: TP. Phan Thiết, Bình Thuận

Thiết kế: Ngoac.space

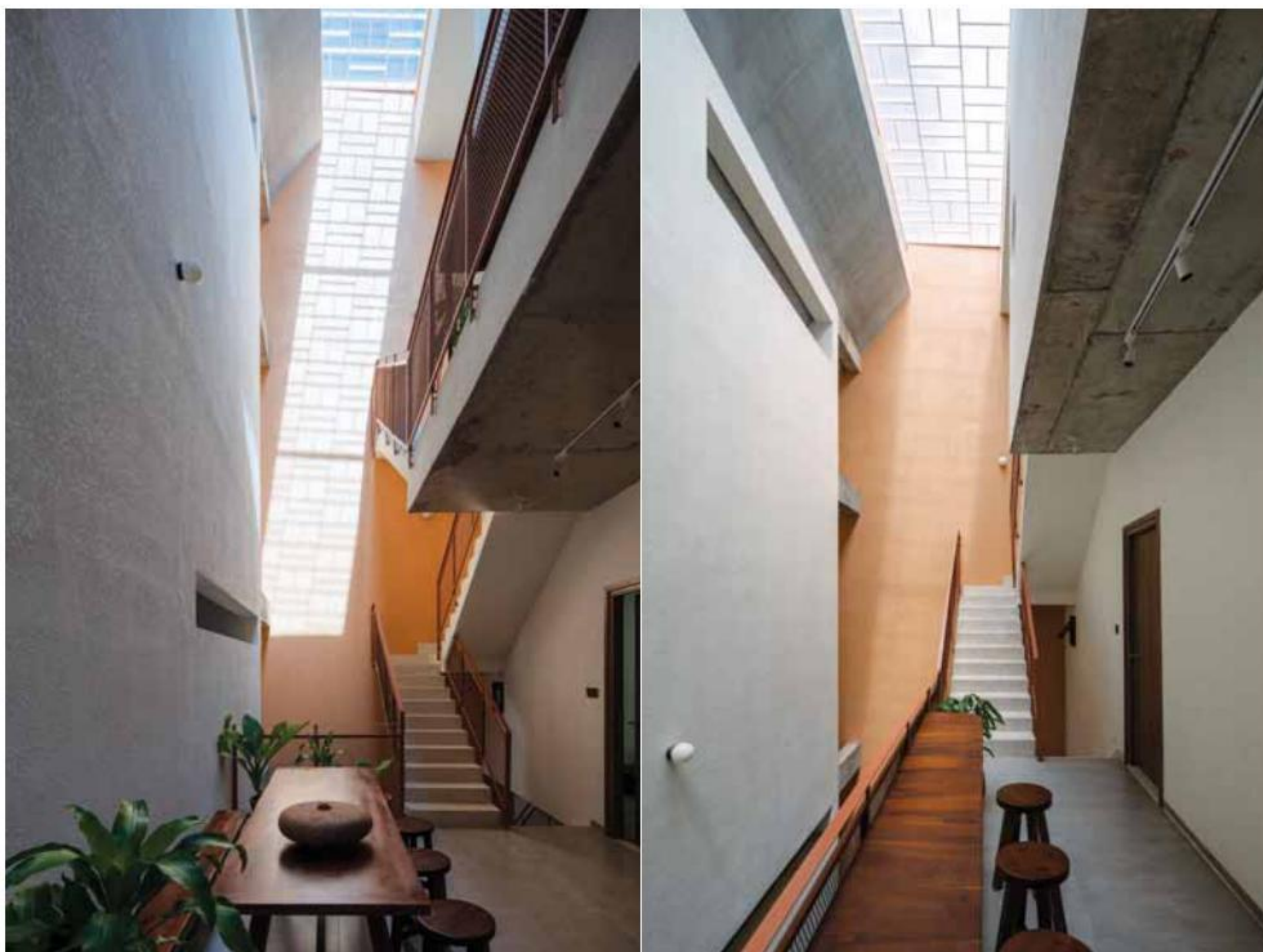
ĐÂY CHÍNH LÀ NHỮNG GIÁ TRỊ MÀ NHÓM BẠN TRÈ CỦA NGOAC.SPACE mong muốn mang đến cho thiết kế mới của mình – Ngô Homestay, công trình nhà ở kết hợp với kinh doanh lưu trú tọa lạc tại một khu đô thị mới, thuộc thành phố Phan Thiết. Mặc dù chọn mô hình nhà ở đa năng theo xu hướng phát triển của thành phố biến đặc thù về du lịch, gia chủ vẫn muốn giữ lại một phần lối sống truyền thống đã gắn bó với bản thân qua nhiều thế hệ trong gia đình. Và ngôi nhà cũ với mái ngói đã xuống cấp, vườn cây xanh và những món đồ nội thất xưa đã trở thành một phần chất liệu, cảm hứng thiết kế cho công trình mới.

Trong đó, sự gần gũi, quen thuộc và gắn kết giữa các thành viên trong gia đình đã được gìn giữ gần như nguyên vẹn trên phong nền hiện tại của ngôi nhà mới. Không gian sinh hoạt của gia chủ nằm ở tầng trệt, mở ra sân vườn ở cả hai mặt và tách bạch với khu lưu trú dành cho khách ở các tầng trên.

Điểm nhấn chính là khoảng thông tầng lớn xuyên suốt, kết nối các không gian theo chiều đứng. Đây vừa là lối lưu thông, vừa là khu vực sinh hoạt chung có nắng và gió đi qua. Ngôi ở các bàn sinh hoạt chung này, vẫn có thể dễ dàng cảm nhận được sự thay đổi của không gian và thời gian bên ngoài qua mái kính trong suốt.

Ngôi ở bàn sinh hoạt chung này, vẫn có thể dễ dàng cảm nhận được sự thay đổi của không gian và thời gian bên ngoài qua mái kính trong suốt

Mặt tiền ngôi nhà gây ấn tượng mạnh với ngói đỏ, dốc và hai mảng tường vác xéo. Hình ảnh mái ngói gợi nhắc về căn nhà cũ, gia chủ đã gắn bó với ông bà, cha mẹ qua nhiều năm tháng và cả những mái nhà, mái đình quen thuộc ở làng biển. Khi kết hợp với hai mảng tường vác xéo màu cam đất, hệ mái được tôn lên vẻ đẹp, thu hút điểm nhìn và cũng là một “dấu hiệu nhận biết” homestay, báo hiệu du khách đã đến nhà.

Sự giao thoa giữa giá trị truyền thống và hơi thở kiến trúc đương thời còn được thể hiện qua việc tái sử dụng những vật dụng, đồ nội thất đã lưu giữ kí ức của gia chủ. Qua những bàn tay lành nghề của thợ mộc, thợ xây địa phương, những tấm gỗ, thanh gỗ hay đồ nội thất từ ngôi nhà cũ đều được sửa chữa, tận dụng để trở thành những chi tiết kiến trúc, nội thất mới.

“Homestay” được định nghĩa là kỳ nghỉ mà ở đó du khách được sống, được trải nghiệm trong cùng một không gian với gia chủ. Ngõ Homestay ra đời với ý nghĩa đó, chia sẻ một phần cuộc sống thường nhật của người dân địa phương miền duyên hải trong một không gian mới hiện đại và tiện nghi. ■

Ngô Homestay ra đời với ý nghĩa chia sẻ một phần cuộc sống thường nhật của người dân địa phương miền duyên hải trong một không gian mới hiện đại và tiện nghi

Qua bàn tay lành nghề của những thợ thuyền địa phương những tấm gỗ, thanh gỗ hay đồ nội thất từ ngôi nhà cũ đều được sửa chữa, tận dụng để trở thành những chi tiết kiến trúc, nội thất mới

Ấm áp, đơn giản, tiện nghi, thoáng mát đó là những gì mà chúng ta có thể hình dung được qua bản thiết kế của Ngô Homestay

LÂM'S HOME

THIẾT KẾ LẤY CẢM HỨNG TẠO HÌNH NHƯ MỘT CĂN NHÀ TRÊN CÂY CHO TRẺ EM, VỚI “GỐC” VÀ “NHÁNH CHÍNH”. HỆ KHUNG ĐỒ SÀN VÀ GIA CỐ TƯỜNG DỌC NHÀ, “TÁN CÂY” LÀ NHỮNG KHOẢNG TRỐNG CHO KHÔNG GIAN SINH HOẠT MỎ VÀ “NHÀ” LÀ CÁC PHÒNG RIÊNG TƯ ĐẶT TRÊN NHÁNH.

Bài **THU VÂN** Ảnh **DŨNG HUYNH, QUANG TRẦN**

Địa điểm: Vinh Long
Thiết kế: AD+

CÔNG TRÌNH NẪM TRONG CON HÉM NHỎ cạnh trường tiểu học, dùng làm nơi nghỉ ngơi giữa giờ làm của mẹ, sau giờ học của con gái, hạn chế quãng đường di chuyển khá xa từ nhà đến nơi học tập, làm việc.

Không đặt nặng nhu cầu ở hằng ngày, chỉ dành ưu tiên sử dụng cho con gái vừa vào lớp một. Thiết kế lấy cảm hứng tạo hình như một căn nhà trên cây cho trẻ em, với “gốc” và “nhánh chính” là hệ khung đỡ sàn và gia cố tường dọc nhà, “tán cây” là những khoảng trống cho không gian sinh hoạt mở và “nhà” là các phòng riêng tư đặt trên nhánh.

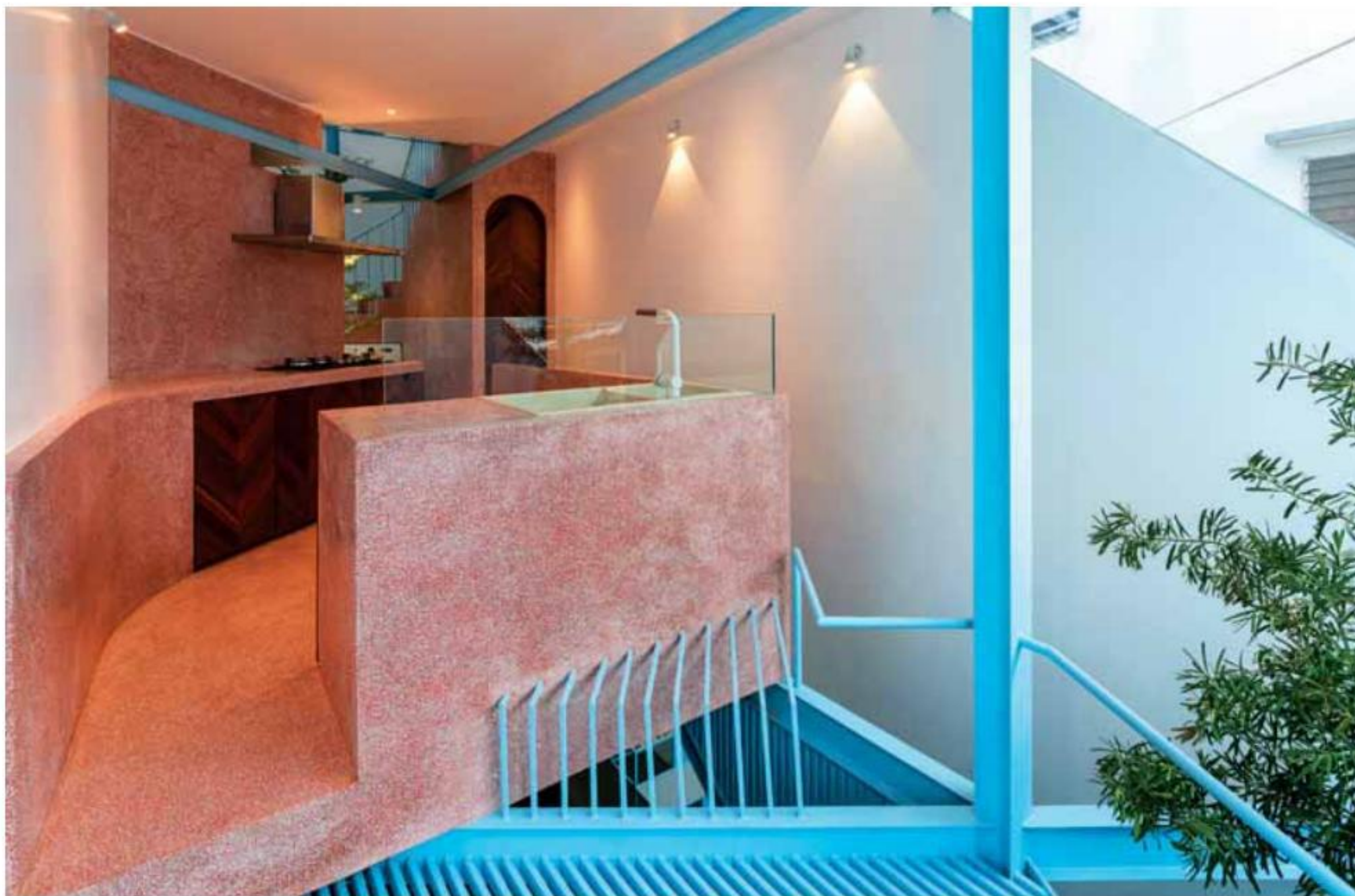
Để xử lý khu đất nhỏ 3m x 10m, công trình sử dụng phương án tích hợp nhiều chức năng vào một thành phần (element). “Cái cây” vừa là hệ khung kết cấu; vừa là thang - giao thông đứng có khoảng chiều nghi đủ cho những chức năng phụ (hiên chơi, giặt phơi,...); vừa là hệ lam che nắng tạo bóng mát; cũng như chi tiết đỡ cho các tán lá (màng xanh) mọc ra.

Giải pháp tích hợp nhiều chức năng vào một vật thể sẽ tối đa hóa khoảng trống cho các không gian còn lại. Căn nhà là một tổ hợp xen kẽ giữa sân chơi và các khu chức năng thay vì từng không gian riêng biệt. Sự gắn kết giữa mẹ và con gái được thúc đẩy trong một môi trường mở, khi tối đa hóa thời gian sinh hoạt bên nhau. **III**

“Cái cây” vừa là hệ khung kết cấu vừa là thang - giao thông đứng có khoảng chiều nghỉ đủ cho những chức năng phụ vừa là hệ lam che nắng tạo bóng mát; cũng như chi tiết đỡ cho các tán lá mọc ra

Không đặt nặng
như cầu ở-hàng-
ngày, gia chủ dành
ưu tiên sử dụng cho
con gái vừa vào lớp
một, do đó thiết kế
lấy cảm hứng tạo
hình như một căn
nhà trên cây cho
trẻ em

Không gian nghỉ ngơi được thiết kế đơn giản cùng tông màu trắng nhưng không làm giảm đi sự tinh tế

BIỆT THỰ ĐẢO ECOPARK

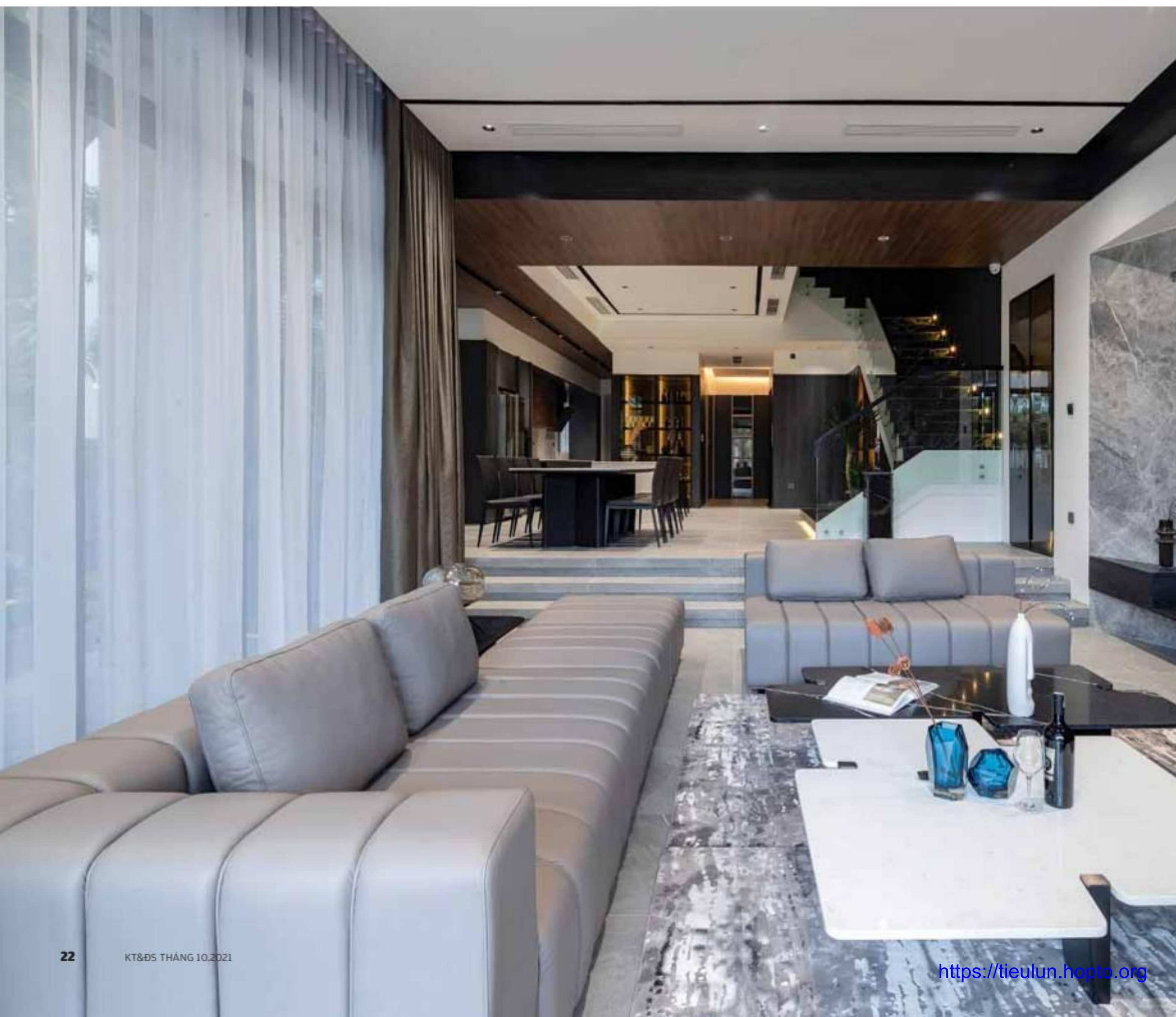
BẰNG CÁCH HẠ CAO ĐỘ CỦA PHÒNG KHÁCH, TẦNG TRỆT CỦA NGÔI NHÀ VẪN GIỮ ĐƯỢC SỰ THÔNG THOÁNG VÀ TIỆN CHO SINH HOẠT CHUNG CỦA GIA ĐÌNH. THẾ NHƯNG VẪN CÓ THỂ TẠO ĐƯỢC SỰ PHÂN CHIA MỘT CÁCH RẠCH RÒI CÁC KHÔNG GIAN CHỨC NĂNG ĐƯỢC THIẾT KẾ LIÊN THÔNG VỚI NHAU.

Bài **ĐINH QUANG TUẤN** Ảnh **TRIỆU CHIẾN**

Địa điểm: Khu đô thị Ecopark, Hà Nội

Thiết kế: MA HOUSING

Kiến trúc sư: Chu Tuấn Minh

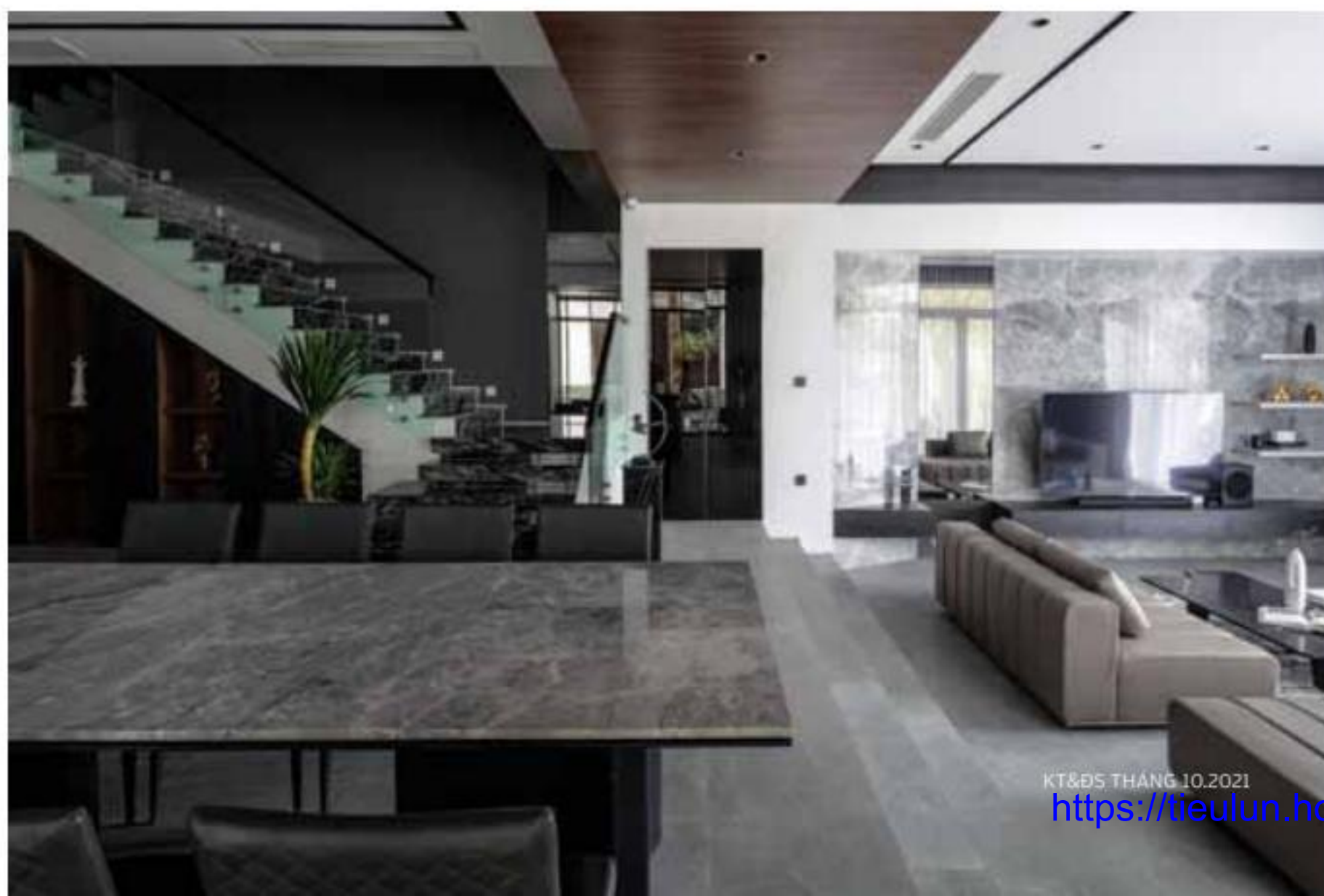

Gam màu trong ngôi nhà chủ yếu là màu trầm, phù hợp với cách sống điềm tĩnh và chắc chắn của chủ nhân. Đồ dùng nội thất cũng được thiết kế với đường nét vuông vắn, chính chu

TRÊN MẢNH ĐẤT 300M² NẰM Ở KHU BIỆT THỰ ECOPARK, với diện tích xây dựng 150 m², chủ nhà mong muốn xây dựng cho gia đình mình một ngôi nhà có không gian với gam màu trầm nhưng vẫn đảm bảo sự hài hoà trong màu sắc và thiết kế, sử dụng ánh sáng thông minh kết hợp với sự pha trộn vật liệu sáng tạo, không gây nhầm chán.

Công trình phục vụ cho mục đích ở và thư giãn với 4 thành viên trong gia đình, được bố trí đến 5 phòng ngủ kèm theo 4 toilet. Khu vực phòng khách và bếp là khoảng không gian liên thông nối liền để tạo sự thoáng đãng trong tạo nên sự gắn gũi và gắn kết giữa các thành viên. Không gian sinh hoạt chung của cả gia đình nằm ở tầng trệt và đây cũng là điểm nhấn tốt nhất cho căn nhà bởi diện tích đủ rộng để diễn tả được không gian của căn biệt thự cũng như giải quyết được sự liên thông với không gian vườn.

Ngôi nhà được thay đổi code cao độ giúp cho việc từ phòng khách tiếp cận ra khu vườn phía sau một cách dễ dàng và liên thông với không gian vườn sau nhà (vì code nền hiện trạng phòng khách và code nền sân vườn sau nhà chênh lệch nhau nên nhóm thiết kế đưa ra ý tưởng hạ nền khu phòng khách).

Vật liệu sử dụng trang trí cho ngôi biệt thự chủ yếu là: gỗ HDF, bề mặt sơn inchem, gỗ Laminate, đá quartz và đá marble, gạch ốp lát nhập từ Ý và Tây Ban Nha,...

Khu vực phòng khách và bếp là khoảng không gian liên thông nối liền để tạo sự thoáng đãng trong việc tạo nên sự gần gũi và gắn kết giữa các thành viên

Tầng một là không gian cá nhân cho những thành viên gia đình. Toàn bộ ngôi biệt thự được thiết kế gam màu trầm nhưng vẫn đảm bảo sự hài hoà màu sắc, chỉ thêm bớt thay đổi chút ít cho phù hợp với từng cá nhân

“LẮNG NGHE NGÔI NHÀ THỎ”

Vai trò của thông gió trong không gian ở

Bàn về giải pháp kiến trúc cho công trình nhà ở nói chung, đặc biệt là ở vùng khí hậu nhiệt đới như nước ta thì đề tài thoát nhiệt và thông gió luôn được đưa ra như những yêu cầu “bất biến”. Trong nhiều trường hợp, giải pháp cho đề tài này sẽ tạo nên điểm nhấn đặc biệt cho công trình.

Bài MINH KHANG

Ảnh: CTA

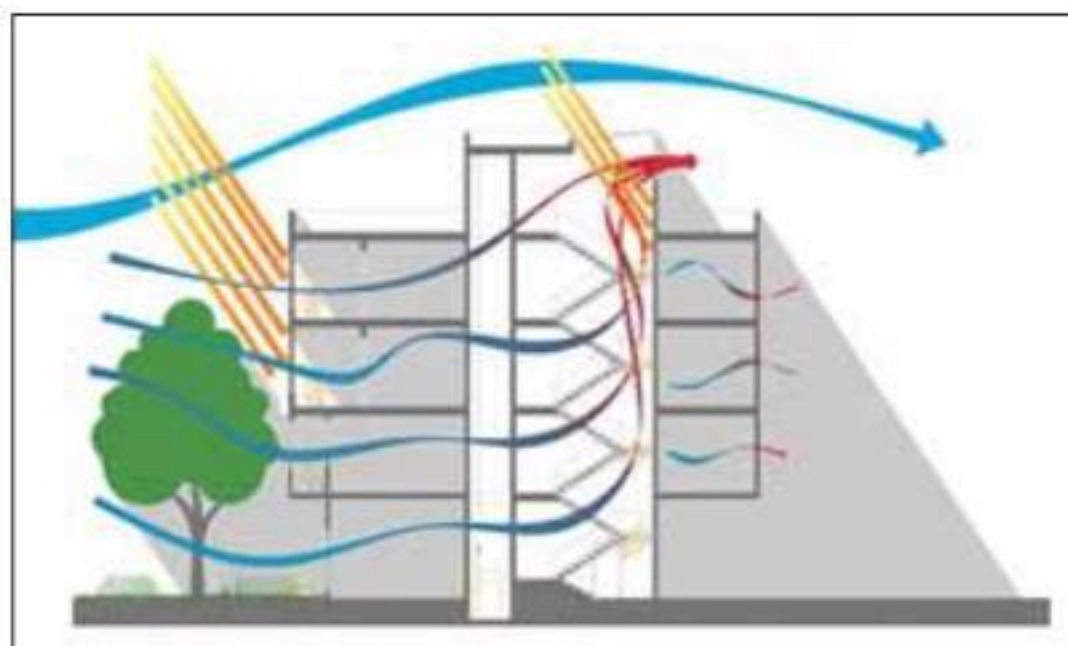

Những căn nhà ống bị che kín 3 mặt rất phổ biến ở các thành phố đông đúc nên rất cần được thông thoáng tự nhiên lẫn chủ động bằng các thiết bị hỗ trợ

Cán không khí sạch cho “pháo đài”

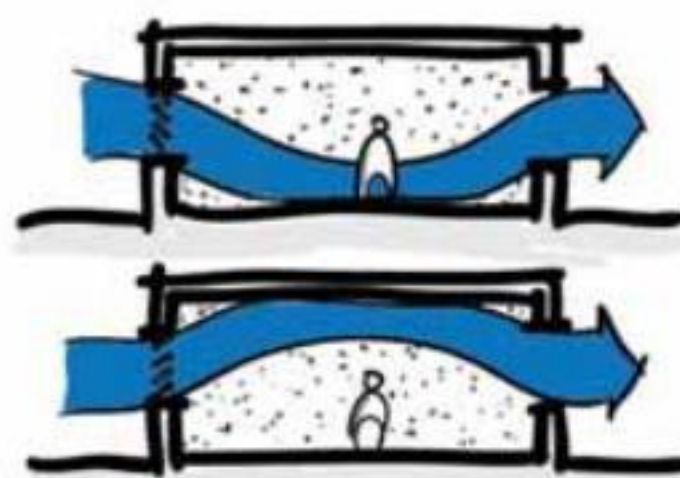
Trong những tháng giãn cách vừa qua tại nước ta, từng ngôi nhà bỗng trở thành một pháo đài cho trận chiến phòng và chống dịch. Hơn bao giờ hết, nó phát huy toàn bộ giá trị của một chốn chơ che cho mỗi gia đình. Tuy nhiên, khi gia chủ gắn bó với ngôi nhà 24/7 như hiện nay, thì lại không tránh khỏi nhiều vấn đề phát sinh, mà sự ngột ngạt - về cả cảm giác sống do ở trong nhà quá lâu, lẫn những hạn chế về điều kiện sinh hoạt và chất lượng không khí - ngày một thể hiện rõ nét, đặc biệt là ở các đô thị lớn.

Một trong những tiêu chí quan trọng để ngôi nhà đương đầu với Covid 19 là đảm bảo nguồn không khí sạch cho không gian sống thông qua các biện pháp thông gió trong công trình. Đáp ứng được yêu cầu này sẽ góp phần cải thiện, tăng cường chất lượng không khí cho nơi ở. Nhìn chung, các giải pháp về thông gió thường xoay quanh việc bố trí hợp lý những thành tố kiến trúc như cửa, sân trong, giếng trời và các thiết bị hỗ trợ. Một giải pháp phù hợp sẽ làm tăng đối lưu, điều hướng không khí “tươi” từ ngoài

Hệ thống thông gió vào mùa hè, không khí mát vào nhà theo hướng đón gió của công trình và khí nóng bay lên cao, thoát ra ngoài qua trục giếng trời kết hợp cầu thang. Ảnh: Internet

NHỮNG CÁCH THÔNG GIÓ TỰ NHIÊN TRỰC TIẾP

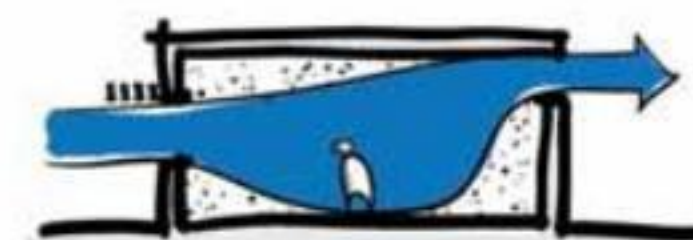
CÁC TẤM LÁ SÁCH CÓ THỂ ĐIỀU HƯỚNG DÒNG ĐỐI LƯU LÊN PHÍA TRÊN HOẶC XUỐNG DƯỚI

MÁI CHE PHÍA TRÊN CỬA SỔ CÓ XU HƯỚNG ĐIỀU CHỈNH DÒNG KHÔNG KHÍ ĐI LÊN KHI VÀO TRONG PHÒNG

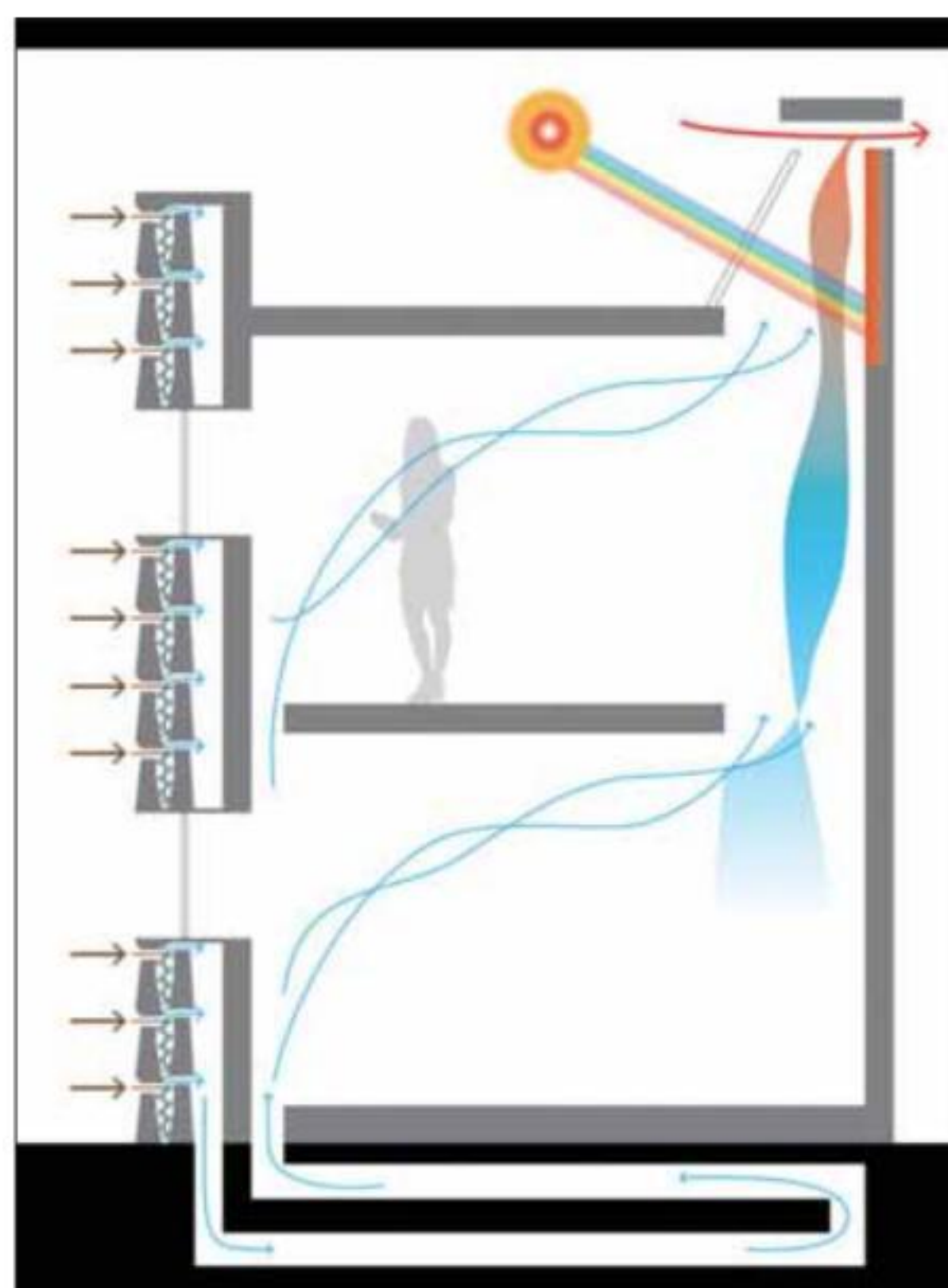
MỘT KHOẢNG CÁCH GIỮA MÁI CHE VỚI TƯỜNG NHÀ GIÚP TẠO NÊN DÒNG ĐỐI LƯU ĐI QUA PHẦN DƯỚI CỦA KHÔNG GIẢN

DÒNG ĐỐI LƯU ĐI QUA PHÍA DƯỚI CỦA PHÒNG CÒN ĐƯỢC CẢI THIỆN HƠN TRONG TRƯỜNG HỢP CÓ CÁC KHE HỖ GIỮA MÁI CHE

Hướng đi của luồng không khí sẽ khác nhau tùy cách sử dụng loại cửa hút gió, tương quan vị trí cửa hút – cửa thoát gió, và các loại mái hiên khác nhau. Ảnh: Internet

Một ứng dụng thú vị của tường bao hai lớp có sử dụng “Gạch Thở” (Breathe Brick) giúp lọc sạch không khí ngoài trời trước khi đưa vào nhà. Ảnh: Internet

Lắp quạt hút âm trần là một cách giúp cho mọi người cảm thấy dễ chịu nhờ có không khí lưu thông tốt. Ảnh: tư liệu

trời vào trong nhà, kiểm soát chất lượng không khí, đảm bảo hạn chế ô nhiễm trong công trình.

Quá trình thông gió sẽ giúp thải các chất độc hại như CO_2 , khí ga, vi khuẩn và mùi hôi khó chịu ra khỏi căn phòng, đồng thời cung cấp lượng O_2 cần thiết cho sinh hoạt hàng ngày.

Vào mùa mưa độ ẩm trong không khí tăng cao, việc thông gió còn giúp giảm độ ẩm trong không khí, giữ cho

ngôi nhà luôn thoáng, hạn chế sự sinh sôi của nấm mốc...

Thực tế hiện nay, các công trình nhà ở thường sử dụng phương pháp thông gió phổ biến là thông gió tự nhiên, thông gió cưỡng bức và ở một số trường hợp kết hợp cả hai phương pháp này.

Thông gió tự nhiên - “bài toán” không đơn giản

Theo xu hướng “công trình xanh”,

nhiều kiến trúc sư khi bắt tay vào thiết kế mới, thường chú trọng đến giải pháp thông gió tự nhiên - là cách không khí được lưu chuyển từ ngoài vào trong nhà một cách tự nhiên. Thông gió nhờ vào chính kết cấu, thiết kế kiến trúc của công trình mà không cần sử dụng các thiết bị cơ khí; thường áp dụng thông qua sự bố trí hợp lý hệ thống cửa, các khoảng mở, và khác biệt về nhiệt độ, áp suất giữa các không gian khác nhau. Các dạng của thông gió tự nhiên phổ biến là thông gió từ áp lực nhiệt - Thermal force và thông gió từ áp lực gió - Wind force.

Thông gió từ áp lực nhiệt là dạng thông gió cơ bản nhất mà các công trình, nhất là những nhà ống đang sử dụng hiện nay. Phương pháp này lợi dụng áp suất không khí - cụ thể là sự chênh lệch mật độ không khí giữa các vùng ở trong phòng để tạo nên dòng lưu thông gió. Các phân tử không khí nóng và khô sẽ nhẹ hơn nên thường bốc lên cao; các phân tử của không khí lạnh, ẩm nặng hơn nên chìm xuống dưới. Vì vậy chỉ cần kiến trúc sư mở “đúng chỗ” sẽ khiến cho không khí lạnh đi vào và đẩy khí nóng lên trên tầng cao nhất rồi đi ra ngoài qua các cửa thoát.

Phòng ngủ kín cần gắn thêm quạt hút để giúp có giấc ngủ ngon và sâu hơn. Ảnh: Công ty Sun Concept

Trong khi đó, thông gió từ áp lực gió sẽ tạo nên luồng gió xuyên phòng với nguyên tắc là cửa đón gió (tốt nhất ở hướng gió mát chủ đạo) và cửa thoát gió nằm ở hai mặt nhà khác nhau (tốt nhất là mặt đối diện). Đây là giải pháp khá hiệu quả dành cho nhà ở.

Thông thường thông gió từ áp lực nhiệt chỉ tạo ra được tốc độ gió vào khoảng 0,3m/s, chưa đủ để tạo cảm giác thay đổi nhiệt, còn với áp lực gió có thể tạo được tốc độ gió từ 0,5-2m/s. Khi kích thước cửa hút và cửa thoát gió mà bằng nhau, đồng thời có vị trí ngang nhau sẽ cho lưu lượng và tốc độ thông gió trung bình. Thế nhưng, khi cửa hút có kích thước nhỏ hơn và đặt ở vị trí thấp hơn cửa thoát gió sẽ giúp lưu lượng và tốc độ gió tăng lên rất nhiều. Dựa trên đặc thù, tính chất và yêu cầu của mỗi công trình mà kiến trúc sư sẽ đưa ra giải pháp khác nhau để giải “bài toán” này.

Sự cần thiết của thông gió trong điều kiện thực tế

Thông gió vốn là một hạng mục vô cùng quan trọng trong xây dựng và thiết kế nhà ở, tuy nhiên khi thực tế công trình hiện hữu không đảm bảo đối lưu tự nhiên thì sự can thiệp của thông gió cưỡng bức là cách xử lý thiết yếu. Trường hợp này có thể thường xuyên

Phòng giải trí tại gia thường được đóng kín, nên có thêm giải pháp thoáng khí bằng các thiết bị không gây ồn.
Ảnh: Công ty Sun Concept

bất gặp ở những ngôi nhà ống cũ, nhà trong khu dân cư đông đúc, hạn chế về diện tích, nơi không khí và hơi ẩm trong nhà thường tù đọng, tác động không tốt đến sức khỏe của các thành viên trong gia đình.

Hiểu theo cách đơn giản, thông gió cưỡng bức là sự can thiệp bằng các thiết bị cơ khí nhằm điều chuyển không khí. Ở mức độ cơ bản là sử dụng quạt gió nội bộ để phụ trợ thông gió tự nhiên, tạo ra dòng đối lưu cưỡng bức trong phòng. Các phương pháp thông gió làm mát phổ

biến là dùng quạt hút gió, quạt cấp gió, hoặc kết hợp quạt hút và đẩy gió.

Bên cạnh đó, trong bối cảnh đại dịch Covid 19 như hiện nay, khi vấn đề sức khỏe và chất lượng môi trường sống trong nhà ở đang được hết sức coi trọng, thì thậm chí ở những công trình được thiết kế thông gió tự nhiên tương đối tốt vẫn cần có sự hỗ trợ của thiết bị để đảm bảo kiểm soát chủ động không khí lưu chuyển, giải quyết cảm giác bức bí và góp phần loại trừ mối lo vi khuẩn gây ảnh hưởng đến sức khỏe gia đình.

CÁC THIẾT BỊ THÔNG GIÓ HỖ TRỢ

Giải pháp sử dụng các loại quạt hút khác nhau của Panasonic sẽ là một gợi ý để mỗi gia đình có thể chủ động hơn trong việc thông gió cho ngôi nhà. Các quạt hút này giúp hút hơi ẩm, mùi, khí tù đọng ra bên ngoài. Nhờ vậy không khí trong nhà sẽ lưu thông tốt hơn, chất lượng không khí được đảm bảo và sức khỏe cho cả nhà được cải thiện.

Các sản phẩm trên có sẵn trên thị trường toàn quốc.

Tham khảo thêm sản phẩm tại: <https://panasonic.net/vn/>

Quạt âm trần dành cho nhà chung cư, nhà phố có trần thạch cao, không ống dẫn. Dùng cho phòng khách, phòng ngủ. Lắp đặt dễ dàng. Lưu lượng gió = 240 m³/giờ.

Quạt âm trần dành cho nhà chung cư, nhà phố, biệt thự, có trần thạch cao, có lắp ống dẫn. Dùng cho phòng ngủ, phòng khách, quạt có độ ồn thấp.

Quạt hút sương âm trần cho nhà tắm, chức năng thông gió, sưởi, hong khô, điều khiển từ xa bằng remote.

Quạt âm tường dành cho nhà phố. Thích hợp lắp phòng ngủ, phòng bếp, phòng khách diện tích nhỏ.

Thông gió cho nhà ở - Những đáp án từ thực tiễn

Trong việc phòng, chống dịch tại nhà, việc đảm bảo điều kiện không khí trong lành cho không gian ở là một trong những tiêu chí quan trọng hàng đầu. Trong đó, vai trò và hiệu quả của các giải pháp thông gió, sự bố trí hợp lý những thành tố kiến trúc, cũng như ở cách sử dụng các thiết bị phụ trợ là rất cần thiết. Mời bạn đọc Kiến Trúc & Đời Sống cùng tham khảo những chia sẻ từ người làm chuyên môn lẫn chủ nhà

Bài **VŨ TỬ TÂN**

Sử dụng vách ngăn và sắp xếp biến hoá với các đồ vật trong nhà, để tạo ra không gian thông thoáng hợp lý.
Ảnh: Minh hoạ

Giải pháp thông gió tự nhiên nhờ bố cục tách khối, hệ cửa mở, hồ nước làm mát không khí. Ảnh: Am house - CTA

“Phải biết biến hóa để ngôi nhà thông thoáng”

KTS. ĐẶNG PHAN LAC VIỆT -
CÔNG TY CP TVTK&XD SỐNG VIỆT

Thông gió tự nhiên luôn là một yếu tố quan trọng đối với vùng khí hậu nhiệt đới gió mùa như Việt Nam, đặc biệt trong nhà phố, nhà có diện tích nhỏ và nhà chung cư tại các đô thị lớn. Trong cái khó do thiếu diện tích sử dụng, tính đa năng của các vật dụng được phát huy tối đa. Ví như cầu thang thường sẽ kèm chức năng làm sao có thể thông gió và lấy sáng như một giếng trời.

Trong trường hợp nhà có diện tích nhỏ, hay ngay cả chung cư thì bình phong, vách ngăn di động cũng là một giải pháp thay đổi không gian khá linh hoạt, ngoài ra đây cũng là cách tạo ra thông thoáng cưỡng bức khi kết hợp với gió từ nguồn tự nhiên hoặc quạt gió.

Ở các khu thị tứ đông đúc, trong các khu nhà nhỏ, nếu biết lắp ghép, xếp gấp, biến hoá vật dụng vẫn có thể tạo

được một không gian thoáng mát hợp lý. Kết hợp với hệ thống, thiết bị thông gió bố trí âm trần, thì đây chính là một giải pháp ở tuyệt vời. Vật liệu ốp lát, bao che như bông gió ngày nay cũng khá đa dạng, đẹp, ngăn nắng và tạo ra gió cho những mặt tiền nhà hướng tây. Có thể là bông gió bằng xi măng, đất nung hay gạch men... sẽ có rất nhiều chủng loại để chúng ta lựa chọn cho bộ mặt kiến trúc công trình.

Và có một thứ không tạo ra gió, nhưng làm chúng ta mát mắt, tạo sự dễ chịu trong những đô thị chật chội đó chính là cây xanh, hồ cá dùng trong nội thất. Một căn nhà sẽ trở nên lý tưởng khi không gian được sắp xếp khoa học để mọi phòng ốc, góc ngách đều thông thoáng, không có không khí tù đọng, từ đó tạo nên cảm giác dễ chịu và thẩm mỹ.

Giải pháp thông gió tự nhiên qua các giếng trời, hệ “tường thở” - gồm 2 yếu tố là hệ tường hờ và khoảng vườn đi kèm. Ảnh: Wall house - CTA

**KTS. NGUYỄN XUÂN THÀNH -
CTA CREATIVE ARCHITECTS**

“Cần nhắc toàn diện để ngôi nhà “thở” 24/24

Một công trình được thông gió tự nhiên tốt khi bản thân nó có thể trao đổi không khí 24/24 với môi trường bên ngoài. Chính việc trao đổi không khí liên tục như vậy giúp cho không khí trong nhà luôn mát mẻ, tươi mới, đảm bảo tốt các mặt sức khỏe và tinh thần cho con người, cũng như tiết kiệm năng lượng cho việc làm mát công trình.

Bên cạnh đó, cũng có hình thức thông gió cưỡng bức, là sử dụng các thiết bị hỗ trợ như quạt, máy hút... khi gặp những tình huống bất khả kháng, không thể áp dụng thông gió tự nhiên hay thông gió tự nhiên mà không thỏa mãn nhu cầu lưu thông không khí.

Tại các đô thị lớn hiện nay, các công trình nhà phố, chung cư, nhà diện tích nhỏ bị hạn chế về điều kiện xây dựng, diện tích sử dụng và diện tích bề mặt để thông thoáng là điểm dễ nhận biết. Vậy làm sao để giải quyết vấn đề thông thoáng?

Để thông gió tự nhiên, nguyên tắc là có vào thì phải có ra, vậy nên cần xác định luồng - hướng thông gió như thế nào là phù hợp. Cần đặt ra các câu hỏi: Thông gió theo phương ngang hay theo phương đứng? Bề mặt nào của công trình nhận gió vào và ra? Tận dụng các bề mặt công trình để đón gió ra sao? Sử dụng các giải pháp che nắng, bảo vệ nhưng vẫn phải đảm bảo tính thông thoáng, tạo được luồng khí vào nhà ...

Đối với các trường hợp vị trí không thuận lợi về đón gió, các nhà chuyên môn vẫn có thể sử dụng thêm thông gió cưỡng bức như quạt trần, quạt hút và đảm bảo đầu ra cho luồng khí lưu thông.

Giải quyết thông gió là thông gió tổng thể trước, sau khi giải quyết cái chung mới đi giải quyết các cái nhỏ, các phòng chức năng trong tổng thể đó.

Xin nêu một số ví dụ về giải pháp thông gió thường hay sử dụng như: đối với diện hẹp như nhà phố, nên có khoảng sân ngắn hay khoảng lùi kết hợp để xe; sử dụng các loại lam gió, gạch bông gió... cho mặt đứng, mặt đón, thoát gió của công trình; sử dụng chính bố cục bên trong, bên ngoài công trình để tạo ra hướng lưu thông gió; hệ thống các cửa lá sách cũng là một giải pháp thông gió tốt nhưng vẫn đảm bảo an toàn...

Bên cạnh đó, cần lưu ý, không riêng gì bếp, nhà vệ sinh mới cần thông thoáng. Những không gian khác như phòng ngủ, phòng khách, phòng làm việc cũng rất cần thoáng khí để mang lại không khí tươi mới cho ngôi nhà cũng như sinh khí cho người sử dụng.

“Sáng tạo hơn để ngôi nhà có thêm nhiều khoảng thở

KTS. NGÔ QUỐC DŨNG -
ATELIER NGNG

Một trong những loại công trình phổ biến nhất ở Việt Nam hiện nay là nhà phố. Với diện tích nhỏ, hẹp, nhà phố thực sự là một thử thách với kiến trúc sư. Các giải pháp thông gió phổ biến trong thiết kế nhà phố thường bao gồm giếng trời, sàn lệch tầng, các khoảng trống, cây xanh, lam gió.

Trong các thiết kế của NgNg, ngoài những phương án kể trên, chúng tôi đặc biệt nhấn mạnh tích hợp thông gió bằng việc đẩy mạnh sự đối lưu không khí với hai phương pháp chính. Một là bố trí không gian bên trong nhà: sử dụng những hành lang nhỏ để kết nối các không gian lớn. Hai là cách thiết kế toàn bộ mặt tiền với

những mảng lam gió lớn (facade screen) được đục những lỗ nhỏ li ti, với những vật liệu nhẹ và dễ tái sử dụng (như sắt tấm mỏng, tre trúc).

Cả hai phương pháp đều dựa trên quy luật thay đổi áp suất không khí khi di chuyển qua những không gian với kích cỡ khác nhau. Đối lưu không khí được tăng cường, vừa tạo thông thoáng tự nhiên, vừa làm cho nhiệt độ không khí được hạ thấp xuống khi vào trong nhà.

Những biện pháp này, ngoài tính công năng, còn tạo nên những thay đổi thú vị về mặt thị giác (trang trí mặt tiền) và cảm giác (khi di chuyển qua những không gian từ nhỏ sang lớn).

Mặt tiền với những mảng lam gió lớn được đục những lỗ nhỏ li ti, với những vật liệu nhẹ và dễ tái sử dụng sẽ giúp thông thoáng và còn tạo hiệu ứng thị giác khá tốt. Ảnh: atelier NgNg

Phòng vệ sinh nhất thiết phải có quạt thông gió (âm trần hoặc xuyên tường) để làm không khí khu vực này luôn thoáng. Ảnh: Internet

Chỉ cần bỏ thêm 1 ít tiền cho các thiết bị hỗ trợ, những người có chuyên môn sẽ giúp bạn cải thiện chất lượng không khí trong nhà hợp lý và hữu hiệu. Ảnh: Minh họa

Đừng tiếc tiền cải thiện chất lượng không khí

Chủ nhà 1 – Anh N.T.H: “Tôi hài lòng khi thay đổi không khí trong nhà”

Ngôi nhà gia đình tôi đang sinh sống nằm trong một hẻm nhỏ khá đông dân. Năm 2020, trong những tháng tình hình Covid 19 tạm lắng, chúng tôi đã nhanh chóng bàn bạc với kiến trúc sư và bắt tay vào sửa nhà khi công trình bắt đầu xuống cấp.

Bên cạnh việc làm mới và xử lý những xuống cấp của hệ thống kỹ thuật như chiếu sáng, thoát nước, cải tạo lại không gian “chết” ở cầu thang để sử dụng diện tích hợp lý hơn... các giải pháp quan liên đến xử lý không khí cũng được tính đến.

Ngôi nhà vốn có 3 mặt tiếp giáp với hàng xóm, trong điều kiện có thể, những nơi có thể “mở” để không gian sống được thoáng và sáng hơn cũng đã thực hiện. Tuy nhiên, chúng tôi vẫn phải cần thêm sự hỗ trợ từ các thiết bị, không chỉ có quạt hút ở nhà tắm để thoát hơi ẩm và mùi, các không gian như bếp, phòng khách và phòng ngủ cũng được chúng tôi “đầu tư”

với các loại quạt hút âm trần thích hợp để có thể giải quyết những vấn đề về ô nhiễm không khí, giúp yên tâm hơn cho sinh hoạt hàng ngày trong một ngôi nhà ống kiểu cũ như của chúng tôi.

Chủ nhà 2 – Chị T.T.N.T: “Thay đổi từ...mùi thức ăn”

Gia đình tôi đang sống trong một căn hộ khá mới, vừa nhận bàn giao hơn 2 năm. Mặc dù rất hài lòng với căn hộ này, nhưng có một vấn đề khá lớn mà chỉ khi dọn vào ở chúng tôi mới nhận ra và đối mặt, đó là mùi thức ăn.

Mỗi khi nấu ăn, tôi luôn phải đóng kín cửa các phòng ngủ để không bị mùi chiên xào xông vào (dù quạt hút mùi trên bếp vẫn luôn bật), và dù cho mở cửa ban công lẫn lô-gia để thông gió, mùi vẫn còn đọng lại khá nặng ở khu vực liên thông bếp – bàn ăn – phòng khách. Bên cạnh đó, không chỉ bị “ám” bởi mùi thức ăn do chính gia đình mình nấu, mà mỗi khi hàng xóm xử lý các món đậm mùi thì nhà tôi cũng “hương” đủ.

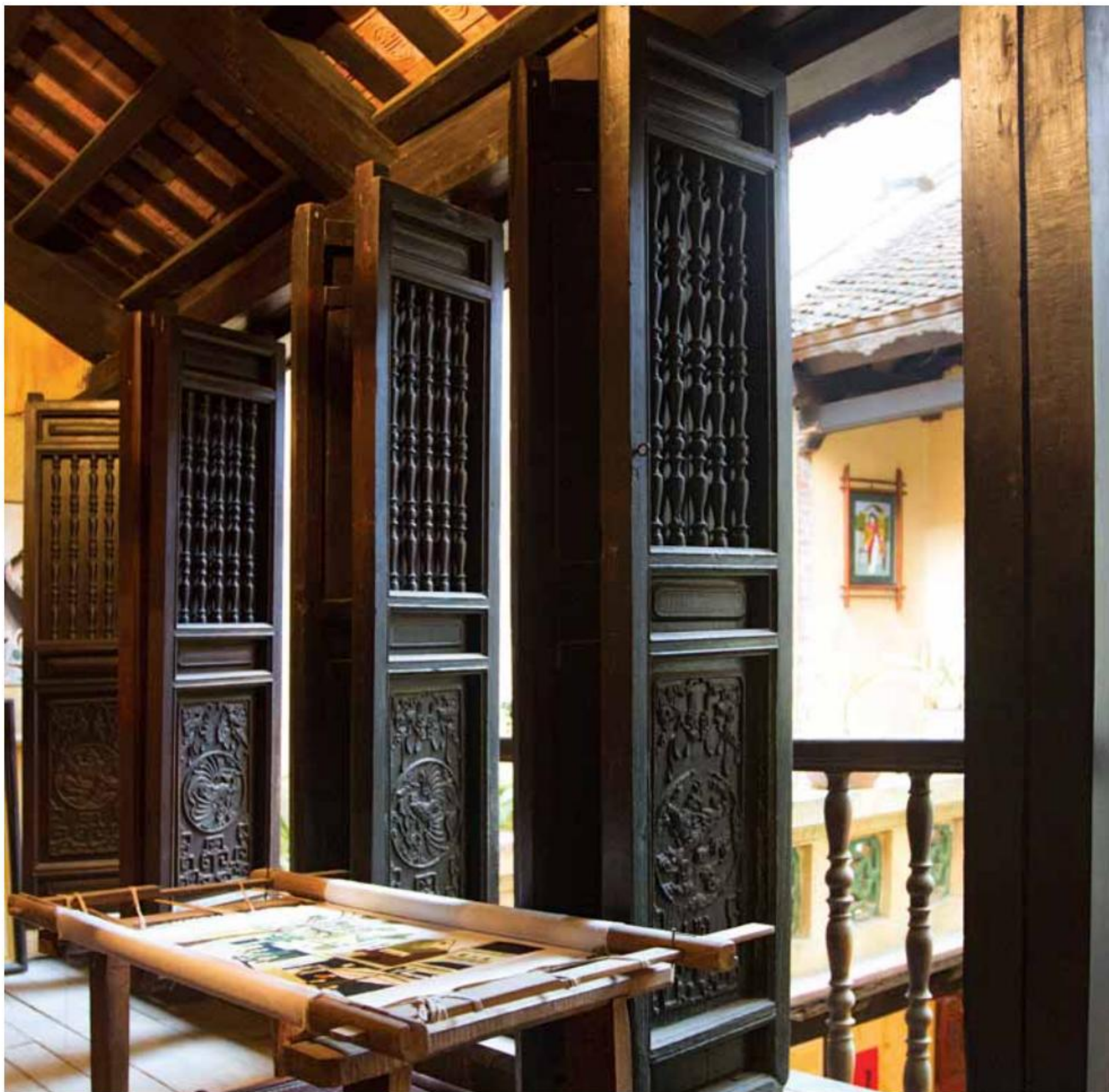
Với tay mơ như nhà tôi thì ngỡ sẽ phải chấp nhận “sống chung với lũ”, tuy nhiên, vấn đề này lại được xử lý khá hiệu quả với sự tư vấn của đơn vị chuyên môn. Do đặc điểm vốn có của căn hộ chung cư là không thể thay đổi về kết cấu công trình để tăng cường đối lưu tự nhiên, các giải pháp hỗ trợ thông gió đã được gắn thêm vào các phòng sinh hoạt khác nhau của gia đình. Kỹ sư hỗ trợ cho chúng tôi đã tính toán để lắp đặt quạt hút âm trần thạch cao, và bố trí ở những vị trí để vừa đảm bảo loại sạch mùi trong không khí một cách hiệu quả, vừa không ảnh hưởng đến thẩm mỹ của không gian.

Nhờ vậy mà suốt những tháng giãn cách vừa qua, dù cho nhà nhà đều đặn nấu nướng hàng ngày, chúng tôi vẫn không còn cảm thấy “khổ sở” vì mùi thức ăn như những ngày đầu mới dọn về. Đồng thời, cũng được hưởng lợi ích kép từ nhu cầu xử lý mùi thức ăn, đó là ngôi nhà luôn thông thoáng, không khí được lưu thông, giảm đi nỗi lo về sự tù đọng và ẩm mốc do hơi ẩm cao khi mùa mưa bão đang đến.

Đóng và mở sao cho hài hòa

Chuẩn phong thủy hiện đại đã nhìn nhận yếu tố vật lý kiến trúc phù hợp với nhà Việt là xử lý không gian thoáng mở, vừa nới rộng tầm nhìn, vừa giúp tạo thoáng đãng, mát mẻ và che chắn đúng mức.

Bài **THS. KTS HÀ ANH TUẤN**
Ảnh **KHÁNH PHƯƠNG**

Cách thức đóng mở cân bằng âm dương của kiểu nhà truyền thống vẫn là mẫu mực về ứng xử với khí hậu nhiệt đới

TUY NHIÊN THỰC TẾ MÔI TRƯỜNG ĐÔ THỊ vẫn còn nhiều bất ổn, cộng thêm thời gian bùng nổ đại dịch Covid trong hơn 2 năm vừa qua đã chứng minh, cấu trúc nhà cửa thoáng mở cần phải có sự kiểm soát chủ động để giảm khả năng lan truyền bụi bặm, mầm bệnh và các ô nhiễm như tiếng ồn, thậm chí cả vấn đề “ô nhiễm thị giác” nữa. Nhìn thấy bất an, mở cửa thông thống giữa các phòng hoặc các nhà cùng dãy, nỗi lo virus lan truyền qua trực thông gió chung cư, nhà trọ... tất cả đặt ra câu hỏi về việc Mở hay Đóng sao cho hài hòa.

Nguyên lý Âm Dương trong đóng - mở

Mỗi miền đất, dân tộc đều có những kinh nghiệm, cân nhắc giữa hình thức kiến trúc với tính năng kỹ thuật, sao cho ngôi nhà chịu đựng được sự tác động từ bên ngoài, cũng như tạo môi trường tốt bên trong. Như nhà dân gian Việt, hầu hết giải pháp xử lý đều xoay quanh vấn đề đóng mở sao cho thích ứng khí hậu nhiệt đới. Kinh nghiệm phong thủy đã lưu truyền giải pháp tạo nên vùng an toàn cho nhà cửa mà đến nay rất trùng khớp với các nguyên tắc thiết kế nhà sinh khí hậu thời hiện đại.

Lý thuyết ứng dụng tư duy hệ thống ⁽¹⁾ đã chỉ ra: nguyên

Cách thức nhà thời Pháp và nhà nhiệt đới hiện đại thời thập niên 70 đã kế thừa tốt nguyên tắc đóng mở truyền thống

lý Âm Dương trong phong thủy giúp xác lập những “điểm cân bằng động” trong quá trình hệ thống vận hành. Tại một điểm (thời điểm và địa điểm) cụ thể theo mùa, tháng, ngày, giờ và không gian của ngôi nhà sẽ có phân bố tỷ lệ âm dương tương ứng. Khi phân âm (hay dương) nhiều hơn sẽ khiến phần còn lại ít đi nhằm giúp hệ thống cân bằng. Nếu sự ổn định bị phá vỡ (do thời tiết, bệnh dịch, thiên tai...) thì phải điều chỉnh, đó cũng là nguyên do phải đóng hay mở cho ngôi nhà.

Hiểu nôm na rằng: không phải mở toang hết cửa là thông gió hiệu quả, bởi biến động không gian biến thiên theo thời gian sẽ làm nhà bị ồn, bụi, gió lùa, nắng gắt, mưa tạt... Thêm nữa, các mặt nhà ở hướng khác nhau sẽ có đáp ứng với môi trường, cảnh quan và công năng rất khác nhau, nên không thể rập khuôn, theo công thức thuần túy. Ví dụ một khối chung cư hình vuông vức có các bề mặt trở cửa sổ của căn hộ giống nhau nhưng thực tế hiệu quả về vi khí hậu trong các căn hộ rất khác nhau. Căn hộ “đầu gió” sẽ nạp khí từ ban công, cửa sổ, và thoát khí ra hành lang chung, vô tình có thể dẫn vào... các căn hộ “cuối gió”. Vì vậy, nhiều nghiên cứu khoa học đã chỉ ra yếu tố xử lý mặt bằng chung cư cao tầng theo kiểu hình học Fractal⁽²⁾ nhiều lõi lõm, trở các khe thoát gió tùy hướng, cũng như tạo mảng che chắn trên mặt đứng theo hình dạng tự nhiên (lá cây, mạng lưới...) sẽ giúp nâng cao hiệu quả thoáng, sáng và giảm

nguy cơ ô nhiễm khí thải chung cư.

Việc bố trí các mảng lõi hay lõm, cong hay thẳng của mặt ngoài nhà cũng gắn liền với hài hòa Âm Dương để ngôi nhà thoáng hơn hay bí hơn tùy thuộc hướng tiếp xúc. Do đó khó có thể áp dụng một mẫu mặt tiền (dù đẹp) ở hướng này vào hướng nhà khác. Việc đóng kín nhiều sẽ tạo khối thuần Dương (đặc) gây bí bưng nặng nề, tù hãm Nội Khí. Ngược lại, việc mở ra nhiều mảng Âm (rỗng) sẽ tạo trống trải xuyên thấu, gây Tán Khí, bất an.

Khả nhiều chất liệu hiện đại có thể tạo nên các lớp bao che tuy đóng mà vẫn có thể dễ dàng mở khi cần

Đóng mở theo ngoại cảnh, phương vị và ngũ hành

Ngoại cảnh tốt xấu luôn có tác động khiến tính toán hình khối, thiết kế bao che và trở cửa phải tương ứng tương cầu cho phù hợp. Những nơi trống trải thì gió luân chuyển mạnh, như nhà gần công viên, ven sông, biển, trục đường lớn... và cần thiết kế hình khối mang tính khí động học mềm mại để dẫn gió men theo các mảng cong, giảm áp lực gió ngang. Cha ông ta xử lý nhà cửa tránh kiểu “gió vào nhà trống” nhờ bình phong (thiên nhiên hay nhân tạo) giúp cản bớt gió mạnh, hướng luồng không khí mát len lỏi quanh co chứ không Trục Xung, đồng thời phân tán khí nóng qua xử lý các bề mặt sàn, tường, trần xấp rỗng, tự nhiên. Màng bình phong bố trí nhẹ nhàng, hài hòa Âm Dương trở nên khá hiệu quả ở những vùng có khí hậu khắc nghiệt như miền Trung, ven biển, nhất là tại nhà vườn Huế, có thể là mảng xây gạch, hay rào cây xén tỉa tạo dáng trang trọng, trở thành chi tiết phong thủy trong kiến trúc truyền thống đặc sắc và hữu dụng.

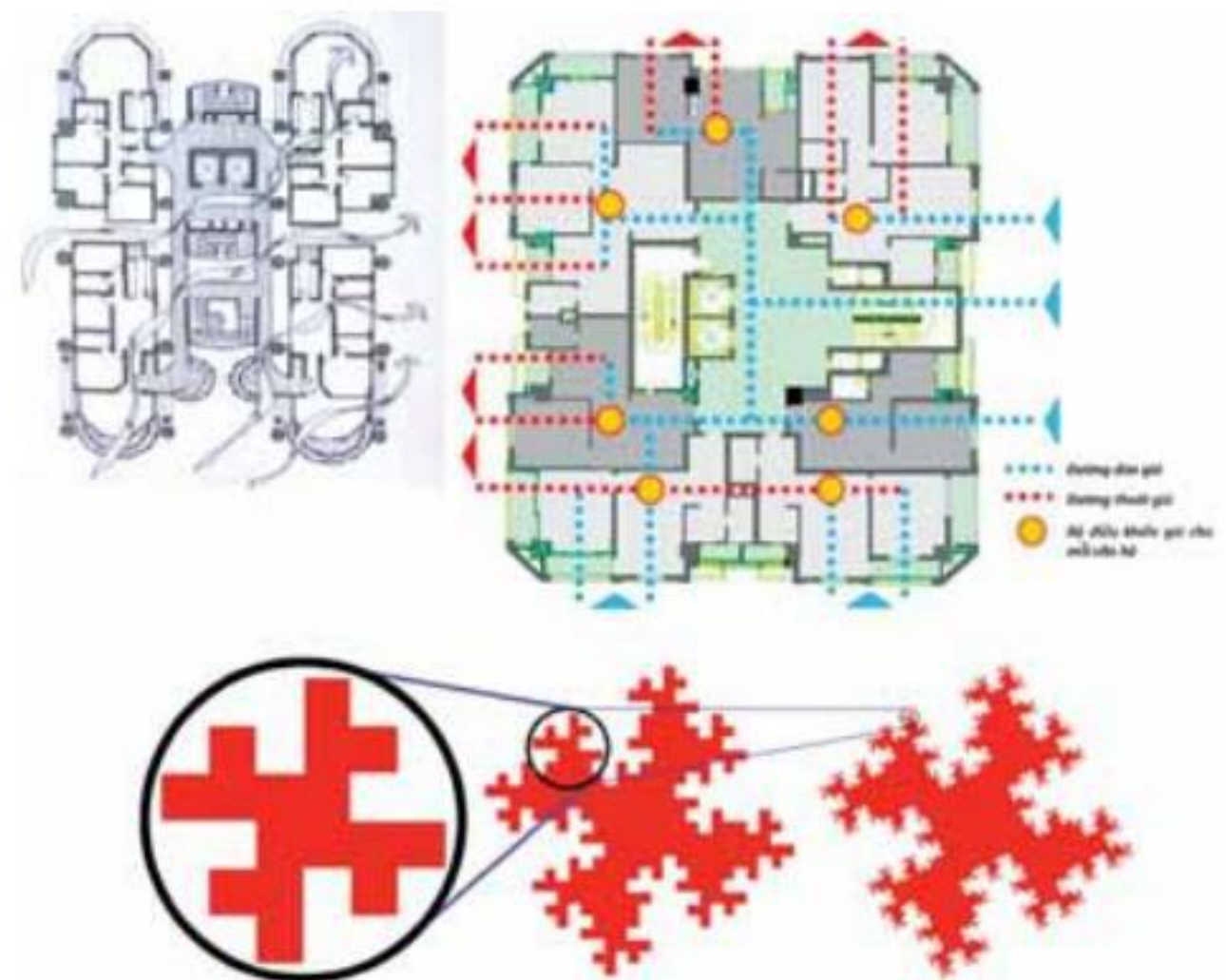
Việc cách nhiệt cho nhà từ trên xuống cũng là vấn đề liên quan đến đóng và mở. Nhà xưa làm mái dốc như chiếc nón lá che chắn và thoát nước tốt, với đặc trưng góc cao mặt trời xứ Việt luôn lơ lửng thiên đỉnh, nên nếu làm mái bằng thì có thể tăng diện tích sử dụng nhưng cũng tăng thêm bề mặt đón nhận bức xạ nhiệt, chịu tác động mưa nắng rất nhiều. Nhà đóng là

làm mái dốc che kín, tính Âm bên trong nhà nhiều hơn Dương. Còn nhà mở nhiều hơn thì có thể khai thác không gian trên mái bằng một phần hay toàn phần, như trồng cây, dàn lam, tạo chỗ thư giãn, phơi đồ, tập thể dục... rất hợp với đất đai đô thị khan hiếm, mảng xanh eo hẹp và cần chỗ sử dụng trên cao hiệu quả.

Đối với mái dốc, dù lợp bằng vật liệu dày (tôn cách nhiệt, ngói, thậm chí đúc bê tông rồi dán ngói lên) thì vẫn phải lưu ý hai vấn đề trong cân bằng âm dương. Một là làm khoảng trống thông gió tạo vùng mát âm bên dưới mái. Khoảng trống này có thể là một sàn sử dụng làm kho, cũng có thể chỉ là khoảng trần đóng ngang hoặc đóng nghiêng theo mái, nhưng luôn đảm bảo có khoảng hở thông hai đầu theo hướng gió để dẫn luồng khí đối lưu tránh tích tụ nhiệt. Hai là, dù có điều kiện như biệt thự cao cấp nhiều mái dốc cầu kỳ, hay đơn sơ ngôi nhà cấp 4 lợp mái tôn dài từ trước ra sau, thì vẫn phải chú ý khả năng mở thiên song (cửa trời) nhằm lấy sáng bù dương cho phần thuận âm bên dưới, cũng như tận dụng độ chênh của mái để làm khe thoát khí quần khí từ động bên dưới lên cao.

Việc thiết kế “đóng” bằng tường dày phía nắng gắt giúp nhà cách nhiệt tốt hơn, và “mở” bằng dạng chớp, bóng gió, khe hở... phía đối diện giúp tạo đối lưu khí tốt hơn. Nhà hiện đại rất cần học hỏi các kinh nghiệm đóng mở theo phương vị như vậy trong điều kiện thời nay tường xây mỏng hơn, kính và mái bằng cũng nhiều hơn, nhà san sát nhau với mật độ bê tông hóa dày đặc... khiến việc chống nóng, giảm hóa phức tạp hơn.

Nhắc đến Hỏa, đại diện cho phương nam, nóng bức, xung sát, quá vượng thì gia đạo bất an, cho nên những ngôi nhà truyền thống xoay về hướng nam (thuộc quẻ Ly, hành Hỏa) đều phải bố trí mở ra hồ nước để dùng Thủy hạn chế Hỏa vượng, nhưng không triệt tiêu Hỏa nhờ khéo chọn chất liệu và

Cấu trúc Fractal mô phỏng thiên nhiên, phù hợp cách thức tổ hợp mặt bằng nhà để đón gió- thoát gió hợp điều kiện khí hậu (Tư liệu PGS.TS Phạm Đức Nguyên: Phương pháp thiết kế kiến trúc xanh ở Việt Nam)

hình dáng nội ngoại thất để đạt sự cân bằng qua quá trình sử dụng, tránh thiên lệch. Trong bếp, nơi Hỏa rất vượng, sẽ vừa cân Tương Sinh (như Thủy sinh Mộc, Mộc Sinh Hỏa) lại cân cả Tương Khắc (như Kim khắc Mộc, Hỏa Khắc Kim) để biến đổi, khắc chế. Có thể bố trí các hộp gen nối với ống kỹ thuật để thông gió cưỡng bức cho bếp, đồng thời xử lý vách ngăn di động để có thể cô lập phần bếp với không gian bên ngoài, giảm thiểu ảnh hưởng khói mùi lan tỏa khắp nhà khi đun nấu.

Giảm Hỏa cho nhà còn là giảm bớt các bề mặt thuộc Kim vốn có tính phản quang nhiều (màu trắng, bạc, ánh kim loại) gây chói chang, nóng bức. Không phải vô cớ mà nội thất hiện đại sau thời kỳ sơn toàn nhà một màu trắng toát đang thoái trào để chuyển qua nhóm màu trung tính (neutral) mềm mại và dịu mắt hơn, dùng bổ sung hệ màu xám mờ hoặc màu gỗ, lưới thép đục lỗ, tấm ốp 3D bề mặt lồi lõm (hình học Fractal)... Lý do là những bề mặt kể trên hợp tự nhiên hơn, không bí kín mà thoáng nhiều lớp, thông khí tốt hơn và giảm đi tính phẳng, cứng của hành Kim.

Ngoài ra, trong thiết kế nội thất văn phòng không phải lúc nào cách bố trí không gian theo kiểu “mở” cũng đạt hiệu quả về giao tiếp nội bộ, năng suất làm việc và điều tiết vi khí

Công trình hiện đại cân biết kết hợp việc chống nóng, thông thoáng... để tạo nên hình khối đóng mở hấp dẫn cho mặt ngoài nhà

hậu. Với những công ty có tính chất khởi nghiệp, diện tích eo hẹp, công việc liên quan đến công nghệ, cần làm việc nhóm, tương tác nhiều... thì bố trí mở phù hợp. Nhưng với tính chất công việc có yếu tố độc lập cao, cần tập trung cá nhân, cần riêng tư để sáng tạo thì vẫn phải bố trí các khoảng đóng. Đó là chưa kể đến yếu tố máy móc tỏa nhiệt, giấy tờ vật dụng cá nhân khác nhau và nhất là thời Covid hiện nay thì không thể “lùa” mọi thứ trong cùng một môi trường. Phong thủy văn phòng do vậy luôn đề cao sự hòa hợp trên cơ sở tôn trọng cá tính tương đồng lẫn tính dị biệt.

Chuyện “đóng và mở” sao cho vừa đủ, tránh lạm dụng một phía, làm sao để khả năng mở được thì đóng được, cũng là chuyện muôn thuở cần giải quyết khi thiết kế nhà cửa. Xét cả về mặt vật lý kiến trúc lẫn khoa học phong thủy thì mở để đón Cát nhưng phải tránh đưa Hung vào nhà mình. Như Âm Dương tồn tại trong nhất thể, hai mặt đối lập mà không thiếu nhau trong mỗi sự vật, cách mở và đóng cần linh hoạt và hòa hợp nhằm đem lại hiệu quả tốt cho nơi cư ngụ, cho dù nhà có làm theo kiểu dáng, phong cách, trào lưu nào. **III**

(*) Lý Thuyết Hệ Thống và ứng dụng trong thực tiễn cuộc sống, TS. Nguyễn Thế Cường, NXB Đại Học Quốc Gia TP. HCM, 2019.

(**) Hình học fractal: là một thuật ngữ do Benoit Mandelbrot (1955-2010, nhà toán học Mỹ gốc Ba Lan) đưa ra năm 1982 ý tưởng về sự tồn tại của một môn “hình học của tự nhiên”. Fractal có cấu trúc thể hiện sự gần giống nhau về hình dạng của các hình thể kích cỡ khác nhau, có vô tận các chi tiết với cấu trúc tự đồng dạng ở các tỷ lệ phóng đại khác nhau, có thể tạo ra phân dạng bằng việc lặp lại một mẫu toán học, theo phép hồi quy, ngẫu nhiên hoặc có quy luật. Nhiều kiến trúc nổi tiếng trên thế giới chứa đựng dáng dấp của một Fractal, đồng thời kéo theo sự ra đời trào lưu kiến trúc Fractal rất phát triển ở thập niên 90 đến nay đi cùng công nghệ đồ họa máy tính và xu thế kiến trúc phóng sinh học, đưa kiến trúc đến gần với tự nhiên hơn.

Những biến cố lịch sử

Thế kỷ	Cách Mạng Công Nghiệp	Kỷ thuật	"Hệ thống Đại học"	"Đại Dịch"	Các Cuộc Chiến Tranh	Ghi Chú
18	1.0					Thế kỷ 18: Sự phát triển của công nghệ và khoa học.
19	2.0					Thế kỷ 19: Sự phát triển của công nghệ và khoa học.
20	3.0					Thế kỷ 20: Sự phát triển của công nghệ và khoa học.
21	4.0					Thế kỷ 21: Sự phát triển của công nghệ và khoa học.

Bảng tổng kết cách mạng công nghiệp và các sự kiện lịch sử

SỐNG “LẠC QUAN THỰC TẾ”

Hơn 2000 năm qua, đã có không biết bao nhiêu biến cố: từ chiến tranh, đại dịch, thiên tai, khủng hoảng... xảy ra trên hành tinh của chúng ta mà hậu quả là gieo bao đau thương cho nhân loại.

Bài **TRẦN VĂN CHÂU - CEO PAINT & MORE** Ảnh **DO CAO NGUYEN (hiên:)**

CÙNG NHÌN LẠI NHỮNG BIẾN CỐ LỊCH SỬ CŨNG NHƯ SOI RỌI LẠI TỪNG PHẦN CỦA MỌI SỰ VIỆC để tìm ra nét tương quan gì đó với các cuộc cách mạng đã đưa nhân loại trải qua những bước tiến dài trong tư duy và khoa học không?

Biến cố và sự phát triển của xã hội

Vào cuối thế kỷ 18 khi cuộc cách mạng công nghệ 1.0 (CMCN) bùng nổ ở Anh Quốc sau nhiều thế kỷ hệ thống Đại học Oxford (1096) và Cambridge (1209) đã ra đời ở đó. Ngẫu nhiên thay là cách mạng Pháp 1789 và người hùng Napoleon với các chiến công lẫy lừng ở Âu châu cũng xuất hiện vào thời gian này. Chiến tranh Âu châu chấm dứt khi Anh & Đức liên kết triệt Napoleon qua trận đánh lịch sử Waterloo tại Vương Quốc Bỉ (1815). Đại dịch tả Ấn Độ (1817 – 1823)

Vào cuối thế kỷ thứ 19 và đầu thế kỷ 20, CMCN 2.0 bùng nổ tại Đức được cho là kết quả khởi đi từ nền tảng của hệ thống Đại học Humboldt đã ra đời ở Bá Linh vào những năm 1810. Đi kèm với CMCN 2.0 là thế chiến thứ I (1914-1918) rồi cách mạng Tháng Mười Nga 1917 và Đại dịch Tây Ban Nha (1918-1920).

Vào cuối thế kỷ thứ 20 là cuộc CMCN 3.0 được lan tỏa ra toàn thế giới từ vùng thung lũng điện tử (VTLDT) San Jose, California. Người ta nói rằng thế kỷ 20 là “The American Century”, nghĩa là thế kỷ Đại Học của Hoa Kỳ. Các thành tựu vượt bậc của các công nghệ như Silicon, Nano... đã làm cho Hardware ngày càng nhỏ mà công suất ngày càng lớn. Cùng vào thời điểm đó tại Âu châu diễn ra cuộc “cách mạng Nhung” vào năm 1989-1991. Chiến tranh vùng Vịnh Ba Tư, Iran, Iraq, ... Bệnh dịch thì HIV, Ebola, SARS, ...

Vào những năm đầu của Thiên niên kỷ 2000 người ta bắt đầu nói về cuộc CMCN 4.0 với bao nhiêu khái niệm mới từ IOT, Robot thông minh, 3D Printer, Big Data, Điện toán đám mây, AI, ... công dân toàn cầu, kinh tế toàn cầu, ... thì đại dịch Covid-19 đang xuất hiện với bao thảm họa đang rình rập, ám ảnh sự sống chết của nhân loại.

Cuộc cách mạng công nghệ 1.0 và 2.0

Từ góc nhìn của một doanh nhân với một số kiến thức về kỹ thuật, chúng tôi có cảm giác rằng: sau mỗi một biến cố lịch sử thì tự nó tạo ra động lực nhằm thúc đẩy cuộc cách mạng công nghệ để có bước nhảy vọt sao cho phù hợp với khuynh hướng phát triển của xã hội. Qua tham khảo cuốn sách *Đại Học* của TS Nguyễn Xuân Xanh:

Cách mạng công nghiệp 1.0

Cách mạng công nghiệp 2.0

Cách mạng công nghiệp 3.0

“Sau khi bại trận liên tiếp dưới quân đội của Napoleon từ những năm 1799, nước Đức đã thay đổi tư duy nhằm cố gắng học thuật để phát triển đất nước nên mới có giác thức của Wilhelm von Humboldt (1809-1810) nhằm thành lập ra hệ thống Đại học Humboldt tại Bá Linh”. Đây là cú hích thế kỷ của nước Đức.

Có thể nói, CMCN 1.0 đã nâng tầm sản xuất trong ngành dệt may, kỹ thuật luyện kim, và đặc biệt là động cơ hơi nước chạy bằng than đá được ứng dụng cho tàu thủy và tàu hỏa đã đưa con người đi xa hơn. Do đó, toàn bộ hệ thống đường sắt trên thế giới cũng ra đời từ đó. Trên cơ sở đó, nó kéo theo sự biến đổi toàn diện về kinh tế, kỹ thuật và văn hóa của nhân loại.

Thế nhưng CMCN 2.0 lại là bước nhảy vọt nhờ vào các động cơ điện chạy bằng dầu hỏa, dầu cặn. Ngoài những phát minh như điện thoại bàn (1876), sóng Radio (1895) cũng như 2 thành tựu lớn được đánh dấu trong năm 1885 là bằng sáng chế ra xe hơi của Mercedes-Benz và xe lửa của Werner Siemens người ta còn thấy, nước Đức phát triển cực mạnh về ngành Hóa, Điện, Điện tín, Y và Dược với vô số các công ty đã ra đời và tồn tại cho đến ngày nay như Bayer, Siemens, Bosch, Krupp, Thyssen, BASF, ... Từ việc ứng dụng các công nghệ trên, không bao lâu sau, nước Đức đã trở thành cường quốc kinh tế. Và đây là nguyên nhân dẫn đến sự mâu thuẫn giữa Đức, Anh & Pháp và hậu quả tất yếu là thế chiến thứ I khai mào.

Cuộc cách mạng công nghiệp 3.0

Khi thế chiến thứ II bắt đầu (1939-1945), Đức đã tận dụng kỹ thuật tiên tiến nhất trong ngành truyền thông để phát đi tín hiệu, mệnh lệnh bằng một cỗ máy có tên Enigma. Enigma là sự kết hợp giữa cơ khí và điện, và là cỗ máy hoàn hảo và tân tiến nhất của thời đó. Sau bao lần cải tiến Enigma có thể mã hóa lên đến 159 tỷ tỷ lần nên việc giải mã của nó bằng sức người là vô vọng vì phải cần đến hàng triệu năm. Dựa vào phương pháp truyền thông này mà hằng ngày hải quân Đức đã liên lạc với nhau để thi hành chiến dịch vây hãm triệt hạ tàu chiến và tàu vận chuyển hàng hóa từ Mỹ qua đảo quốc Anh.

Thế nên, tháng 9.1939 Thủ tướng Anh Winston Churchill đã cho thành lập trung tâm Bletchley Park để nghiên cứu và tìm ra cách giải mã các bức điện thư của Enigma. Và người đứng đầu công việc này lại giao cho thiên tài toán học Alan Turing.

Chỉ trong vòng 6 tháng, Alan Turing đã cho ra đời chiếc máy Turing-Bombe có năng suất gấp 36 lần cỗ máy Enigma để hàng ngày nó có thể giải mã chừng 3.000 bức điện thư của Đức. Theo

Cách mạng công nghiệp 4.0

thiên ý của chúng tôi, Enigma và Turing-Bombe là sự hội tụ tất cả các phương pháp mật mã học và các thuật toán từ thời trung cổ cho đến thế kỷ 20 được thể hiện qua một cỗ máy và đây là bước đệm khởi đầu từ CMCN 2.0 qua 3.0 và là nền tảng để sau này Hardware và Software ra đời dẫn đến các công ty được gọi là Big Tech ngày nay như HP, Intel, Cisco, Microsoft, Yahoo, Apple, Google, ...

Cuộc cách mạng công nghiệp 4.0

Từ những ngày đầu của năm 2020 khi đại dịch Covid lây lan ra trên toàn thế giới, người ta thấy công nghệ 4.0 đang được ứng dụng triệt để vào đời sống của từng người, từng vùng miền và từng quốc gia. Điển hình là tháng 5 và tháng 6.2020 một lượng lớn người Ý - ước chừng 2 triệu người phải mua sắm online mà trước đó họ không và chưa bao giờ sử dụng online. Cùng với đó, đại dịch cũng là cơ hội thúc đẩy các công nghệ như TeleMedicine (chuyên gia y tế chuẩn đoán, điều trị bệnh nhân từ xa), Education Online (học tập trực tuyến),... Song song với đó là sự hình thành văn phòng làm việc tại nhà hay trên xe RV (Recreational Vehicle) cũng đang rất thông dụng tại các nước Âu, Mỹ. Người ta cũng đang nói về không gian làm việc như kiểu Working Holiday ở những nơi có quan cảnh hữu tình như trên núi hay dưới biển. Khái niệm Share/ chia để dùng sẽ rất thịnh hành sau này như Uber/Grab - Xe, Du thuyền, Nhà, Resort, Văn Phòng, Tiệm, Bếp, Showroom, Trường học,...

Tác động tích cực của Covid

Chúng tôi thiết nghĩ, đại dịch này ảnh hưởng rất lớn và rất sâu đến tinh thần, tư duy của nhân loại. Tuy nhiên hãy nhìn một

Tầng Ozon được khép kín

đòi điều tích cực đang dần hình thành. Theo thông tin từ trang Web của NASA được phổ biến vào ngày 6.01.2021 thì từ ngày 28.12.2020 tầng Ozone của chúng ta đã được khép kín lại sau gần 40 năm bị thủng mà có những lúc diện tích chỗ thủng chiếm đến 24 triệu km², nghĩa là bằng diện tích của Hoa Kỳ (9 triệu km²), Brazil (8) và Úc(7) cộng lại.

Theo các nguồn tin từ Âu châu, trong thời gian qua lượng khí thải CO₂ tại các thành phố lớn như Paris, Milano, Madrid đã giảm xuống chỉ còn 50%. Nước được trong xanh trở lại ở các con kênh của thành phố Venice, Ý.

Một sự chuyển dịch dân số từ thành phố lớn về nông thôn, lần đầu tiên kể từ ngày Mỹ lập quốc (300 năm) New York và California có dân số giảm trong năm 2020 cũng như từ ngày Sài Gòn hình thành (300 năm), những ngày qua, chúng ta thấy cánh rừng đoàn người bỏ Sài Gòn về lại quê. Một câu hỏi được đặt ra: Liệu rồi đây, họ có trở lên lại Sài Gòn hay không?

Hành trang “Lạc quan thực tế” để sống chung với Covid

Lạc quan thực tế là một khái niệm mà chúng tôi đã đọc được ở đầu đó từ những ngày mới đến Đức định cư khi còn đang cấp sách đi học tiếng Đức vào cuối thập niên 1970 của thế kỷ trước. Cũng nhờ áp dụng tư duy này vào đời sống mà chúng tôi luôn nhìn đời với một thái độ tích cực.

Cuộc đời là một hành trình dài mà có người may mắn, có người không. Tuy nhiên, trên hành trình dài đó nó có những khúc quanh, những ngã rẽ, những tai họa, những nghịch cảnh,... Nhưng điều quan trọng là chúng ta phải luôn luôn tâm niệm rằng dù ở trong hoàn cảnh nào thì cũng phải cố gắng chiến đấu hết mình để sinh tồn và để vươn lên. Và đừng bao giờ buông xuôi khi chưa cố gắng hết sức.

Đứng trước nghịch cảnh, có lẽ chúng ta cần bình tĩnh và tâm niệm rằng: “Tôi không cầu xin gì cả mà tôi xin chấp nhận điều xấu nhất xảy ra cho tôi”. Khi chúng ta có suy nghĩ này thì tinh thần của chúng ta sẽ rất vững vàng, bởi còn gì đâu nữa mà mất, chấp nhận mất hết rồi mà. Từ đó, các ý chí sắt đá sẽ đến với chúng ta và như vậy nếu tình trạng xảy ra không đến nỗi tồi tệ chúng ta có quyền thờ phào nhẹ nhàng và cứ như vậy chính chúng ta đã không gây áp lực cho chính mình để sáng suốt giải quyết nghịch cảnh.

Đọc sách để luyện nội lực

Xem phim học cách chiến đấu để sinh tồn

Để tôi luyện được cái tinh thần với cái ý chí này, nếu không phải là người đã sống qua các hoàn cảnh ngặt nghèo, đau khổ thì quý vị có thể học từ những bộ phim như “Cast Away” nói về ý chí sinh tồn của một người sống sót khi chiếc máy bay bị rơi trên một hòn đảo nhỏ ở Nam Thái Bình Dương do Tom Hanks diễn xuất hay trong bộ phim “127 Hours”. 127 giờ sinh tử với nam tài tử James Franco nói về một nhà thể thao mạo hiểm bị mắc kẹt bởi một tảng đá trong một hẻm núi cô lập ở Blue John Canyon thuộc miền Nam tiểu bang Utah, Hoa Kỳ. Cuối cùng, anh ta phải tự uống nước tiểu của chính mình và cắt tay để tự giải cứu.

Quý vị cũng có thể chọn tìm đọc những cuốn sách hướng dẫn cách luyện ý chí dùng mảnh hay tìm đến những người lớn tuổi để cùng họ ôn chuyện đời. Chúng tôi thiết nghĩ, đất nước của chúng ta vẫn còn rất nhiều nhân chứng sống thuộc thế hệ lớn đã trải qua bao thăng trầm của thời cuộc mà họ đã trải nghiệm như Mậu Thân 1968 ở Huế, như Mùa Hè đỏ lửa 1972 ở Quảng Trị, như Hà Nội những năm 1971/1972 hay cuộc chiến biên giới 1978- 1979,... Chúng tôi có cái may mắn là đã được sống qua một số những thăng trầm trên. Nhớ lại hoàn cảnh đầu năm 1978, chúng tôi lệnh dềnh gần 30 ngày trên biển không có cơm ăn, nước uống từ ngày thứ 7 đến ngày thứ 26. Thế nhưng, chúng tôi đã vận dụng một chút kiến thức đã học hồi trung học về việc chưng cất từ nước biển thành nước ngọt để nuôi sống 22 người. Hai mươi mấy ngày đấu tranh và thể hiện ý chí quyết liệt, phá mạn thuyền chẻ gỗ làm củi nấu nước sôi.

Điều cuối cùng mà chúng tôi muốn chia sẻ ở đây là cần áp dụng một phương pháp sống như cách điều trị bệnh nhân mà chúng tôi đã học được khi làm trưởng phòng IT cho một bệnh viện lớn với cả ngàn (1000) giường bệnh từ một vị bác sĩ trưởng khoa: Đó là phương pháp 4T:

Bởi với hoàn cảnh hiện nay xem ra cũng khá hợp tình, vì xã hội của chúng ta đang được nhìn như một cái bệnh viện lớn toàn diện.

- T1: Tinh thần – 70%
- T2: Thể dục – 10%
- T3: Thức ăn - 10%
- T4: Thuốc - 10%.🏠

Thế kỷ	CÁCH MẠNG CÔNG NGHIỆP	KỸ THUẬT	HỆ THỐNG ĐẠI HỌC	ĐẠI DỊCH	CÁCH MẠNG	CHIẾN TRANH	GHI CHÚ
18	CMCN 1.0	Động cơ hơi nước	Anh Quốc Oxford (1096)	Đại Dịch Hạch Ấn Độ 1817	Cách mạng Pháp 1789	Chiến tranh Napoleon	Chiến tranh chấm dứt 1815 với trận Waterloo/Bi. Cáo chung các đế chế quân chủ tại Âu châu
19	CMCN 2.0	Động cơ điện	Đức Quốc Humboldt (1810)	Đại Dịch Tây Ban Nha 1918	Cách mạng Tháng Mười Nga 1917	Thế Chiến I	Sau thế chiến I, sự quá độ về sản xuất đã dẫn đến cuộc khủng hoảng kinh tế 1929
20	CMCN 3.0	Computer Hardware	Hoa Kỳ	HIV, EBOLA, SARC	Cách mạng Nhung Âu châu 1989	Chiến tranh Vùng Vịnh (Iran/Iraq)	Thế chiến thứ II đã thúc đẩy CMCN 3.0 phát triển. Máy tính ra đời. Hoa Kỳ đã thu hút bao nhân tài kiệt xuất
21	CMCN 4.0	Internet Software	Toàn Cầu	Đại Dịch Covid 19			Dân số tăng quá nhanh từ 1 tỷ người (1804), 2 tỷ (1927) và bây giờ là 7,5 tỷ. Điều gì sẽ xảy ra cho nhân loại?

Bảng tổng kết cách mạng công nghiệp và các sự kiện lịch sử

ALAN TURING – “CHA ĐẸ” MÁY TÍNH

Alan Turing -
Thiên tài toán học

Alan Turing sinh ngày 23 tháng 6 năm 1912 tại Paddington, London là một thiên tài toán học. Để vinh danh Ông, cuối năm nay 2021 giấy bạc £50 có ảnh Alan Turing sẽ chính thức được lưu hành. Những người trong ngành CNTT luôn cho Turing là cha đẻ của máy tính. Do đó, từ năm 1966 Hiệp hội Máy tính Tin học thế giới đặt ra giải Turing để hằng năm trao cho những người xuất sắc trong ngành CNTT. Giải này cũng ngang hàng như giải Nobel. Ngoài ra, Turing còn là người đặt nền móng cho ngành trí tuệ nhân tạo AI bây giờ qua Phép thử Turing (Turing test).

Bài **TRẦN VĂN CHÂU – CEO PAINT & MORE**

Alan Turing và Joan Clarke

CUỘC ĐỜI BẤT HẠNH CỦA ALAN TURING ĐÃ BỊ BUỘC TỚI VÀO NĂM 1952 khi xã hội Anh thời đó không chấp nhận người đồng tính dẫn đến cái chết vào năm 1954 của nhà thiên tài toán học, máy tính và mật mã học.

Khi thế chiến thứ II chấm dứt, trung tâm Bletchley Park đã bị phá hủy và mãi đến năm 1974, Anh Quốc mới công khai về những việc làm của trung tâm Bletchley Park và người ta mới hiểu thêm những việc làm phi thường của Alan Turing.

Người ta thường nói về sự chiến thắng thâm lặng của Turing, “Nhờ cỗ máy Turing-Bombe mà thế chiến thứ II đã kết thúc sớm trước 2 năm, và cũng nhờ đó mà nhân loại đã đỡ phải chết thêm ít nhất là 14 triệu người. Và điều tồi tệ nhất là trong

2 năm đó, Đức Quốc Xã sẽ có đủ thời gian để có thể chế tạo ra vũ khí nguyên tử”.

Hơn nửa thế kỷ sau vào ngày 12.09.2009, Thủ tướng Anh Gordon Brown đã chính thức đưa ra lời xin lỗi với Turing. Và ngày 25.12.2013, đích thân Nữ hoàng Elizabeth II đã ban hành lệnh xá tội cho Alan Turing. Một năm sau 2014, bộ phim *The Imitation Game* được trình chiếu. Cùng với Alan Turing còn có sự xuất hiện của nữ thiên tài mật mã học Joan Clarke được nữ minh tinh điện ảnh Keira Knightley, bông hồng Anh Quốc thủ diễn. Trong hơn 11.000 nhân viên tại trung tâm Bletchley Park, duy chỉ có Joan Clarke là người đã đến gần được với Alan Turing. Cô ta đã đem lại cho ông niềm tin về sự cống hiến mà ông đang làm. Joan Clarke đã ngưỡng mộ và yêu thương Alan Turing

đến độ vẫn muốn kết hôn với Alan Turing mặc dầu cô biết ông ta là người đồng tính. Đây là một nghĩa cử cao đẹp nhằm giúp Turing có một đời sống nhẹ nhàng với xã hội nhưng Alan Turing lại quá cao thượng và không muốn chôn vùi đời thanh xuân của Joan Clarke.

Một phần trong cuốn phim thường hay nhắc đến người bạn thân thiết của Alan Turing thời niên thiếu lúc học tại Sherborne là Christopher Morcom. Từ ngày Christopher mất (1930), Alan mất đỉnh hướng và mất cả niềm tin. Hai người đã có tình ý với nhau và thường trao cho nhau những mật mã và tín hiệu mà các bạn cùng trang lứa không hề hay biết. Có phải đây là ngụ ý của tác giả muốn nói lên rằng: Thiên tài giải mật mã đã học cách chuyển đạt tín hiệu từ khi còn là niên thiếu nên sau này mới có khả năng tạo lập ra cỗ máy Turing-Bombe để đánh bại máy giải mã không tiền khoáng hậu Enigma của Đức Quốc Xã. **III**

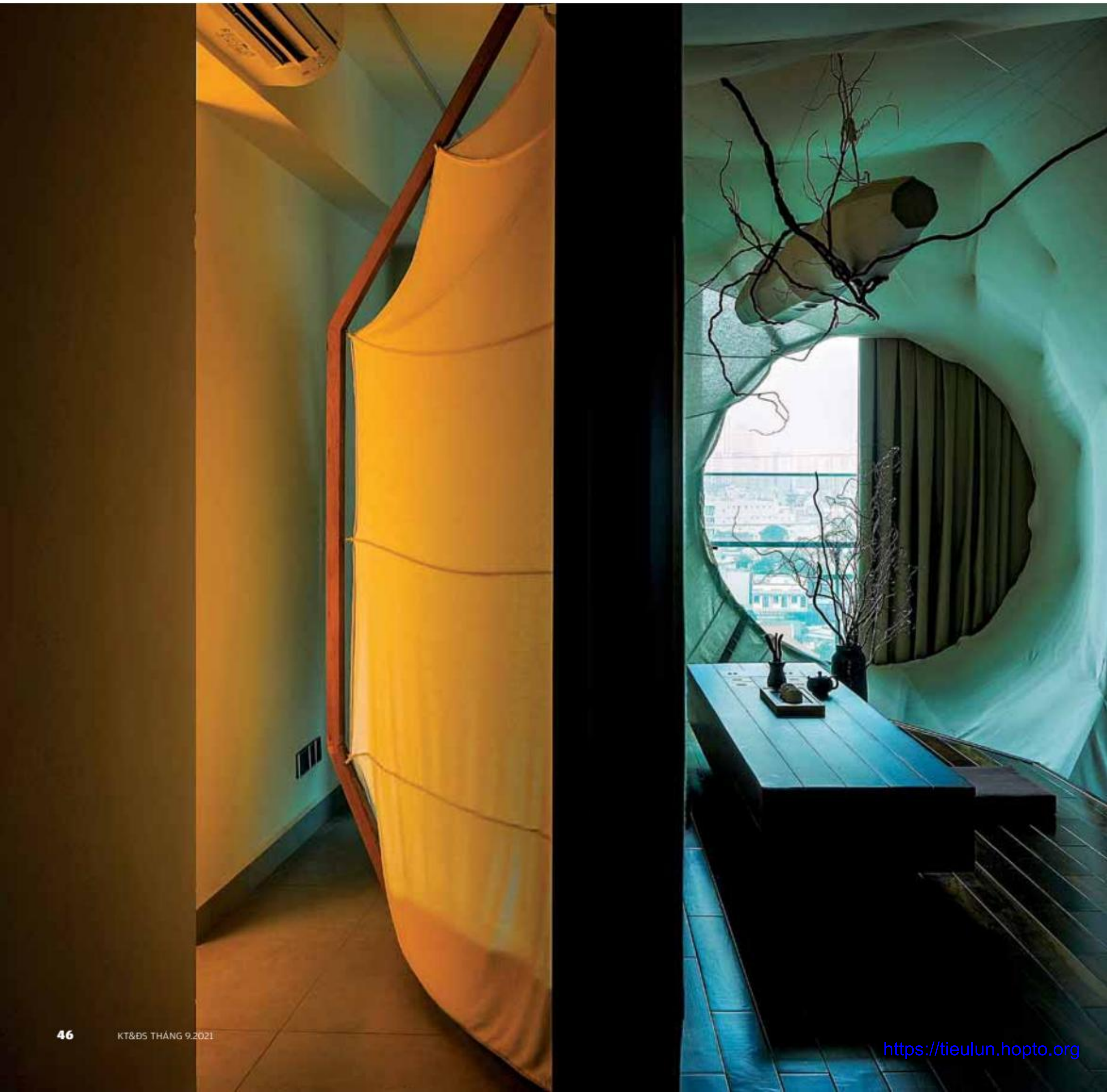

Alan Turing và Christopher

ZU SERIES

ZU SERIES LÀ DỰ ÁN DÀI HẠN CỦA ATELIER THO.A, NGHIÊN CỨU CÁC CẤU TRÚC ĐỘC LẬP TRONG KHẢ NĂNG TƯƠNG TÁC VỚI CÁC GIỚI HẠN CỦA MỘT BAO CẢNH ĐỊNH SẴN.

Thực hiện **ĐINH QUANG TUẤN**

ZU 1

LẤY BỐI CẢNH CỦA CĂN HỘ CHUNG CƯ ĐIỂN HÌNH MỘT PHÒNG NGỦ. CHÚC NÂNG CỤ THỂ CỦA NÓ TRONG TRƯỜNG HỢP NÀY LÀ BIẾN ĐỔI GIAN PHÒNG KHÁCH THÔNG THƯỜNG THÀNH MỘT PHÒNG TRÀ VỚI VẬT DỤNG TỐI THIỂU.

Địa điểm: Quận 2, TP. HCM

Nhóm thiết kế: Phạm Nhân Thọ, Huỳnh Thư Hoàn, Khoa Văn Trung

Xây dựng: Toko Studio

TƯƠNG TÁC CỦA CẤU TRÚC VÀ KHÔNG GIAN HÌNH HỘP CHỮ NHẬT của phòng khách không chỉ thay đổi tăng giảm theo kích thước nhưng cả về hình dạng: hệ khung gỗ mà theo đó lớp màn vải được căn chỉnh có tiết diện thay đổi từ vuông, bát giác, thập lục giác sang hình tròn. Khởi đầu bằng hình vuông với 4 cạnh hữu hạn và kết thúc bởi hình tròn vô hạn các điểm, sự chuyển hoá đi từ một cảm thức không gian cơ bản, quen thuộc đến cực đoan, hay nói cách khác, từ thực tế đến lý tưởng. Để từ đó, với viễn cảnh kết thúc chuỗi chuyển hoá, một chiều kích khác của tinh thần được kích hoạt ...

Với tài “biến hóa” các nhà thiết kế đã “hô biến” không gian phòng khách thành một phòng trà với các chi tiết vô cùng đơn giản.

ZU 2

Ụ ROM CÓ CẤU TRÚC RẤT ĐƠN GIẢN, NHỮNG THÂN LÚA ĐÃ TÁCH HẠT CHỒNG CHẤT THÀNH Ụ LỚN NẰM CHẼM CHÈ TRÊN CẢNH ĐỒNG SAU MÙA GẶT. VỚI TRẺ CON THÀNH THỊ, NÓ CÓ SỨC HẤP DẪN GẦN NHƯ ÔNG GIÀ NOEL, HÌNH DÁNG TRÒN TRỊA, CẢM GIÁC ÊM Ỉ VÀ BÍ ẨN.

Địa điểm: Hóc Môn, TP.HCM

Nhóm thiết kế: Phạm Nhân Thọ, Lê Ngọc Cường, Phan Quốc Đạt

Xây dựng: gỗ Hào Phát

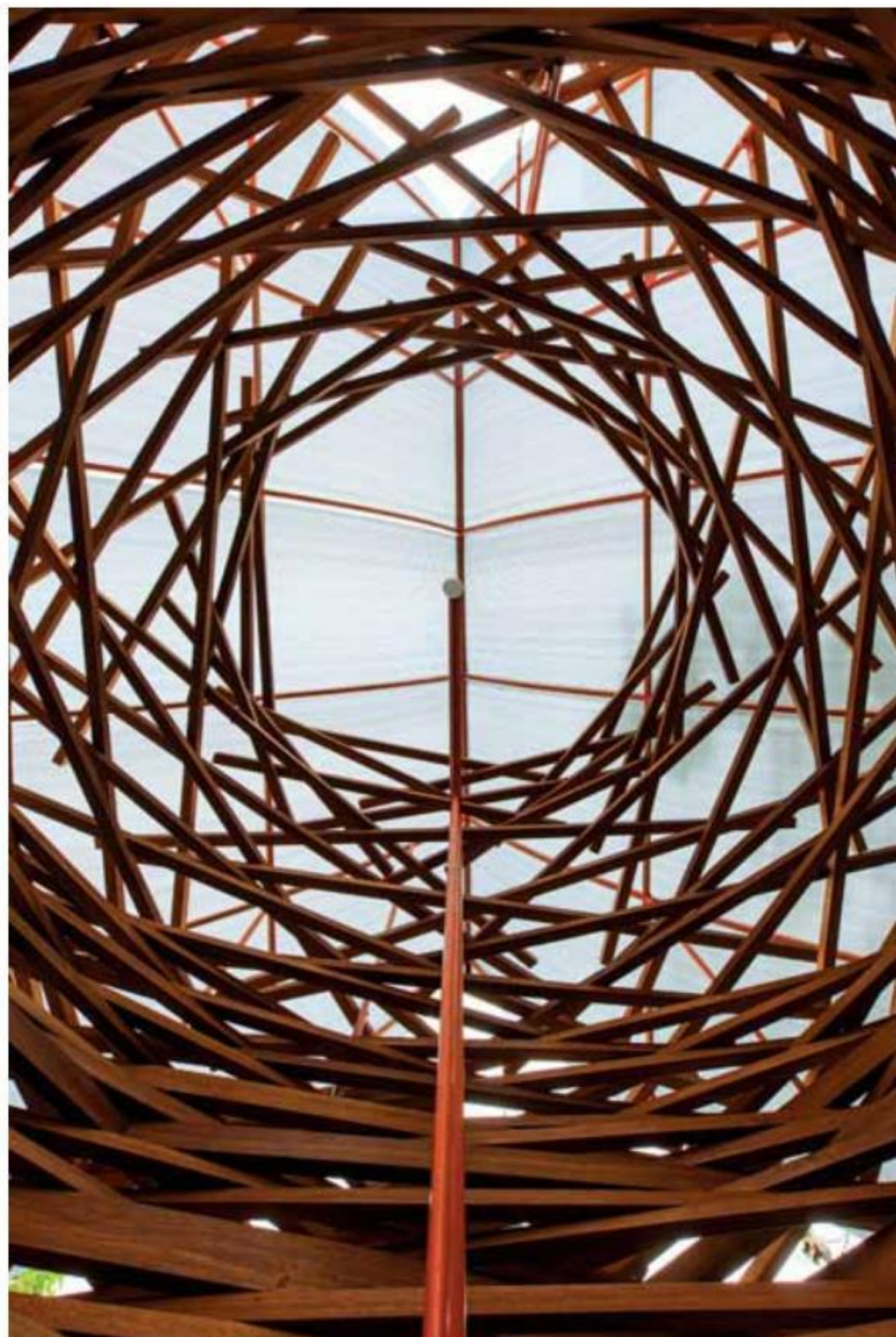

Một ụ rom “mọc” lên trên khoảnh sân nhà tạo sự thích thú cho con trẻ khi được “sống”, được chơi những trò chơi con trẻ trong ngôi nhà lạ lẫm này

Ánh nắng len lỏi vào không gian này qua những khe hở của các thanh gỗ. Chiếc cửa số hình tròn có thể vừa nằm đọc sách, học bài, có thể là chỗ ngồi nói chuyện với bạn bè, có thể ngắm trăng sao qua mái nhà cũng được thiết kế cách điệu như là một chiếc lọng hay đơn giản chỉ là một chiếc lá

BỊ THU HÚT BỞI HÌNH THỨC NÀY, THO.A QUYẾT ĐỊNH tạo ra Zu 2 như một bất ngờ cho trong vườn nhà những người bạn nhỏ, bỗng ngày nọ “mọc” lên một ụ rơm. Trên sàn gỗ được nâng cao với phần móng cố định nhẹ nhàng, các thanh gỗ chồng lớp và xoay nương theo khung cấu trúc bằng sắt tạo nên không gian hình cầu, những khe hở lớn dần lên tới đỉnh kích thích sự tò mò. Cũng như nhà của phụ huynh, Ụ rơm có các ô cửa vừa nghiêm khắc vừa sinh động, nêu ra “gợi ý” và sẵn sàng biến đổi chức năng theo tưởng tượng của lũ trẻ. Người lớn có thể lo lắng đề nghị một chiếc mái che mưa nắng để không gián đoạn cuộc chơi trong Ụ rơm, thì trong hình dung của con nít nó cũng nhẹ nhàng, đơn sơ như một chiếc lọng, hay chiếc lá khoai bị ngắt vội làm nón trên đường về khi cơn mưa hè chợt đổ ...

ZU 3

NẪM TRONG KHUÔN VIÊN RỘNG, Ở GIỮA HAI CÂY CAO LỚN THUỘC HỌ NHÀ THÔNG, “NGÔI NHÀ” NHỎ CHO CẬU CON TRAI CỦA CHỦ NHÀ ĐƯỢC DỰNG NÊN BỞI CẤU TRÚC GỖ VỚI MẶT BẰNG HÌNH VUÔNG KHẮC KỶ.

Địa điểm: Hóc Môn, TP.HCM

Nhóm thiết kế: Phạm Nhân Thọ, Lê Ngọc Cường, Phan Quốc Đạt

Xây dựng: gỗ Hào Phát

Với hình dáng như một quả thông khổng lồ tạo sự cuốn hút cho cả trẻ nhỏ lẫn người lớn, đó là điều mà các nhà thiết kế mong muốn mang đến cho những người sử dụng nó

MẶC DÙ BẮT ĐẦU BẰNG SỰ ĐỐI LẬP VỚI HÌNH DÁNG TRÒN TRỊA của Zu 2, Zu 3 cuối cùng lại mang lấy một lớp vỏ “hữu cơ” và ít góc cạnh - kết quả này hoàn toàn nằm ngoài dự tính ban đầu của chúng tôi. Đó là khi phương án vỏ bao che sử dụng trực tiếp các tiết diện vuông và rỗng giữa gặp phải lỗi cong vênh, nhóm đã quyết định thay thế chúng bằng các đoạn gỗ ngắn, vừa tận dụng đường viền uốn lượn vốn có của gỗ, vừa để lộ các mối nối một cách tự nhiên. Các đoạn “vây” này được gắn rũ xuống 30-45 độ như các “lá sách”, tạo bóng đổ. Kết quả là, Zu 3 có khoảng mở lớn và mát mẻ hơn, gây ra một bầu khí dễ chịu khi ở phía trong công trình. Cộng với hình dáng phía ngoài như một quả thông khổng lồ của nó, công trình dường như bất giác khiến ta phải tự hỏi, có phải tuổi thơ đã “rơi xuống” ở đây, một cao nguyên giữa vùng Đông Nam Bộ?

Đại dịch Covid 19 kể từ khi bắt đầu bùng phát đến nay đã hơn một năm rưỡi. Để ngăn ngừa sự lây lan của dịch bệnh, hầu hết mọi người phải ở yên trong nhà. Điều đó cũng đồng nghĩa rằng chúng ta phải sống thu mình trong bốn bức tường quen thuộc từ ngày này qua ngày khác, và việc này ảnh hưởng không nhỏ đến sức khỏe tinh thần. Vậy chúng ta có thể làm gì với không gian sống để việc ở nhà trong thời gian dài dễ chịu hơn không?

Màu sắc không gian sống ảnh hưởng đến sức khỏe tinh thần như thế nào?

Ảnh hưởng của màu sắc trong không gian sống cá nhân

Các nghiên cứu về vấn đề môi trường xung quanh ảnh hưởng thế nào đến sức khỏe tinh thần đã chỉ ra rằng màu sắc là yếu tố rất quan trọng. Về bản chất, những màu sắc khác nhau có thể ảnh hưởng đến tâm trí, cảm xúc và hành vi của con người. Một trong số những trọng tâm mà Tổ chức Liên hợp quốc hướng đến trong khuôn khổ phát triển bền vững là đảm bảo cuộc sống lành mạnh và hạnh phúc cho mọi lứa tuổi (Mục tiêu phát triển bền vững 3). Khi đại dịch toàn cầu kéo dài, vấn đề sức khỏe và tinh thần thậm chí còn được quan tâm sâu sắc hơn, thể hiện rõ trong các Mục tiêu Phát triển Bền vững của Liên hợp quốc (Sustainable Development Goals).

Nghiên cứu về màu sắc cho thấy màu xanh dương và xanh lá cây có thể tạo ra một bầu không khí êm dịu, màu cam và vàng kích thích vị giác, màu đỏ và hồng truyền cảm hứng và năng lượng, còn màu tím giúp tăng khả năng sáng tạo và nâng cao năng suất công việc. Tuy nhiên, cảm nhận của mỗi người về màu sắc sẽ khác nhau dựa trên văn hóa

và trải nghiệm cá nhân. Màu sắc có thể tác động mạnh mẽ lên tâm trạng, cảm xúc và hành vi, vì thế việc tìm hiểu xem màu sắc nào có ảnh hưởng tích cực đến sức khỏe tinh thần trong thời gian giãn cách kéo dài là rất cần thiết.

Dulux - thương hiệu sơn trang trí hàng đầu của AkzoNobel đã mang đến giải pháp cho không gian sống của hàng triệu ngôi nhà với hơn 2.000 lựa chọn màu sắc độc đáo, phù hợp với nhu cầu, sở thích cá nhân của mỗi người. Ngoài ra, Dulux cũng luôn cập nhật những tính năng hiện đại cho sản phẩm để phục vụ đa dạng nhu cầu của khách hàng, ví dụ như khả năng diệt vi khuẩn và chống bám bẩn của dòng Dulux EasyClean™. Khi được thi công đúng cách, một lớp bảo vệ sẽ được hình thành, ngăn ngừa sự phát triển của vi khuẩn và chống bám dính các vết bẩn thông thường trong nhà một cách hiệu quả. Cả hai đặc tính của sản phẩm này đều được các gia đình có con nhỏ đặc biệt ưa chuộng.

Khi màu sắc nâng tầm cuộc sống

Nói đến màu sắc tích cực, khi tông màu xanh thiên nhiên kết hợp với tông

Góc học tập và làm việc yên tĩnh được thiết kế với phản chiếu dùng mã màu tông tím nhạt Timescape (70YR 50/086), phản chiếu tường dùng mã màu tông trắng nhạt (After the Rain - 10YR 73/038) tạo nên một không gian đầy tinh thần, kích thích sự sáng tạo, mang lại hiệu quả công việc cao, phù hợp cho cả người lớn và trẻ em.

Một phòng ngủ dùng sắc thái êm dịu của xanh dương như mã màu Brooding Storm (87BG 27/077) kết hợp hài hòa với tông màu xanh thiên nhiên của mã màu Grey Jeans (45GY 55/052) sẽ tạo nên không gian nhẹ nhàng và an tĩnh, giúp cơ thể giảm căng thẳng và lo âu.

xanh dương có thể mang đến một không gian thư giãn và trẻ hóa cho cả tinh thần lẫn thể chất. Thử áp dụng cho phòng ngủ, nơi chúng ta nghỉ ngơi và nạp lại năng lượng cho bản thân, nơi luôn cần sự yên bình để giấc ngủ sâu hơn nhé!

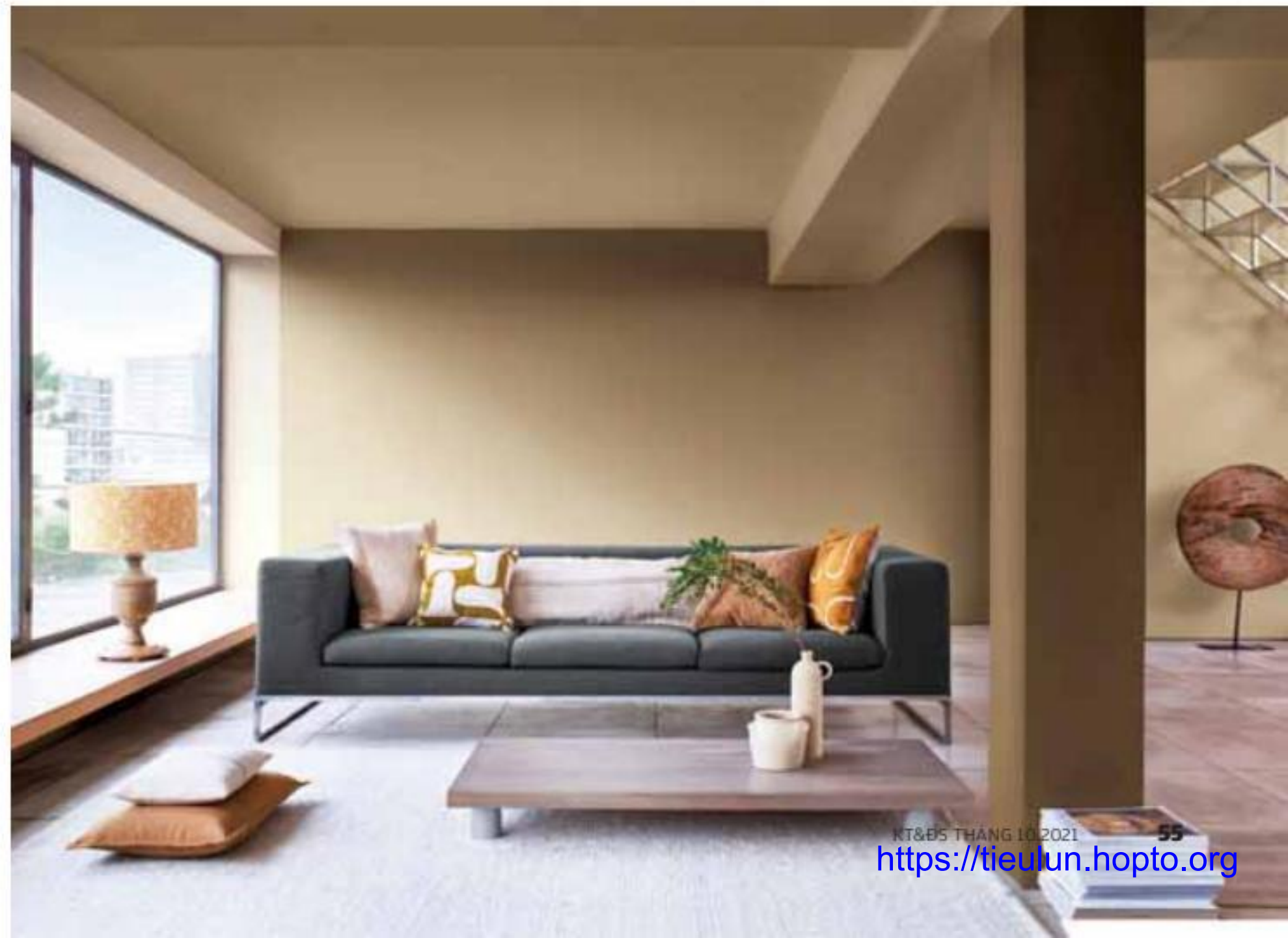
Khi giãn cách xã hội, một nơi khác mà chúng ta cũng dành phần lớn thời gian và năng lượng trong ngày là phòng học hoặc phòng làm việc tại nhà. Đây là không gian cần có khả năng khuyến khích sự sáng tạo để công việc đạt hiệu quả tốt nhất. Sự kết hợp hài hòa giữa tông màu tím nhạt và trắng nhạt sẽ đảm đương được trọng trách này.

Chuyển qua phòng khách, đây là không gian các thành viên trong gia đình tương tác, dành thời gian cho nhau nên phải luôn tràn đầy năng lượng và sự hưng khởi. Nâu Quả Cầm (Brave Ground) - Màu của Năm 2021 do Trung tâm Mỹ thuật AkzoNobel đưa ra có thể tạo ra bầu không khí mong đợi ấy.

“Dù bạn lựa chọn tông màu nào, hãy luôn nhớ rằng màu sắc không gian

sống đóng vai trò quan trọng duy trì sức khỏe tinh thần tổng thể của chúng ta. Và chúng tôi tự hào góp phần giúp bạn xây nên không gian sống tuyệt vời ấy”, bà Heleen van Gent - Giám đốc Sáng tạo của Trung tâm Mỹ thuật Toàn cầu

Phòng khách rộng mở tràn đầy năng lượng với thiết kế hiện đại, sử dụng màu sắc chính là Brave Ground (Nâu Quả Cầm), trong thư viện màu của Dulux còn được gọi là mã màu Wright Stone (10YY 30/106).

của AkzoNobel chia sẻ. “Đó cũng là lý do tại sao hàng năm AkzoNobel đều nghiên cứu và đưa ra chương trình Xu hướng Màu Sắc (The Colour Future) với những dự đoán về Màu của Năm (Colour of the Year). Chúng tôi muốn đồng hành trong việc lựa chọn được màu sắc phù hợp cho không gian riêng của bạn, và thể hiện đúng tinh thần của chúng ta ở mỗi thời điểm”.

Trên thực tế, các nghiên cứu về màu sắc hoàn toàn phù hợp với phương pháp tiếp cận trong mục tiêu phát triển bền vững “People – Planet – Paint” của AkzoNobel. Đây là cách thức nhằm đảm bảo các sản phẩm của AkzoNobel luôn hướng đến tác động tích cực: bao gồm ưu tiên, chăm sóc sức khỏe và sự hạnh phúc của con người, đồng thời cung cấp các giải pháp bền vững thông qua những ý tưởng đột phá. Điển hình, phát kiến Let’s Colour toàn cầu của AkzoNobel đã thay đổi cuộc sống và nâng cao tinh thần cộng đồng trong hơn mười năm qua, với những chương trình sử dụng sơn giúp cho không gian sống trở nên vui vẻ, đáng sống và truyền cảm hứng hơn mỗi ngày.

Để tìm hiểu thêm về cảm hứng màu sắc và các ý tưởng sáng tạo từ Dulux, có thể truy cập: <https://www.dulux.vn/>.

Không gian sống an toàn

Sống an toàn là một nhu cầu tự nhiên, chính đáng của con người. Những không gian kiến trúc con người tạo dựng ra đều hướng tới điều đó. Trong đó, ngôi nhà ở - nơi người ta gắn bó và dành nhiều thời gian nhất ở đó phải là không gian an toàn nhất theo mọi nghĩa, là nơi che chở để luôn tìm thấy sự bình an. Vậy, ngôi nhà ở, không gian sống thế nào là an toàn?

Bài DUY DŨNG Ảnh TƯ LIỆU

Giông tố, sét, bão, lũ lụt... là những tác động khắc nghiệt của thiên nhiên tới ngôi nhà

An toàn trước có điều kiện tiêu cực, khắc nghiệt của thiên nhiên

Ngôi nhà, trước tiên là để chắn nắng che mưa, làm mát, giữ ấm, tạo nên môi trường ôn hòa có lợi cho sự sống và sinh hoạt ở trong đó. Một ngôi nhà an toàn, bền vững là ngôi nhà phải chịu đựng được các tác động tiêu cực của thời tiết, của thiên nhiên. Nhưng thời tiết, khí hậu không chỉ có nắng mưa mà nhiều khi, nhiều vùng miền còn có những tác động khắc nghiệt hơn. Đó là giông tố, sét, bão lũ, lụt... và thậm chí là động đất. Tất nhiên, một ngôi nhà ở bình thường có thể không kháng được tất cả yếu tố khắc nghiệt đó, nhưng cũng phải chống chọi được phần nào để giảm thiểu thiệt hại. Theo đó, ngôi nhà bền vững phải có kết cấu chắc khỏe, bộ mái, tường bao che bền vững... để đảm bảo an toàn cho con người sống trong đó. Những ngôi nhà ở vùng ven biển hay chịu gió bão phải có bộ mái kiên cố tránh bị tốc mái, để che chở cho cuộc sống con người. Nhà ở vùng nhiều sét phải có hệ thống chống sét tốt, để tránh bị sét đánh phá hủy, hư hại... Trong các trường hợp xảy ra biến cố, ngôi nhà cũng cần linh hoạt để đáp ứng điều kiện sống mới. Có thể lấy ví dụ nhà ở vùng lũ lụt, khi có lũ lụt xảy ra, nhà phải biến thành nhà nổi hoặc

chuyển con người, tài sản, sinh hoạt lên tầng trên. Khi mà khí hậu và thời tiết càng ngày càng khắc nghiệt như hiện nay thì sự an toàn, bền vững của ngôi nhà càng trở nên ý nghĩa.

An toàn hệ thống kỹ thuật

Một ngôi nhà hiện đại không chỉ có hệ khung kết cấu và các bộ phận kiến trúc. Ngôi nhà còn có các hệ thống kỹ thuật, đơn giản nhất là hệ thống điện và cấp - thoát nước. An toàn hệ

Lũ lụt là một điều kiện thiên nhiên khắc nghiệt ở nhiều vùng miền, cần phải có những giải pháp nhà ở an toàn.

thống kỹ thuật là điều cần đảm bảo để duy trì ngôi nhà được vận hành, sử dụng bình thường. Trong điều kiện bình thường, các hệ thống kỹ thuật có thể không có vấn đề gì, nhưng khi xảy ra có thể ảnh hưởng trực tiếp đến chất lượng sống cũng như sự an toàn của con người. Các sự cố ở mức nhẹ có thể gây khó chịu, bất tiện, ở mức nặng có thể gây thiệt hại về cả tài sản và tính mạng. Ví dụ như các sự cố điện có thể gây chập cháy hệ thống và thiết bị; ở mức độ cao có thể gây hỏa hoạn hay giạt tử vong người. Hệ thống nước như vỡ ống, rò rỉ... có thể ảnh hưởng trực tiếp đến sinh hoạt của người sống trong nhà. Trong thực tế đã có rất nhiều trường hợp hỏa hoạn do chập điện, hay hệ thống điện không an toàn gây giạt tử vong cho con người. Về nước, cũng có những trường hợp như ống nước vỡ hay nước mưa tràn vào nhà gây hư hại đồ đạc. Cần lưu ý là nước dẫn điện, nên nếu có sự cố điện xảy ra cùng sự cố nước tràn, nước ngập là cực kỳ

nguy hiểm. Ngoài ra, ở các chung cư hay một số nhà ở tư nhân có thang máy thì đây cũng là một hệ thống - thiết bị phải đảm bảo an toàn trong vận hành; bởi sự cố thang máy cũng có thể gây nguy hiểm đến tính mạng con người.

An toàn hỏa hoạn

Hỏa hoạn là vấn nạn, là nguy cơ của tất cả công trình từ cổ chí kim. Trong ngôi nhà ở hiện nay, vấn đề an toàn hỏa hoạn càng được quan tâm hơn. Công trình bị hỏa hoạn thường bị phá hủy nặng nề, cùng với tài sản và tính mạng con người cũng rơi vào trạng thái rất nguy hiểm. Với hỏa hoạn, thì phòng hơn là chống. Phòng hỏa là điều rất quan trọng với mỗi công trình. Các công trình nhà ở hiện đại - đặc biệt là nhà chung cư đều có hệ thống báo cháy và chữa cháy. Tuy nhiên nhà ở tư nhân kiểu nhà phố thì không được như vậy - mà loại hình này lại chiếm số đông trong đô thị. Thế nên, phòng hỏa từ việc sinh hoạt là điều cần thiết. Các hoạt động có liên quan đến lửa như nấu ăn, hút thuốc, thắp nhang, đốt vàng mã... phải cực kỳ thận trọng. Cần thiết phải trang bị các bình cứu hỏa mini trong công trình. Một điều quan trọng khác là công trình phải có các lối thoát hiểm, cửa thoát hiểm, dụng cụ thoát hiểm được bố trí hợp lý khi hỏa hoạn xảy ra. Việc xây dựng những kịch bản và tập huấn con người với phương án thoát hiểm khi có hỏa hoạn là điều hết sức quan trọng để đối phó khi có tình huống thật - có thể xảy ra bất cứ lúc nào.

An toàn trước các thế lực xâm hại

Đó là các yếu tố, các tác động bên ngoài không phải điều

Ngôi nhà, là nơi che mưa nắng để mang lại môi trường ôn hòa, điều kiện sống tốt cho con người.

kiện tự nhiên có thể gây ảnh hưởng tới ngôi nhà và sức khỏe, tinh mạng con người sống trong nhà. Đó là giặc, trộm, cướp, thú dữ... Ở ngôi nhà hiện đại trong đô thị, và trong thời bình thì không có giặc hay thú dữ; nhưng trộm, cướp thì vẫn có, thậm chí ngày càng nguy hiểm và tinh vi hơn. Việc thiết lập một hệ thống bảo vệ an toàn cho ngôi nhà và con người ở bên trong là điều cần được chú trọng. Đó là hệ thống cổng, hàng rào, các hệ thống chấn song sắt ở cửa sổ, hệ thống cửa cùng các loại chốt khóa đủ kiên cố - theo cách truyền thống để đảm bảo an toàn. Ở mức độ cao hơn là ứng dụng các công nghệ hiện đại để bảo vệ ngôi nhà như hệ thống camera an ninh, hệ thống cảnh báo đột nhập... Tuy nhiên, cũng cần lưu ý giải pháp linh hoạt và phù hợp để các phương án chống trộm cướp không mâu thuẫn hay xung đột với việc thoát hiểm khi có sự cố hỏa hoạn. Việc an toàn trước các thế lực xâm hại này thực tế có ý nghĩa tâm lý rất lớn với những con người sống trong không gian đó.

An toàn sử dụng

Ngôi nhà phải an toàn trong sử dụng. An toàn trong sử dụng nghĩa là người sống và sinh hoạt trong đó không bị ảnh hưởng bất lợi hay nguy hiểm từ các yếu tố, bộ phận trong ngôi nhà gây ra. Việc này có liên quan tới tất cả các vấn đề kiến trúc, nội thất hay kỹ thuật trong công trình. Ví dụ như cầu thang các bậc có chiều cao phải đều nhau, không bị hẫng bước; sàn phòng tắm hay sân có nước phải đảm bảo lát gạch chống trơn;

hệ thống lan can cầu thang, giếng trời, sân thượng... phải đảm bảo chiều cao, khe hở tiêu chuẩn an toàn; hệ thống điện trong sử dụng (công tắc, ổ cắm) phải an toàn không rò điện, không chập cháy... Để có một không gian sống an toàn trong sử dụng, thì khi xây nhà cần phải có bản thiết kế của nhà chuyên môn; và thi công đúng theo thiết kế, tránh chắp vá, sửa chữa, có thể gây nên những vấn đề tiêu cực. Nên ứng dụng một số công nghệ, vật liệu mới cho công trình như sử dụng kính an toàn không gây sát thương khi vỡ, hay các loại aptomat chống giật cho hệ thống điện. Ở căn hộ chung cư trên tầng cao, cần lưu ý giải pháp an toàn ở vị trí logia; bởi thực tế đã có nhiều trường hợp người ngã ở vị trí này xuống dưới.

An toàn môi trường

Môi trường là điều ít người nghĩ đến cùng với không gian sống, với ngôi nhà ở. Nhưng thực tế nó có ý nghĩa rất lớn, ảnh hưởng trực tiếp tới sức khỏe của người sống trong đó. Ngoài môi trường, bao cảnh xung quanh - có thể không tác động được, thì điều cần quan tâm chính là môi trường nội tại của ngôi nhà, cụ thể là bầu không khí. Không khí trong ngôi nhà có thể chứa nhiều loại khí độc hại; ví dụ như ở bếp nấu phát sinh ra khí: Carbonic (CO_2), Carbon ôxít (CO), Nitơ đioxit (NO_2), Sunfuro (SO_2)...; ở phòng vệ sinh phát sinh ra khí: Metan (CH_4), Amoniac (NH_3), Hidro Sunfua (H_2S), Carbonic (CO_2), Carbon ôxít (CO)... Đây đều là những loại khí gây độc hại tới sức khỏe con người, gây nhiều loại bệnh như hô

Những “chuồng cạp” ở chung cư gây ảnh hưởng tới việc thoát hiểm nếu có hỏa hoạn xảy ra.

hấp, tim mạch, tuần hoàn, thần kinh... Một nguồn phát thải khí độc nữa ít ai ngờ tới: Đó là từ các loại vật liệu xây dựng. Trong các loại vật liệu xây dựng dùng để tạo dựng nên các thành phần kiến trúc và nội thất, có một số vật liệu - tiêu biểu là sơn tường và gỗ công nghiệp có chứa các hợp chất hữu cơ dễ bay hơi (Volatile Organic Compound - VOC). Một số hợp chất VOC thường gặp bao gồm Formaldehyd, Benzen, Perchloroethylene... Các loại khí này thải vào không gian sống trong thời gian dài. VOC nếu tiếp xúc nhiều sẽ gây ra các vấn đề liên quan đến hô hấp, hay mắt, mũi, cổ họng. Nặng hơn nữa có thể dẫn đến tổn thương các cơ quan bao gồm hệ thần

kinh trung ương, gan và thận. Thậm chí, VOC còn được biết đến là chất gây ung thư mức độ cao khi tiếp xúc nhiều với thời gian lâu dài. Trẻ em và những người bị hen suyễn dễ bị tác động xấu từ hợp chất này. Để đảm bảo môi trường trong nhà an toàn, trong lành cần tạo điều kiện cho không gian luôn thông thoáng khí bằng cách mở cửa để thông gió tự nhiên. Trong những trường hợp phòng hay không gian bí nên lắp thêm quạt thông gió để tăng cường luân chuyển không khí, thải khí độc ra và đón khí tươi vào. Sử dụng “vật liệu xanh” với những tiêu chuẩn VOC được chứng nhận cũng là điều cần thiết để môi trường sống trong lành, an toàn hơn. **III**

Môi trường, bầu không khí trong nhà ở cũng là một yếu tố an toàn có ý nghĩa.

Đi tìm giải pháp kiến trúc nhà ở thích ứng thời kỳ Covid 19

Đại dịch Covid 19 là một biến cố lớn của toàn xã hội tác động lên mọi mặt của cuộc sống và hiển nhiên kiến trúc cũng không nằm ngoài sự ảnh hưởng của nó. Đặc biệt kiến trúc nhà ở cần được quan tâm nhiều hơn nữa trong bối cảnh đại dịch khi con người bị bắt buộc phải tự cách ly, giãn cách hoặc cần phải sinh sống và làm việc từ xa trong không gian nhà ở, vấn đề đặt ra làm sao để tìm được các giải pháp thiết kế phù hợp nhằm giúp con người có thể tồn tại và phát triển bền vững không phải chỉ trong dịch bệnh hiện nay mà còn là các biến cố có thể xảy ra và tác động trực tiếp đến cuộc sống con người trong tương lai.

Bài KTS TRẦN CÔNG DANH Ảnh TƯ LIỆU

Vách ngăn di động kiến tạo các không gian linh hoạt © Internet

NGUỘC DÒNG THỜI GIAN ĐỂ TÌM HIỂU VỀ SỰ BIẾN ĐỔI VÀ PHÁT TRIỂN của kiến trúc do ảnh hưởng của dịch bệnh. Viện điều dưỡng Paimio là một cơ sở điều trị bệnh lao ở Phần Lan, được thiết kế và hoàn thành vào năm 1933 bởi KTS. Hugo Alvar Henrik Aalto. Tòa nhà có hình khối đơn giản với những bức tường dài có cửa sổ rộng, bên trong các phòng được sơn màu

sáng. Các cấu trúc này là một phần của phương pháp chữa bệnh, ánh sáng ban ngày từ các cửa sổ được xem như một giải pháp điều trị, vì mặt trời đã được chứng minh là có hiệu quả trong việc tiêu diệt vi khuẩn lao.

Sự khởi đầu của kiến trúc hiện đại có thể được cho là hệ quả của nỗi sợ hãi bệnh tật, muốn loại bỏ các không gian tối tăm, những góc khuất ẩm ướt, bụi bặm nơi vi khuẩn ẩn nấp.

Có thể thấy một số công trình điển

hình về nhà ở như các tác phẩm của KTS. Le Corbusier, ông đã nâng những ngôi nhà của mình lên khỏi mặt đất ẩm ướt để tránh ô nhiễm hay như biệt thự Muller của KTS. Adolf Loos ở Prague, từ năm 1930, đã có một không gian riêng để cách ly những đứa trẻ bị bệnh.

“Bệnh lao đã giúp kiến trúc hiện đại trở nên hiện đại”, giáo sư Beatriz Colomina (trường Đại học Princeton) đã viết trong cuốn sách “Kiến trúc X-Ray” của ông.

Hình trái Viện điều trị Lao Paimio © Federico Covre Hình phải Biệt thự Müller - KTS Adolf Loos © Wikipedia

Nhận diện vấn đề

Đại dịch Covid 19 hiện nay cùng với nỗi lo sợ về sự nhiễm bệnh do lây lan một lần nữa giúp chúng ta nhìn lại những không gian chúng ta đang ở. Cũng giống như bệnh lao đã định hình kiến trúc hiện đại, Covid 19 sẽ ảnh hưởng rất mạnh đến tương lai gần của kiến trúc đương đại mà cụ thể là trong không gian nhà ở.

Do những yêu cầu cần thiết để hạn chế sự lây lan, người dân thường được yêu cầu ở trong nhà và đây gần như là không gian duy nhất mà họ cảm thấy an toàn khi mà mầm bệnh có thể xuất hiện bất cứ đâu ở bên ngoài ở các không gian công cộng, đường phố...

Sự cách ly làm cho con người quen thuộc hơn với sự giam giữ trong chính ngôi nhà của mình. Chúng ta có thêm nhiều thời gian để thấy được mọi thứ trong ngôi nhà, đặc biệt là những khiếm khuyết như việc thiếu ánh sáng tự nhiên, phòng tắm ẩm ướt, nhu cầu có thêm phòng làm việc...

Không gian là tất cả những gì mà chúng ta phải nghĩ đến, đặc biệt đối với kiến trúc sư, nhà thiết kế, đó còn là một thử thách trong việc tìm kiếm giải pháp kiến trúc phù hợp cho gia chủ.

Đại dịch Covid 19 thường có xu hướng bộc phát nghiêm trọng ở các đại đô thị nơi mà mật độ dân cư tập trung cao. Phần lớn người dân ở các thành phố lớn như TP.HCM, Hà Nội,... phải

sinh sống trong các không gian có diện tích nhỏ và rất nhỏ. Sự ảnh hưởng dễ nhận thấy đầu tiên khi ở nhà thường là về mặt tâm lý, khi chúng ta bị “giam giữ” trong một không gian chật hẹp quá lâu sẽ có thể dẫn đến sự nhầm lẫn, đôi khi là sự phản ứng thái quá và điều này làm ảnh hưởng trực tiếp đến các vấn đề khác như năng suất làm việc từ xa, sức khỏe, stress...

Nhu cầu về sự riêng tư cũng là một trong các mối bận tâm hàng đầu. Chúng ta cần thêm không gian cho mỗi cá nhân, đối với những người làm việc ở nhà, chúng ta cần không gian thích hợp cho các việc giảng dạy hoặc hội họp trực tuyến. Trẻ con cần không gian cho việc học, việc chơi, người lớn tuổi cần không gian nghỉ ngơi...

Ăn uống là một nhu cầu không thể thiếu trong cuộc sống hàng ngày, các biện pháp phong tỏa dẫn đến nguồn cung lương thực, thực phẩm có thể bị gián đoạn hoặc rất hạn chế. Việc thiếu các loại thực phẩm cần thiết như rau xanh trong thời gian dài có thể dẫn đến các vấn đề sức khỏe.

Nhu cầu vận động thể dục thể thao tăng cường bảo vệ sức khỏe cũng bị ảnh hưởng rất lớn trong giai đoạn này. Chúng ta gần như không thể ra bên ngoài đường phố hay công viên nên việc tìm một không gian trong nhà cho việc tập luyện thực sự không đơn giản.

Khi số đông thành viên tập trung sinh sống và làm việc ở nhà trong một thời gian dài dẫn đến các chi phí sử

Không gian xanh giúp cải thiện sự tiện nghi cho ngôi nhà © K-Villa - Space+

dụng điện, gas, nước,... theo đó cũng tăng lên rất nhanh. Đối với các gia đình có thu nhập trung bình thấp thì đây cũng là một vấn đề lớn cần được quan tâm và giải quyết.

Trước đại dịch các vấn đề nêu trên chưa được chú ý nhiều do chúng ta đã có khá nhiều sự lựa chọn từ các dịch vụ được cung cấp ở bên ngoài.

Đi tìm giải pháp tối ưu cho không gian ở trong thời kỳ dịch bệnh

Kiến trúc tối giản với các không gian mở đang là xu thế tuy nhiên xu hướng này đang gặp phải các thách thức trong thời kỳ đại dịch. Các không gian mở này gặp phải các hạn chế khi mà không giải quyết được các vấn đề về sự riêng tư, tiếng ồn... Do đó việc tạo ra các không gian linh hoạt là cần thiết, có thể bố trí các vách ngăn di động có thể đóng mở, tùy biến thành các không gian nhỏ và phù hợp với mỗi yêu cầu của từng cá nhân trong ngôi nhà.

Việc tận dụng chiều cao tầng cho việc bố trí thêm gác lửng (nếu có thể) cũng giải quyết được phần nào về không gian riêng tư.

Các không gian phụ như gầm cầu thang, không gian phía trên nhà vệ sinh, nhà kho, tầng áp mái... cần được tận dụng cũng giúp cho việc sắp xếp lưu trữ các đồ dùng không cần thiết, hoặc cải tạo thành các không gian đa năng, góp phần tăng thêm diện tích hữu dụng trong ngôi nhà.

Sự linh hoạt trong các không gian ở cũng có tác dụng về tâm lý, sự thay

đổi màu sắc, chất liệu, công năng, sẽ làm cho người sử dụng cảm thấy có được sự mới mẻ, gia tăng sự hứng thú và thúc đẩy quá trình sáng tạo khi phải làm việc ở nhà.

Các vật dụng thông minh như giường xếp, bàn xếp, bàn đa năng,... ngày càng phổ biến và đóng vai trò quan trọng trong việc chuyển đổi công năng của các phòng (ví dụ có thể chuyển đổi ngay lập tức từ phòng ngủ thành phòng khách hoặc phòng thư giãn chỉ bằng một chiếc giường xếp).

Các nhà thiết kế nội thất cũng có thể đề xuất các thiết kế linh hoạt để tạo ra các không gian đa năng kích thích sự khám phá hoặc đơn giản là phá bỏ sự nhàm chán trong ngôi nhà.

Về nhu cầu thực phẩm thiết yếu như rau xanh, đối với các ngôi nhà ở nông thôn chưa phải là vấn đề lớn, tuy nhiên đối với các căn hộ chung cư hoặc các ngôi nhà phố chật hẹp ở các đô thị lớn cần phải nghĩ đến các giải pháp tận dụng tối đa các không gian cho việc trồng trọt, cải thiện bữa ăn khi mà nguồn cung từ bên ngoài đang bị hạn chế.

Các khu vực như ban công, lô-gia, hàng hiên, sân thượng, sân phơi, cần được xanh hóa, có thể thay thế tạm thời các loại hoa, cây cảnh bằng các loại rau củ ngăn ngày, thu hoạch nhanh giúp cải

Thu gom nước mưa góp phần tiết kiệm nước, giảm chi phí © Internet

Trồng rau trên sân thượng đáp ứng nhu cầu tự cung tự cấp

thiện bữa ăn trong thời gian dịch bệnh.

Các không gian xanh này ngoài ra cũng góp phần làm giảm bớt bức xạ mặt trời, cải thiện vi khí hậu, đồng thời giúp tiết kiệm hiệu quả năng lượng sử dụng hàng ngày.

Việc thu gom nguồn nước mưa từ mái và tái sử dụng cho việc tưới cây, giặt giũ, ... vừa góp phần bảo vệ môi trường, tiết kiệm chi phí cũng là một giải pháp cần lưu tâm.

Các giải pháp về chiếu sáng và thông gió tự nhiên, cây xanh, mặt nước, luôn luôn đóng vai trò quan trọng trong việc thiết kế từ trước đến nay. Nếu đạt được sự tối ưu cho các giải pháp này, không gian ở sẽ luôn được trong lành, hạn chế các loại vi khuẩn, virus, nấm mốc gây bệnh. Sự tiện nghi về chất lượng môi trường bên trong và ngoài nhà kết hợp với việc sử dụng các loại vật liệu sinh thái, các loại sơn không chứa formaldehyde, ... cũng sẽ góp phần bảo vệ sức khỏe và giúp

con người cảm thấy dễ chịu hơn khi phải ở bên trong nhà quá lâu.

Kết luận

Kiến trúc hậu đại dịch Covid 19 sẽ đòi hỏi một sự thay đổi lớn hơn trong thái độ và hệ tư tưởng của con người. Đặc biệt kiến trúc nhà ở sẽ đóng vai trò quan trọng trong công cuộc chống lại các cuộc khủng hoảng toàn cầu. Các người chủ ngôi nhà giờ đây sẽ đặt ra nhiều yêu cầu nhiều hơn cho người thiết kế. Họ biết nhu cầu thực sự của mình là gì, ngôi nhà không chỉ còn đơn thuần là nơi ở, sinh hoạt giải trí hay thư giãn mà nó còn là một không gian an toàn với các biến cố như dịch bệnh, thiên tai có thể xảy ra bất cứ lúc nào.

Trách nhiệm của người thiết kế cũng sẽ ngày càng nặng nề hơn, công việc thiết kế cho một ngôi nhà giờ đây ngoài chức năng ở và các yếu tố thẩm mỹ còn bắt buộc phải có các công năng thích ứng, sự biến đổi linh hoạt với các không gian đa năng cho các hoạt động cần thiết trong thời kỳ dịch bệnh, giúp con người không chỉ tồn tại mà còn có thể sinh sống, giải trí và làm việc một cách bền vững và chủ động trong chính ngôi nhà của mình. ■

Tài liệu tham khảo:

How the Coronavirus Will Reshape Architecture
– The New Yorker

Thông tin tổng hợp từ Internet

Thạc sỹ, kiến trúc sư Trần Công Danh tốt nghiệp bằng kiến trúc sư Nhà nước tại Trường Kiến trúc quốc gia Paris La Villette, Paris, Pháp và Thạc sỹ Khoa học Kỹ thuật kiến trúc tại Trường Kiến trúc quốc gia Bordeaux.

Sau một thời gian dài làm việc tại Pháp anh đã trở về Việt Nam và hiện đang giảng dạy, nghiên cứu kiến trúc tại Khoa Kỹ thuật Xây dựng, trường Đại học Bách Khoa, thuộc Đại học Quốc gia Hồ Chí Minh đồng thời là người sáng lập và là kiến trúc sư trưởng của văn phòng Tư vấn Thiết kế Space +

Họa sư Trương Lộ - Gửi tình vào sơn thủy

Nơi đó có hùng vĩ núi non, có luân chuyển vân vũ với mây trôi thác đổ, có con người hiền hòa lao động, có bản làng bình yên bên dốc núi mây trời... vẻ đẹp hữu tình mê hoặc ấy được họa sư Trương Lộ thể hiện ngọt ngào qua họa pháp thủy mặc, đem lại những biến hóa, dung hòa trong bút pháp, sắc độ, để tác phẩm biểu đạt một “khí vận sinh động” trên cảnh nền Việt Nam.

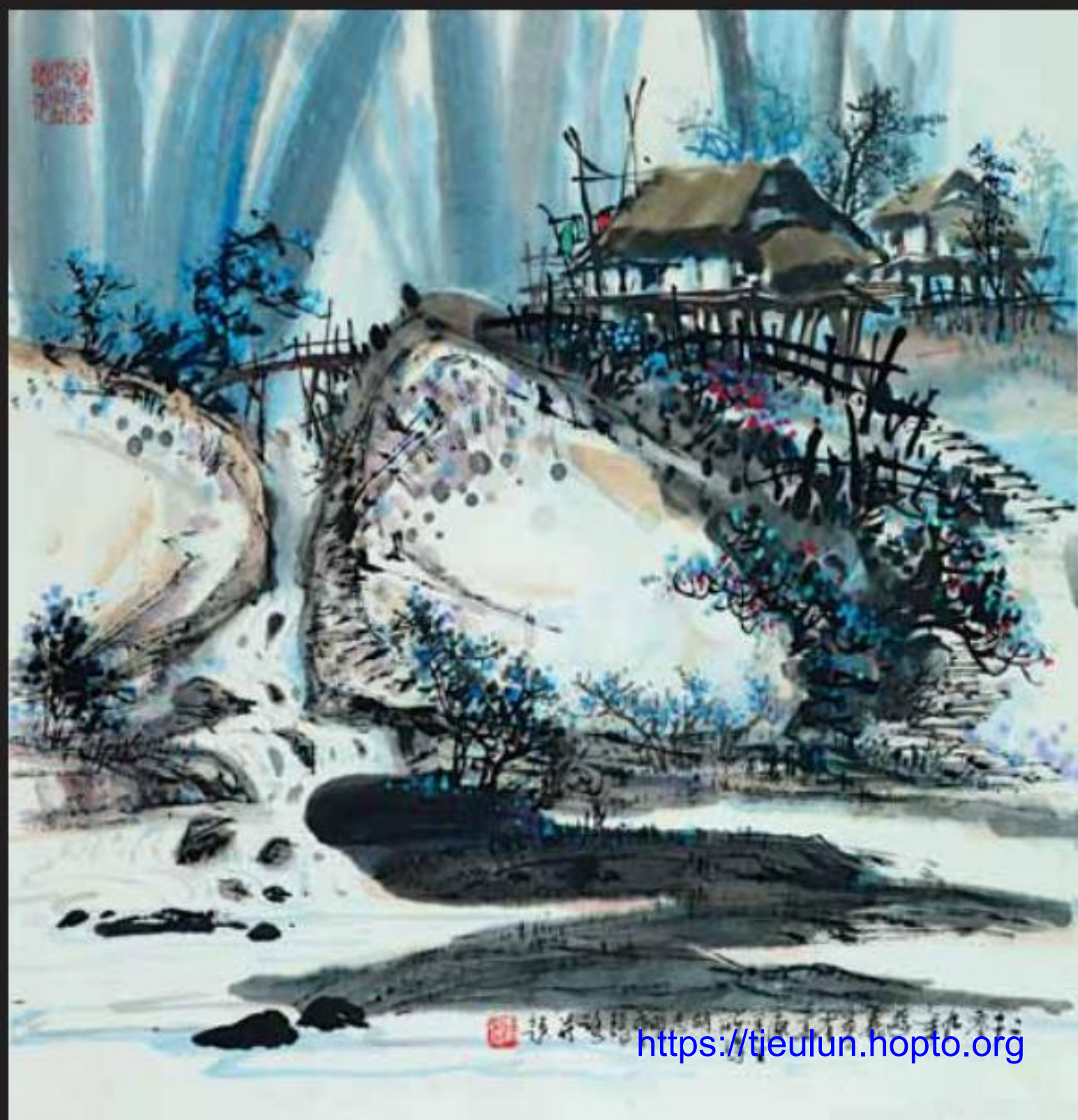
Bài và ảnh **NGUYỄN ĐÌNH**

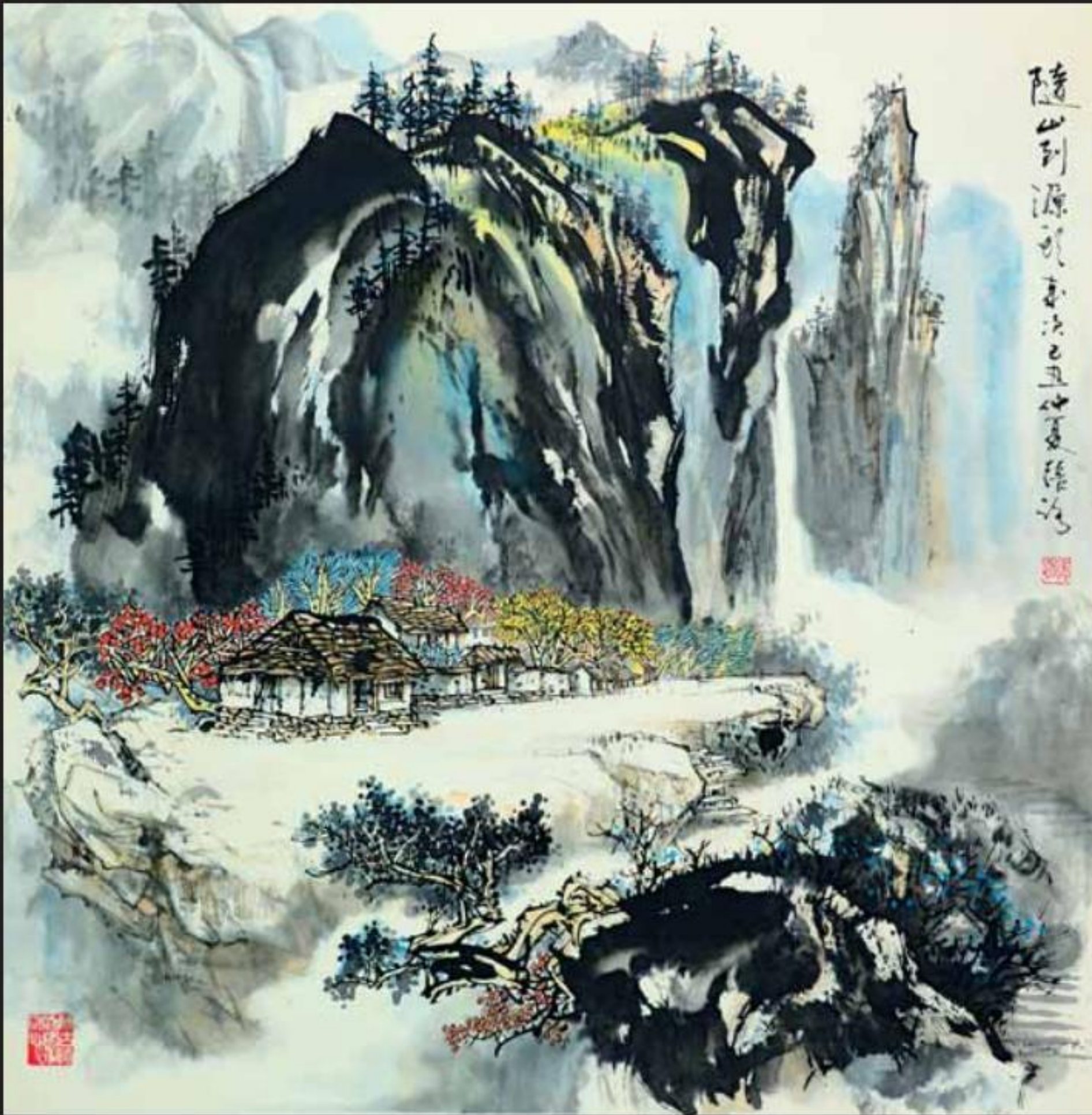
TRONG SỐ CÁC HỌA SĨ THỂ HIỆN ĐỀ TÀI SƠN THỦY, TRƯƠNG LỘ CHỌN CHO MÌNH MỘT PHONG CÁCH RIÊNG,

ông vận dụng kỹ thuật truyền thống diễn tả phong cảnh Việt, từ Tây Nguyên đến khắp vùng Đông – Tây Bắc trong những chuyến thực địa, sáng tác. Nói về danh thắng Việt Nam, ông tâm sự: “Tôi đi nhiều, nhưng yêu thích vùng Hà Giang, với núi non hùng vĩ, nhiều bản làng dân tộc, yếu tố con người, kiến trúc nhà ở, rừng cây, thác nước... đều là phong cảnh đẹp”.

Trong các tác phẩm sơn thủy của Trương Lộ, không khó để nhận ra yếu tố tĩnh – động được cân bằng hài hòa. Sơn thủy hữu tình, trong yên ả, thanh bình, lại có sự biến hóa, chuyển động, được diễn tả qua nét và mực (mặc vận) đầy ảo diệu. Những nhanh, chậm, mềm, dẻo, uyển chuyển... tạo nên bút khí mạnh mẽ, cho thác nước tuôn trào, cho mây trời cuộn bay... chỉ bằng nước và mực.

Nếu như đã từng xem các tác phẩm Trương Lộ thể hiện cuộc sống đời thường của Sài Gòn – Chợ Lớn qua lối công bút đầy tinh tế, thì ở đề tài sơn thủy, người họa sư không phân định rạch ròi công bút hay ý bút, mà ông tạo kết hợp bằng biểu hiện

Những bức vẽ có nhà ở, bản làng, con người... tiêu tốn nhiều thời gian bởi cần tìm hiểu cận kề tập tục, lối sống của người dân nơi đó trước khi thể hiện.

tối đa nghệ thuật dụng ngòi bút với trung phong, trắc phong, tán phong, nghịch phong, lộ phong, tàng phong... để diễn tả cảm xúc của người nghệ sĩ trước một vùng cảnh quan thiên nhiên non nước Việt.

Khi đã hoàn thiện bút pháp cho tác phẩm, Trương Lộ lại sử dụng một kỹ thuật đậm chất kinh nghiệm, ấy là phá. Vẽ xong rồi phá, nghe vẻ bất hợp lý, nhưng phải biết phá thế nào cho hoàn hảo, mực phá nét, nét phá mảng, mực phá màu... Trong tổng thể bức sơn thủy, công đoạn phá diễn ra cuối cùng, cũng là quyết định phân hồn cho tác phẩm. Kỹ thuật phá tốt tạo nên tổng thể của đường, nét, của mực loang liên kết, tạo khí vận điều hòa, biến ảo mà đồng nhất, dung hòa cả tổng thể.

Hỏi về những hình tượng con người trong tranh sơn thủy của Trương Lộ, ông lý giải: “Một tác phẩm tôi vẽ nếu chỉ núi non, cây rừng, thì đơn điệu và chung chung, nhưng khi có kiến trúc, có đời sống dân tộc, thì phải đầu tư tìm cảm xúc với các chủ thể ấy trước, tìm hiểu văn hóa, tập tục, nếp sinh hoạt, nếp nhà, rồi mới vẽ. Yếu tố con người cần, nhưng nhỏ, tạo tương phản, và con người phải thể hiện sự sinh hoạt, trang phục, từ đó

Những âm u, mệnh mang của vân vũ mây trời trên ruộng thang Tây Bắc là bối cảnh thích hợp để họa sư Trương Lộ thể hiện vào tranh.

tạo nên tính bản địa, bản sắc, danh thắng nơi mình thể hiện”.

Nói về thời điểm, không gian, bối cảnh sáng tác, họa sư Trương Lộ cho biết thêm: “Tôi thích vẽ sơn thủy gắn với mùa, trời càng mây mù, u uất, khi vào tranh lại trở nên đẹp, nên tôi hay chọn hai mùa thu và đông, bởi mùa tạo nên sự chuyển động, nếu mùa hạ thì mọi thứ nó sáng đẹp, rõ ràng quá, mất đi tính bí ẩn, âm u của núi rừng. Một tác phẩm sơn thủy, cần có chiều rộng, cao, sâu, rồi bắt đầu có chi tiết, con người, có đường vào quanh co... Quan trọng hơn, để một bức vẽ có hồn, họa sĩ phải là người thực sự rung cảm với miền đất ấy, chứ không phải vẽ trong tưởng tượng, hoặc sao chép, như vậy dễ tạo ra một sáng tác hơi hợt, thiếu sức sống, mất đi cái hồn của tác phẩm”.

Khi sợi khói bay lên

Đã 30 năm hành nghề y, những nỗi buồn của chị sao nó cứ giống nhau đến vậy. Với bệnh, chị có thể ngăn không để nó lây cho mình, nhưng đau thì chị khó mà miễn nhiễm... Bất chấp lời cản ngăn của gia đình về dịch bệnh, chị tôi đã mở toang cửa ra đón bệnh nhân.

Bài **TRƯƠNG GIA HÒA** Ảnh **ĐÌNH QUANG TUẤN**

1.

Với Covid, mọi thứ vẫn cứ mơ hồ phía trước nhưng chắc chắn một điều là tất cả chúng ta đã đổi thay!

Phong nhân, dòng sông cuộc đời trước đây dù khúc khuỷu, dù bất trắc nhưng so với bây giờ thì vẫn cứ là dòng trôi êm ả với bờ bãi cỏ cây xanh tốt. Đã lùi dần phía sau, như một khát vọng!

Những âu ơ ví dầu nơi sông chảy qua chỉ còn trong những thước phim cũ. Gió chương đã nổi lên, không khí bắt đầu đầy hơi nước. Nghe xa xa tiếng âm ầm nước đổ. Tôi giật mình thấy mình đang ngồi trên một con thuyền khổng lồ cùng với cơ man nào là người. Có quen có lạ, có xa có gần, ai ai cũng bậm môi chuẩn bị tâm thế vượt thác!

Đưa bé ngồi kế bên tôi ngoác miệng cười khi những hạt nước li ti mát lạnh bắn vào da thịt. Bà lão hàng xóm run rẩy vì quên mang theo thuốc huyết áp bên mình cứ liên tục niệm Phật. Phong ngồi ở phía đối diện đang cố gắng tỏ ra bình thản dặn tôi nắm chặt tay vịn... Những gương mặt âu lo và hoang mang. Vẫn có người tự tin và nhản nại. Lướt qua lướt qua. Hai bên bờ không còn lau sậy và cỏ cây gì nữa, toàn là những gương mặt 2D xếp bên trên những bộ xương người đứng chen vai nối tiếp như một bức tranh ghép hình ma mị.

Bồng chốc thuyền chao nghiêng rồi chúi xuống theo chiều thẳng đứng. Một tiếng động vang trời như là thuyền vỡ, tôi không nhớ mình đang bám vào mảnh gỗ vụn nào nhưng thấy Phong biến thành một ngọn gió màu xanh, bay lên, bay lên, ngay trước mắt mình...

Tôi quơ tay tìm cái điện thoại. Tiếng reo của nó đã cắt đứt cơn ác mộng lúc 5 giờ sáng, khi tôi và Phong và rất nhiều người đang vượt thác bằng một con thuyền vỡ. Ở bệnh viện Nguyễn Tri Phương, Phong trút hơi thở cuối cùng, người bạn ấy đã thực sự biến thành một ngọn gió xanh! Cậu ấy sống lặng lẽ và ra đi cũng chỉ một mình. Tôi đã chẳng làm gì cho người bạn ấy ngoài những dòng tin vu vơ. Mở bàn tay ửng đỏ vì bấu chặt trong mơ của mình, tôi run run nhả cho Phong lần cuối: Cậu đi thanh thản, mình sẽ mãi nhớ cậu!

2.

Tôi biết rằng câu chuyện của mình không phải là cá biệt. Có quá nhiều người quanh tôi bàng hoàng mất đi người thân mà không được nắm đôi bàn tay trong giờ ly biệt. Ai cũng thoát một cái biến thành một làn khói bay lên. Nước mắt chảy tràn trong tim người ở lại, rồi ứ đọng, rồi cô đặc, thành một khối đau thương quá khó để tiêu tan.

Bỗng chốc một ngày, ôm nhau để vỗ về nhau chỉ có thể thực hiện bằng chữ viết thông qua mạng xã hội. Những ngày sắp tới sẽ thế nào tôi không biết nữa. Tôi nhớ mình đã cố gắng kết nối với người thân, bè bạn để chính mình vui và để họ, họ cũng thấy ấm lòng. Tôi nghĩ rằng chúng ta đã cố gắng kết nối lại với rất nhiều thứ thuộc về bản thể, truyền thống mà cuộc sống hiện đại ít nhiều làm nó mất đi.

Chúng ta học lại từ đầu cách nấu một bữa cơm cân bằng âm dương, chúng ta học cách vá một chiếc áo, chúng ta tự làm cho mình chiếc bánh trung thu, tự chặt trúc làm cho con cái chiếc đèn ông sao... Chúng ta làm mọi thứ từ con số không và thật vui thật mãn nguyện vì đã chiến thắng chính mình. Nhưng xét cho cùng, đó cũng chỉ là phương pháp.

Kinh tế thị trường và cuộc sống hiện đại đã giúp cho mọi thứ trở nên tiện dụng hơn. Ở trong bếp, bạn chỉ cần hoàn tất vài công đoạn cuối là đã có thể khoe lên mạng xã hội một

chiếc bánh lung linh “made by me”. Covid làm cho việc ấy khó hơn một chút, chỉ một chút thôi và khiến bạn mãn nguyện hài lòng khi vượt qua được thử bài tập vất vả ấy. Cho đến khi, có một người thân yêu nào đó của chúng ta ra đi, làm một sợi khói, bay lên! Covid không còn là cô giáo với những bài tập cuộc sống nữa.

3.

Hai tháng đóng cửa hẳn, chị tôi gần như đã chạm ngưỡng chịu đựng và quyết định... mở hé cửa lại phòng khám tư nhân. Không phải vì cần tiền, không phải vì ý nghĩa đẹp đẽ của y đức gì cả, chị nói đơn giản là vì nhớ... bệnh nhân! Những ngày đóng cửa vì sợ dịch, điện thoại chị liên tục hoạt động để tư vấn cho bất cứ ai có vấn đề về sức khỏe. Đó là điều duy nhất một bác sĩ nội khoa hoạt động tư nhân như chị có thể làm tốt trong lúc ngặt nghèo.

Chỉ một cánh cửa vừa hé ra, đã có người vội vàng chạy đến. Y như rằng, họ đã đứng ở đó suốt đêm để chờ. Chị bồi hồi xúc động nhìn họ đứng phía ngoài sợi dây được anh cẩn thận giăng ngang. Ở bên trong hồi vọng ra mấy câu rồi biên toa cho

cô bé đứng quầy lấy thuốc. Sau đó thì chục người như một, đều than thở đúng một câu là hôm rày cô không mở cửa tui chạy đảo dác chỗ khác mua thuốc khổ quá mà bệnh cũng không hết! Chị cười buồn trong khẩu trang nhưng cố gắng nói to: Thôi bác về uống thuốc này rồi vui vẻ khỏe mạnh lại nha, sẽ ổn thôi!

Chị nhiều lần nghĩ, bệnh nhân và thầy thuốc hạp tuổi có lẽ là thật. Hoặc có thể nào, chính những câu chúc bình dị mà chị thường nói với bệnh nhân mới thực sự là thuốc giúp họ khỏe lại chăng. Chỉ sau ba ngày mở cửa khám và bán thuốc trở lại, chị cay đắng nhận ra hình như những người khách, những bệnh nhân thương yêu của chị đang phải vác thêm một gánh nặng bệnh tật nữa. Họ rụng tóc, họ ngứa ngáy khắp người, họ mất ngủ, họ đau từng khớp ngón tay, họ run tay run chân, họ tăng cân mất kiểm soát vân vân. Chị hiểu rất nhanh, họ stress, họ trầm cảm hết rồi.

Buồn như nhìn hàng chục vết roi trên lưng đứa bé năm xưa được mẹ nó đưa đến chị cầu cứu lúc nửa đêm vì bị bạo hành. Đã 30 năm hành nghề y, những nỗi buồn của chị sao nó cứ giống nhau đến vậy. Với bệnh, chị có thể ngăn không để nó lây cho mình, nhưng đau thì chị khó mà miễn nhiễm...

Bất chấp lời cản ngăn của gia đình, chị tôi đã mở toang cửa ra đón bệnh nhân. Chị sợ nếu như mình chậm lại, sẽ có vài ngọn khói nữa bay lên, bay lên! ❧

NHÀ THIẾT KẾ TRANG NGUYỄN

lọt vào danh sách thế hệ tài năng thiết kế trẻ mới

Diễn ra từ 13.9 đến 10.10.2021, Bảo tàng Thiết kế tổ chức một buổi giới thiệu toàn cầu về thế hệ tài năng thiết kế mới quy tụ 20 nhà thiết kế mới nổi đến từ 16 quốc gia. Họ là các nhà sáng tạo trẻ có tầm nhìn xa từ khắp châu Âu, châu Phi, châu Á và châu Úc thông qua đợt thiết kế đồ nội thất, đồ vật và tác phẩm điêu khắc bằng gỗ đặc biệt.

Lược dịch: NGUYỄN NGHI
Ảnh BAN TỔ CHỨC CUNG CẤP

LÀ SỰ HỢP TÁC GIỮA HỘI ĐỒNG XUẤT KHẨU GỖ CỨNG HOA KỲ (AHEC) VÀ TẠP CHÍ WALLPAPER*, Discovered đưa ra một loạt phản ánh cá nhân về trải nghiệm từ đại dịch. Triển lãm cũng là một cơ hội rất cần thiết cho các nhà thiết kế mới nổi giới thiệu tác phẩm của họ trước công chúng và giới công nghiệp.

Các nhà thiết kế đã làm việc cùng với các cố vấn thiết kế và các đối tác sản xuất toàn cầu của AHEC để mỗi bên phát triển một vật thể mới được làm từ sự lựa chọn của họ từ bốn loại gỗ cứng bền vững: sồi đỏ Mỹ, anh đào và phong cứng và mềm.

Trong suốt dự án, các nhà thiết kế đã được hỗ trợ và cố vấn bởi Tổng biên tập Wallpaper* Sarah Douglas và giám đốc châu Âu của AHEC, David Venables, cũng như một nhóm các nhà thiết kế toàn cầu gồm Tomoko Azumi, Maria Jeglinska-Adamczewska, Nathan Yong và Adam Markowitz.

Bài viết này được ban tổ chức gửi đến tạp chí Kiến Trúc & Đời Sống để giới thiệu riêng mẫu thiết kế của nhà thiết kế Việt Nam, Trang Nguyễn, cùng 4 mẫu thiết kế khác trên khắp Đông Nam Á và Trung Quốc Đại Lục gồm Thái Lan, Singapore, Việt Nam và Trung Quốc. Các nhà thiết kế được giới thiệu gồm:

NONG CHOTIPATOOMWAN, Bangkok, Thái Lan
Bong bóng suy nghĩ
Nguyên liệu: Sồi đỏ Mỹ

Nổi nhớ về du lịch và giao tiếp xã hội trong giai đoạn giãn cách đã hướng dẫn tư duy sáng tạo của Chotipatoomwan thông qua dự án của cô. Sự chuyển đổi vật lý được thay thế bằng sự thay đổi

trạng thái của tâm trí, và lĩnh vực vật chất hòa nhập với lĩnh vực tâm lý thông qua không gian nội địa. Nhà thiết kế đã xem xét đồ nội thất được tạo ra để thư giãn và hạ cánh trên một chuyến động bập bênh, điều này đã trở

thành cơ sở cho chiếc ghế của cô, cung cấp sự kết hợp giữa thư giãn và chuyển động lặp đi lặp lại để tăng cường chánh niệm. Chotipatoomwan đã sử dụng gỗ sồi đỏ cho chiếc ghế vì bị cuốn hút bởi vân của nó. “Nó khá biểu cảm và tôi thích thú với tính chất xốp của nó”, Chotipatoomwan nói.

MEW MUNGNATEE, Bangkok, Thái Lan
Đèn góc
Nguyên liệu: Phong mềm Mỹ, anh đào

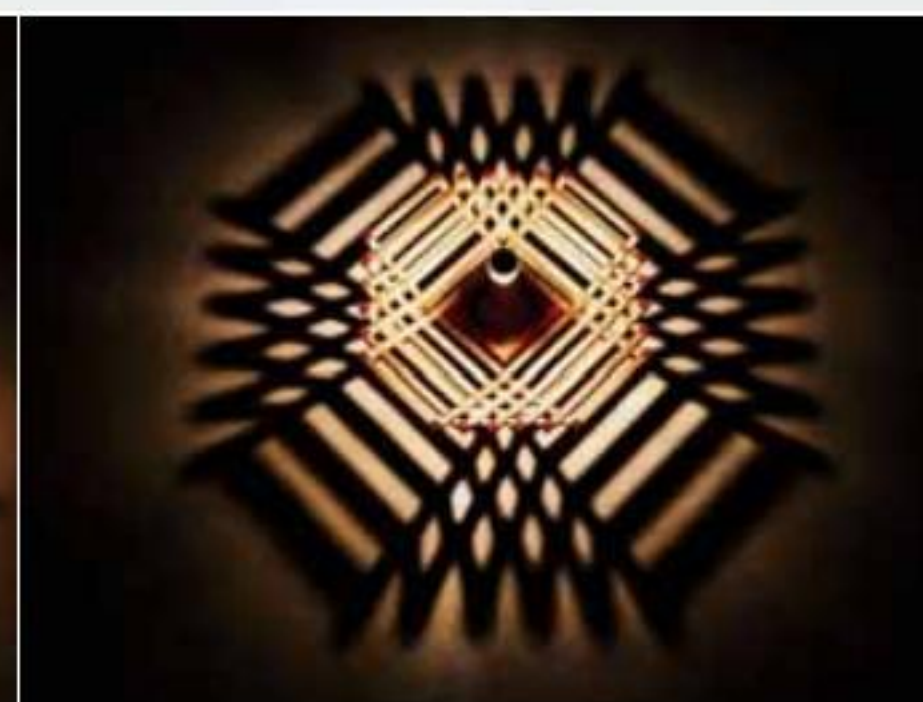
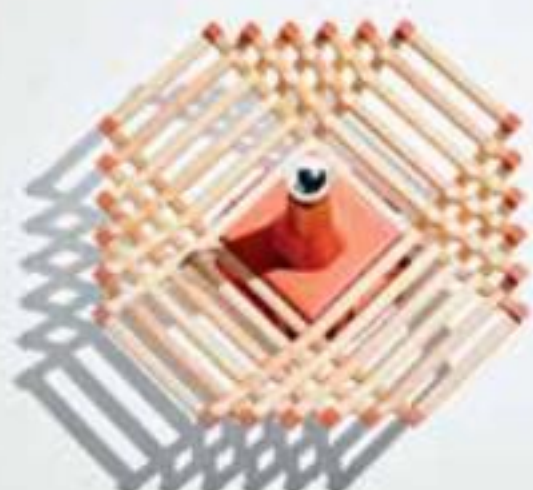
Phản ứng cảm xúc của Mungnatee đối với các vật thể xung quanh cô có mối quan hệ giữa hình thức, ánh sáng và bóng tối, và với dự án này, cô đã khám phá mối liên hệ

này thông qua hình khối hình học. Các thiết kế đèn của cô, lấy cảm hứng từ những ngôi chùa, dựa trên một bóng đèn đồ bóng lên các bề mặt bên dưới nhờ bố cục lưới phức tạp gồm các

thanh gỗ và các góc thụt vào. Cô ấy đã làm việc với cây phong mềm, vì cách thức mà ánh sáng phản chiếu ra khỏi bề mặt của nó. “Bởi vì gỗ có ánh sáng trắng đục và anh đào Mỹ cho khả năng tẩy vết bẩn”, Mungnatee giải thích.

nhà thiết kế

TRANG NGUYỄN, Hồ Chí Minh, Việt Nam

The Roof Stool

Nguyên liệu: Anh đào Mỹ, sỏi đỏ, phong cứng

“**T**rong thời gian đại dịch, thay vì tụ tập ở những nơi công cộng, chúng tôi có xu hướng dành nhiều thời gian hơn ở nhà của nhau”, nhà thiết kế có trụ sở tại thành phố Hồ Chí Minh cho biết. “Vì vậy, chúng tôi cần nhiều ghế hơn bình thường”. Từ đó, Trang Nguyễn đã dựa vào các mái ngói truyền thống của Việt Nam để lấy ý tưởng cho dự án của mình, tạo ra một bộ sưu tập mô phỏng lại cách các lớp ngói chồng lên nhau để che giấu các cấu trúc kết nối bên dưới. Thiết kế ghế đầu đơn giản của cô lấy cảm hứng từ kiến trúc đền chùa truyền thống và trang phục áo dài Việt Nam, đồng thời

sử dụng gỗ tương phản ở mỗi nối, chiếc ghế này ẩn khi xếp chồng lên nhau và lộ ra khi sử dụng. “Tôi đã chọn ba loại gỗ khác nhau: anh đào, sỏi đỏ và phong, vì sự khác biệt về màu sắc của chúng”, Trang giải thích. “Ở đây người dùng có thể khám phá các loại gỗ khác nhau khi họ quan sát từng mảnh của chiếc ghế. Trong đại dịch, khi mọi người dành nhiều thời gian hơn ở nhà, những chiếc ghế sẽ cung cấp thêm chỗ ngồi, nhưng cũng tạo ra một góc trang trí đẹp khi không sử dụng”.

Trang Nguyễn lớn lên ở Quảng Bình, miền Trung Việt Nam và quyết định trở thành một nhà thiết kế ở tuổi 18. Cô nhanh chóng quan tâm đến

việc mang lại cảm giác đương đại cho đồ nội thất truyền thống của Việt Nam. “Tôi lớn lên trong một gia đình truyền thống, vì vậy tôi luôn bị cuốn hút bởi di sản của đất nước chúng tôi”, cô giải thích. “Bạn không thấy nhiều đồ nội thất truyền thống của chúng tôi trên thị trường bây giờ vì một số người cho rằng nó hơi lỗi thời. Tôi muốn đổi mới cảm nhận về lịch sử của chúng ta”. Trang Nguyễn tốt nghiệp Đại học Kiến Trúc TP.HCM năm 2019 với nhiều giải thưởng, đoạt giải nhất cuộc thi Hoa Mai do AHEC đồng tổ chức và cuộc thi Thiết kế nội thất sáng tạo ASEAN năm 2018.

YUNHAN WANG, Chu Hải, Trung Quốc
Suối quanh co
Nguyên liệu: Cây phong cứng Mỹ

Không thể thực hiện một số phong tục nhất định trong thời gian cách ly xã hội, mọi người bị giới hạn để thực hiện các nghi lễ ở nhà. Có một nhu cầu mới đối với đồ nội thất và đồ vật phù hợp

có thể phù hợp với một không gian nhỏ nhưng phục vụ cùng một mục đích. Wang muốn tạo ra một sự thay thế trong nước cho “bữa tiệc bên dòng suối uốn lượn”, một phong tục uống rượu của người Trung Quốc,

trong đó thơ được sáng tác trong khi một chiếc cốc được thả trôi xuống dòng suối với những người ngồi ở cả hai bên; người ngồi trước cái cốc mà dừng lại phải uống nó. Lấy cảm hứng từ những ngôi nhà tròn của người Hakka, Wang đã tạo ra một thiết kế bàn nhỏ gọn với ngăn chứa được giấu trong chân và một khe ở giữa để vừa khay và cốc. Bàn cũng được trang bị một rãnh thoát nước để người dùng có thể xả nước qua rãnh xoắn, sau đó chảy vào thùng rác được đặt ở chân chính. Wang chọn cây phong cứng cho Winding Stream vì cô ấy thích màu sáng, và gỗ đã được phun sơn để tránh mục nát.

TAN WEI XIANG, Singapore

Hối ức

Nguyên liệu: Gỗ thích cứng Mỹ, sỏi đỏ

Trong thời kỳ dịch bệnh, để tìm kiếm một kết nối vật lý hữu hình với những người thân yêu (ngoài những cuộc gọi ảo), Tan đã tìm đến những vật kỷ niệm như một cách để chống lại nỗi nhớ. Tủ đồ lưu niệm của anh được hình dung như một cách để lưu giữ, bảo quản và tôn trọng những món đồ mà chúng ta yêu quý. Các hình thức của nó được lấy cảm hứng từ các công trình xây dựng phổ biến của Singapore và các tấm kê có gờ được sử dụng để bảo vệ chúng. Tan đã tái tạo lại mô-típ này làm lớp vỏ bên ngoài của chiếc tủ cao và gây của mình, và tạo ra những chiếc kệ cong để đặt bên trong nó, với một vòng tròn bằng đồng được tráng gương, đánh bóng, mô phỏng cảnh mặt trời

lặn ở đường chân trời. Nhà thiết kế đã từng làm việc với cây phong trước đây nhưng chưa bao giờ lấy từ những khu rừng gỗ cứng của Mỹ và đối với dự án này, ông đã lựa chọn sự kết hợp của gỗ thích cứng có độ dày khác nhau để đạt được hiệu ứng “nhân nhéo” trên vỏ và gỗ sỏi đỏ cho các kệ cong bên trong.

Để biết thêm thông tin và thiết kế, truy cập www.discovered.global

PHỐI CẢNH KHÔNG GIAN TRIỂN LÃM

Cú “niêm phong” sống động một nơi chốn

Những ngày cuối tháng 9, đầu tháng 10.2021, dân Paris xôn xao khi Khải Hoàn Môn xuất hiện với diện mạo khác lạ. Một tác phẩm điêu khắc đô thị (nếu có thể gọi như vậy) đến từ sáng tạo của cặp đôi nghệ sỹ Christo và Jean Claude. Dù được ấp ủ từ lâu nhưng đến khi cả hai đều qua đời thì tác phẩm mới được chính thức trình làng, trùng khớp thời điểm diễn ra Lễ hội Di Sản toàn nước Pháp, do đó trở thành một “ngôi sao” như cái tên của nó (Étoiles) trong hành trình tham quan của dân chúng và khách thập phương.

Bài KTS. LÊ KHÁNH VÂN, MASTER 2 D'ÉCOLE NATIONALE SUPÉRIEUR D'ARCHITECTURE (ENSA) PARIS LA VILLETTE

Ảnh VÂN LÊ, HUÂN TỬ VÀ TỰ LIÊU

Sau một khoảng thời gian bị bao phủ bởi công trường, một Khải Hoàn Môn mới được trình làng với diện mạo và cách thức trình diễn ánh sáng hoành tráng, ảnh Le Khanh Vân

Dành trọn đời để “đóng gói” các công trình

Khải Hoàn Môn không chỉ là công trình duy nhất được cặp đôi nghệ sỹ này “chiếu cố”. Trước đây, Christo cũng đã tham gia tạo dựng các hình khối đương đại như “băng bó” cho Pont Neuf ở Paris, hay cầu phao nổi trên mặt hồ Iseo ở Ý, và tác phẩm cuối cùng The London Mastaba, một chồng thùng màu sắc rực rỡ được đặt trên hồ Serpentine ở London... Nếu thử tìm hiểu về triết lý để Christo tạo ra những tác phẩm này thì kết quả sẽ là con số zero tròn trĩnh! Trong nhiều trả lời phỏng vấn, Christo từng phát biểu “vẻ đẹp mang cá tính là yếu tố chính để sáng tạo” thay vì tính nhân văn, cảnh quan hay những con số về du lịch, kỷ lục nào đó. Ông khao khát tạo

ra những tác phẩm độc nhất vô nhị, không thể mua đi bán lại, cũng không khai thác về kinh tế hay du lịch một cách lâu dài. Và do đó, cũng không nằm trong các tiêu chuẩn về thẩm mỹ đô thị hay nghệ thuật đương đại thông thường. Chúng trở thành khác biệt, độc bản, và thậm chí phù du, mơ hồ, có đó rồi mất đó... như chưa từng tồn tại, khiến cho các “thước đo” quen thuộc không thể áp đặt vào hay làm biến đổi bản chất của chúng.

Do chọn yếu tố “cộng sinh” vào môi trường tự nhiên hoặc đô thị sẵn có, tương tác chặt chẽ với cấu trúc công trình hiện hữu, nên cặp đôi nghệ sỹ này đã chọn vải polystyrene làm chất liệu chính nhờ đặc tính dễ che phủ, ít gây tổn hại cho môi trường cũng như công trình cổ, dễ tháo gỡ cũng như

tạo hiệu ứng chuyển động mượt mà theo gió. Đồng thời, lối triển lãm ngắn hạn, chỉ vón vện hai tuần cho mỗi tác phẩm, khiến không gian và thời gian cộng hưởng cùng nhau như một dạng “doping thị giác và thụ cảm” với thời lượng và bối cảnh nhất định. Điều này kích thích du khách thưởng ngoạn, dù mua vé hay không, dù trực tiếp đến hay nhìn qua mạng xã hội, cũng đều có thể tiếp cận và chiêm ngưỡng, dĩ nhiên là tùy mức độ. Với Christo, sự tự do trong sáng tác và cách thức trưng bày là yếu tố quan trọng kế tiếp để nâng cao tính thẩm mỹ.

Từ Khải Hoàn Môn của thói quen, đến khung cửa của sự thay thế

“L’Arc de Triomphe, empaqueté” của Christo là một hình khối

Christo-Jeanne Claude và những áp ú về tác phẩm “L’Arc de Triomphe”, ảnh AP và André Grossmann

che phủ biểu tượng trứ danh Khải Hoàn Môn ở quảng trường Charles de Gaulle Étoiles, Paris, với 23000 m² vải và 3000m dây sợi thừng bằng vải đỏ. Để tạo thành tác phẩm “trùm mền” này, hàng chục người thợ phải chế tạo bộ khung sao cho đảm bảo chính xác với thiết kế, an toàn cho công trình cũng như các bức phù điêu di sản từ thời Napoleon (*)

Tôi ghé thăm công trình vào sáng thứ bảy, 18 tháng 9 vừa qua, ngày bắt đầu lễ hội Di Sản. Từ phía xa của đại lộ Champs-Élysées, chiếc cổng màu trắng xuất hiện vừa đột ngột vừa mơ hồ, thay thế cho chiếc cổng bằng đá vàng với phù điêu cổ điển quen thuộc. Nó kỳ lạ đến mức nhiều người kêu phi lý. Nó chói ngợp nhưng lại không rõ ràng khiến người ta bắt buộc phải ngắm soi ngó nghiêng từ xa đến gần, xem nó thực sự là gì, làm như thế nào và... để làm gì. Đó cũng là một điều phi lý, vì nó chẳng để làm gì cả, vàng, đơn giản chỉ khiến tôi cũng theo quán tính như mọi du khách khác: bắt đầu đi một vòng lần lượt quanh các đại lộ có hướng đồng tâm quanh Khải Hoàn Môn (cũ)

để chiêm ngưỡng các góc khác nhau của một Khung Cửa (mới). Sự kỳ lạ do chưa quen mắt từ cái nhìn trực phổ khác nhau, các góc khối vải bọc kín này chịu tác động bởi ánh nắng, cây xanh, các công trình lân cận... được phô bày ra thế nào, là các trải nghiệm khó quên.

Tôi nghe nói ở quê nhà, Sài Gòn thân thương của tôi, những ngày giãn cách xã hội do đại dịch Covid cũng đang bộc lộ ra các khoảng trống và dung mạo đô thị theo kiểu “quen mà lạ” như thế này. Còn nơi đây, giữa Paris vào thu rực rỡ, có gì đó “rất gần và rất xa” hiện hữu nơi giao điểm những trục lộ lịch sử lâu đời. Quảng trường này cũng diễn ra các cuộc tuần hành mỗi sáng thứ bảy nên hầu hết các chuyến xe bus sẽ không đi sâu vào, toàn bộ khu vực trở thành một không gian đi bộ rộng lớn với hàng chục ngàn người tham gia cùng nhiều mục đích. Có người đến vì chiêm ngưỡng tác phẩm của Christo như tôi, có người đi biểu tình về một số chính sách xã hội, cũng có người tập thể dục và mua sắm, dạo chơi quanh các khu thương mại lân cận. Nhịp đời hối hả trôi theo

những bước chân, nhưng dù đi đâu, thì khối màu trắng bạc ấy vẫn xuất hiện ở phía giao lộ quen thuộc, như một chỉ dấu về đóng mở, kín hở, hay gợi sự tò mò khó cưỡng.

Nhìn lại quy hoạch Paris với các biểu tượng của nơi chốn

Trên đường về, tôi ngẫm nghĩ nhiều về sự thành công của “Empaqueté, l’Arc de Triomphe”, lý do về lịch sử và nghệ thuật tạo nên tính liên kết trong bối cảnh đô thị và văn hóa của việc “đóng gói” công trình di sản như vậy.

Trước tiên, dễ thấy rằng nếu đối tượng được “bọc lại” không phải là những di sản nổi tiếng, những điểm đến lừng danh, thì tác phẩm của cặp đôi nghệ sĩ đã không thành công đến vậy. Việc “làm mới cái cũ” các đối tượng là “hàng khủng” đã chạm vào vấn đề hồn nơi chốn (genius loci) trong xây dựng-kiến trúc là vô giá, bởi về mặt địa điểm sẽ không bao giờ có tháp Eiffel thứ hai hoặc tượng Nữ thần tự do nào khác sánh bằng so với “chính chủ” tại địa điểm gốc. Thử tưởng tượng nếu nghệ sĩ còn sống và có cơ duyên với Việt Nam, biết đâu ông có thể bọc kín... Tháp Rùa giữa Hồ Hoàn Kiếm, Hà Nội, hay bọc lại tháp đồng hồ chợ Bến Thành... thì quả là thú vị và đặc biệt!

Thứ hai, nghệ thuật chọn đối tượng để “chơi đùa” thật sự quá thượng thừa, khi Khải Hoàn Môn nằm trên

Pont Neuf ở trung tâm Paris là một trong số những công trình đã qua tay “phù thủy đóng gói” Christo, ảnh Wolfgang Volz

Giá trị quy hoạch các trục lịch sử ở Paris dẫn đến mối quan hệ của Khải Hoàn Môn với không gian cảnh quan làm nên thành công cho tác phẩm Christo, tư liệu Laurent VDBK và Wiki

Christo-Jeanne Claude và những áp ú về tác phẩm “L’Arc de Triomphe”, ảnh AP và André Grossmann

giao điểm của 12 đại lộ lớn nhỏ khác nhau được xây dựng lan toả như một mặt trời ti hon của kinh đô Lutèce (Ánh Sáng). Trên tất cả các trục đường tỏa ra từ tâm điểm này, dù đứng ở đâu cũng đều thấy rõ Khải Hoàn Môn bởi vị trí đỉnh đôi của điều kiện địa hình Paris bên bờ sông Seine. Đồng thời, trục Champs Elysees, Grand Armees đóng vai trò trục lịch sử khi nối liền cung điện Tuileries, quảng trường Concorde, với Khải Hoàn Môn và cổng lớn La Defense, biểu tượng của đô thị mới ở ngoại ô Paris. Tất cả các công trình biểu tượng này đều nằm trên một trục và quan sát (đồng nghĩa với liên hệ, kết nối) lẫn nhau. Nếu không có hệ thống quy hoạch không gian đô thị sâu

sắc và sự giữ gìn, tiếp nối hình thái- cảnh quan chặt chẽ đến từng chi tiết như độ cao hàng cây, đường chân trời hoàn hảo hay không chế nhà cao tầng chặt chẽ, thì có lẽ một kiến trúc cổ điển như Khải Hoàn Môn được bọc lại cũng chẳng khác gì mọi kiến trúc khác, có khi lại gây phản cảm, trở thành một hình ảnh... băng bó công trình thời dịch bệnh, hay là cái gì đó được suy diễn lung tung, phản cảm nào đó mà người ta có thể nghĩ ra tùy theo bối cảnh người ta cảm nhận (**)

Thứ ba: bản sắc không gian đô thị có thể không gắn mãi với một hình ảnh công trình cố định, duy nhất nào, mà luôn thay đổi, thích ứng với thời cuộc. Nhưng bản sắc đó không thể một sớm

Một số tác phẩm của Christo và Jean Claude , từ trên xuống, trái qua phải: Wrapped Trees, Fondation Bayeler & Berower Park ở Riehen, Thụy Sĩ; Valley Curtain ở Rifle, Colorado; Surrounded Island ở vịnh Biscayner, Miami, bang Florida; The London Mastaba, Serpentine Lake, Hyde Park, Anh. ảnh tư liệu của Wolfgang Volz.

một chiều được áp đặt vào chỉ nhờ tác động duy ý chí của giới quản lý hay ngẫu hứng nhất thời của người nghệ sỹ. Dù “anh” là ai, anh vẫn phải hiểu và tuân thủ những quy luật phát triển của địa điểm, biết thụ cảm sâu sắc về “mã gene văn hóa” của cư dân và vùng đất đó, cũng như trải nghiệm đủ lâu và tương tác đủ sâu với cá tính nghệ thuật vốn có của anh, để có thủ pháp xử lý với đặc thù của địa điểm mà anh chọn.

Và cuối cùng, việc “đóng gói” Khải Hoàn Môn Paris dường như đã xóa nhòa ranh giới giữa nghệ thuật và đời thường, theo hướng tư duy “không thể và có thể” rất tự do nhưng cũng rất khuôn khổ. Con người có thể tác động vào môi trường đến mức độ nào? Đây là ranh giới giữa tham vọng chiếm lĩnh không gian và thái độ nhường nhịn môi trường? Chúng ta tạo ra bối cảnh, hay chúng ta tận dụng và điểm xuyết, nương nhờ vào bối cảnh? Rất nhiều câu hỏi còn ở phía trước chờ lời giải đáp tùy thuộc tri thức, nhận thức và sự tỉnh thức của mỗi người. Điểm nhấn

200 tuổi giữa Paris phồn hoa sẽ còn được bọc trong vải trắng bạc thêm vài ngày nữa như ghi nhận một biến cố, một thời khắc nhất định nào đó. Và tôi tin rằng những ai mê đắm vẻ đẹp cổ điển của nó sẽ xoa tay hài lòng không phải vì tác phẩm “trùm mền” kia được mở lợp bọc ra, mà bởi vì như chính Christo từng chia sẻ: “Nhiều người cảm thấy các tác phẩm của chúng tôi khó hiểu, đơn giản vì chúng không phải là những tác phẩm điêu khắc hay bức tranh bình thường. Chúng là rất nhiều thứ, chúng thuộc về cảm nhận chiêm ngưỡng”

Đúng vậy. Chị thấy ở đó điều gì

nào, khi hình ảnh thân quen đột nhiên bị thay thế? Anh có ngạc nhiên khi kiểm kê lại toàn bộ bối cảnh chung quanh, và giật mình vì chúng ta đang tận hưởng nhiều thứ hơn là một không gian vài chục mét vuông được gọi là “nhà” hay không? Với những ai ít nhiều quan tâm, tràn trở về quan hệ môi trường- công trình- văn hóa và con người, sẽ nhận ra giá trị của một nơi chốn đơn giản chỉ ở 2 chữ đóng - mở, được - mất, vô thường.

Merci Christo et Jeanne Claude!
Xin cảm ơn những cú “niêm phong ngắn hạn” giúp làm sống lại nơi chốn của chúng ta! III

TÀI LIỆU THAM KHẢO:

(*) Từ 1833, Khải Hoàn Môn Ngôi Sao được trang trí bởi các điêu khắc gia lừng lẫy đương thời, như Rude với tác phẩm Marseillaise, Cortot với Vinh quang 1810 về chủ đề quân sự. Đi cùng 128 chiến trận và tên 660 nhân vật tướng lĩnh khác chung quanh, nơi đây từ năm 1920 còn là “Đài tưởng niệm chiến sỹ vô danh”, nơi quân thi hải khí cử hành tang lễ của các nhân vật quan trọng. Nhóm thi công tác phẩm cũng đặt hoa tưởng niệm 2 tác giả trong thời gian thi công và trưng bày tác phẩm.

(**) Theo Bernard Marchand: Paris, histoire d'une ville XIX-XX siècle: Thực ra Khải Hoàn Môn đã từng xuất hiện dưới hình hài ... bọc vải, khi công trình chưa xây xong, nhưng để đón tiếp Napoleon tiến vào thủ đô vào năm 1810, người ta đã... làm giả hệ khung bọc vải rồi sơn lên để mô phỏng công trình, và kết quả là dân chúng quá thích thú và ấn tượng, nên công trình được cấp kinh phí hoàn thành tiếp, cho dù sau khi Napoleon bị đi đày và qua đời, đến khi vua Louis XVIII tiếp tục và vào năm 1823 mới hoàn thành Khải Hoàn Môn.

Văn phòng Saint-Gobain Việt Nam đạt chứng nhận Công trình Xanh LOTUS Gold

SAINT-GOBAIN VIỆT NAM CHÍNH THỨC ĐƯỢC HỘI ĐỒNG CÔNG TRÌNH XANH VIỆT NAM (VGBC) – tổ chức phi lợi nhuận quốc tế, thành viên Hội đồng Công trình xanh Thế giới (WorldGBC), trao chứng nhận LOTUS Gold cho văn phòng miền Bắc của công ty, tại số 29 Liễu Giai, Ngọc Khánh, Ba Đình, Hà Nội.

Nằm tại tầng 17, tòa nhà Capital Place, một công trình xanh có chứng nhận LEED Gold, văn phòng miền Bắc của Saint-Gobain Việt Nam được thiết kế theo xu hướng khai thác tối đa các giải pháp vật liệu nhẹ, xanh của Tập đoàn xây dựng hàng đầu thế giới. Phối hợp với các tiện nghi cơ sở vật chất của tòa nhà, văn phòng Saint-Gobain mang đến một không gian làm việc cân bằng theo khái niệm 3C-1E: Tiện nghi (Comfort)

– Tập trung (Concentration) – Hợp tác (Collaboration) và Môi trường (Environment).

Ông Đặng Minh Phương, Giám đốc Điều hành miền Bắc Saint-Gobain Việt Nam cho biết “Ngay từ khi triển khai thiết kế văn phòng, chúng tôi đã xác định sử dụng hiệu quả hệ thống các giải pháp vật liệu xây dựng hiện đại của Tập đoàn để mang đến một không gian sinh hoạt, làm việc tiện nghi, tăng 15% hiệu quả làm việc cho nhân viên của mình”.

Giải thưởng thiết kế KOHLER Bold Design Awards khu vực Châu Á Thái Bình Dương 2021

CÔNG TY KOHLER ĐANG TỔ CHỨC VÀ KÊU GỌI THAM DỰ DOANG NGHIỆP 165 GIẢI THƯỞNG KOHLER Bold

Design Awards (KBDA) khu vực Châu Á Thái Bình Dương. Giải thưởng được xây dựng nhằm tìm kiếm và tôn vinh những cá nhân, tập thể đã có công trình đổi mới và đặc sắc trong lĩnh vực bất động sản nhà hàng, khách sạn, khu nghỉ dưỡng, bất động sản nhà ở và thương mại trong khu vực. KOHLER Bold Design Awards hiện được tổ chức lần thứ 4 tại Đông Nam Á và lần đầu tiên được tổ chức ở quy mô khu vực Châu Á Thái Bình Dương, gồm có sự tham dự của Việt Nam, Philippines, Indonesia, Hồng Kông, Singapore, Đài Loan, Malaysia và Mông Cổ. Thành phần ban giám khảo gồm các nhà thiết kế quốc tế nổi tiếng sẽ lựa chọn những dự án nổi bật nhất. Những người thắng giải sẽ được công bố tại Lễ trao giải dự kiến diễn ra vào tháng 2 năm 2022.

Thông tin tại: Kohlerasiapacific@kohler.com

Tấm sàn thép liên hợp thể hệ mới LYSAGHT® BONDEK® II

VỪA QUA, NS BLUESCOPE LYSAGHT VIỆT NAM ĐÃ TỔ CHỨC HỘI THẢO TRỰC TUYẾN “LYSAGHT® BONDEK® II - Giải pháp tấm sàn thép liên hợp thể hệ mới từ chuyên gia Úc” nhằm giới thiệu đến cộng đồng doanh nghiệp xây dựng những xu hướng, ứng dụng kết cấu liên hợp và sàn liên hợp như là một trong những giải pháp tiên tiến nhất trên thế giới, thay thế bê tông cốt thép truyền thống. Với sự tham gia của các diễn giả là chuyên gia hàng đầu trong ngành, hội thảo đã thu hút đông đảo các nhà thầu, tư vấn thiết kế, nhà đầu tư tham dự.

Sàn thép liên hợp (hay còn được gọi là sàn thép composite) là một dạng kết cấu hỗn hợp giữa bê tông và sàn thép, trong đó sàn thép có cấu tạo dạng sóng với tạo hình đặc thù, giúp giảm tối đa chiều dày và trọng lượng của sàn. Sàn không sử dụng ván khuôn, lớp bê tông được đúc tại chỗ trên mặt sàn thép nên mỏng, nhẹ, tác động tích cực đến khung sườn và nền móng công trình. Hiện nay, việc ứng dụng kết cấu liên hợp và sàn liên hợp là một xu hướng phổ biến trên thế giới, được áp dụng rộng rãi cho các công trình công nghiệp, nhà xưởng có tầng, thương mại, dân dụng, công trình công cộng..., mang lại hiệu quả đầu tư cao.

Laguna Golf Lăng Cô tiếp tục đạt chứng nhận Vàng từ EarthCheck

LAGUNA GOLF LĂNG CÔ MỘT LẦN NỮA ĐÃ KHẲNG ĐỊNH DANH HIỆU

là một trong những sân golf thân thiện với môi trường nhất Việt Nam khi đạt được “Chứng nhận Vàng” của EarthCheck cho năm 2021. Với các sáng kiến bao gồm loại bỏ việc sử dụng đồ nhựa dùng một lần, có thiết kế bền vững với những ruộng lúa đan xen được chăm sóc bởi những chú trâu nước, sân golf từng đoạt nhiều giải thưởng quốc tế Laguna Lăng Cô là đơn vị tiên phong trong phong trào vì một ngành công nghiệp golf Việt Nam xanh hơn, bền vững hơn. Laguna Golf Lăng Cô là một trong ba sân golf trên thế giới đạt được chứng nhận EarthCheck Vàng liên tiếp từ năm 2019 đến nay. EarthCheck là tổ chức kiểm định, chứng nhận và tư vấn khoa học hàng đầu thế giới trong lĩnh vực du lịch bền vững. Đây là minh chứng quan trọng cho thấy Laguna Golf Lăng Cô đã nỗ lực phát triển bền vững với quy mô lớn hơn để trở thành sân golf bền vững nhất khu vực Đông Nam Á.

NHƯỢNG QUYỀN BƯU CỤC

☎ Liên hệ ngay (028) 730 86998

Quét mã QR
để liên hệ trực tiếp với
BEST Express Việt Nam

L'Azure
Resort and Spa

L'AZURE RESORT & SPA PHU QUOC

Tận hưởng khoảnh khắc yên bình của bạn

Hãy cùng những người thân yêu của mình đến với L'Azure Resort & Spa Phu Quoc để trút bỏ những muộn phiền và dành trọn vẹn cho nhau cuộc sống thanh bình giữa thiên nhiên, lắng nghe những con sóng dịu dàng kể câu chuyện về đại dương xanh thẳm.

WWW.LAZURERESORT.COM

64 Trần Hưng Đạo, Thị trấn Dương Đông
Huyện Đảo Phú Quốc, Tỉnh Kiên Giang, Việt Nam
Phone: (+84) 2973.99.44.99
Mail: info@lazureresort.com